FARMERAMA
Bonus o wartości 90 zł dla nowych graczy

Komputer Świat

CHRONI WA PEŁNA WERS
ESET INTERNET SECURITY
NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Twój Niezbędnik

| Nr 3/2021 (116) | czerwiec – lipiec 2021 | komputerswiat.pl | ksplus.pl |

Najlepsze programy na:

INSTALACJA, REINSTALACJA, MIGRACJA
WINDOWS

- **napraw** system
- **zabezpiecz** dane
- **przenieś** na nowy dysk lub komputer

Nie masz napędu DVD? Cyfrowa płyta GRATIS na ksplus.pl

KOMPLETNY ZESTAW programy i porady

PEŁNE WERSJE
O WARTOŚCI **884** ZŁOTYCH
DO POBRANIA Z KSPLUS.PL

ESET Internet Security
Kompletna ochrona przed zagrożeniami z internetu

Driver Booster 8 Pro
Aktualizacja sterowników jednym kliknięciem

Ashampoo WinOptimizer 17
Kompleksowa optymalizacja Windows

O&O Defrag 23 Pro
Profesjonalne narzędzie do defragmentacji dysków

Ashampoo Backup 2021
Tworzy i przywraca kopie bezpieczeństwa

Black & White projects 4
Zmienia zdjęcia w efektowne czarno-białe obrazy

RUSZAMY W POLSKĘ!

Wypoczywaj oszczędnie i bezpiecznie. **Triki i aplikacje** dla podróżnych

SUPERPAKIETY NARZĘDZI

bezpieczne logowanie ▷ konwertery audio ▷ animacje 2D

POZNAJ NAJLEPSZE PROGRAMY

Mobilne **aplikacje do edycji zdjęć.** Potrafią wiele!

Ptak to czy samolot? **Programy rozpoznające** rośliny, zwierzęta i rzeczy

Dla ambitnych: **VPN do gier sieciowych** i maszyny wirtualne

NAUCZ SIĘ NOWYCH RZECZY: 3 KURSY EXTRA

STRONY WWW
Uruchom prywatny serwer hostujący

EXCEL W PRAKTYCE
Tabele przestawne: poznaj najlepszą funkcję Excela!

E-URZĘDY W POLSCE
Pomoc społeczna, konto pacjenta, utrata dowodu

12,90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT)

ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669
9 771895 860109 03

Bitdefender®

Tego używają eksperci

KOD PROMOCYJNY:

TN32021

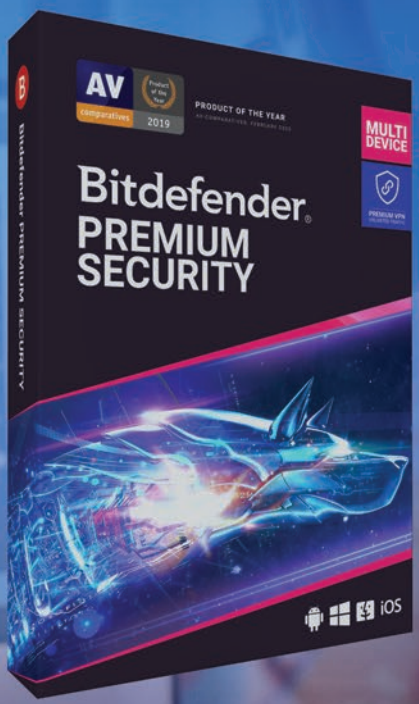

iOS

KOMPLEKSOWA OCHRONA I PEŁNA PRYWATNOŚĆ W SIECI

- Nieograniczony ruch VPN dla pełnej ochrony prywatności w internecie
- Ochrona w czasie rzeczywistym przed wszystkimi wirusami i oprogramowaniem ransomware
- Zapobieganie wyłudzaniu informacji i oszustwom podczas zakupów i przeglądania stron www
- Zaawansowana kontrola rodzicielska dla ochrony dzieci w internecie
- Priorytetowa obsługa w ramach wsparcia technicznego

Wejdź na stronę **bitdefender.pl/kstn**
użyj kodu **TN32021** i zyskaj **10%** rabatu
na zakup **Bitdefender Premium Security**

Promocja trwa do 31 lipca 2021 r.
Regulamin dostępny na stronie bitdefender.pl/regulaminy

Oficjalny dystrybutor produktów Bitdefender w Polsce
Marken Systemy Antywirusowe, ul. Armii Krajowej 23/13, 81-366 Gdynia, +48 58 667 49 49, kontakt@marken.com.pl
www.bitdefender.pl, www.marken.com.pl

JAK OBSŁUGIWAĆ MENU PŁYTY

Na DVD 8 superpakietów: Instalacja Windows, Narzędzia do haseł, Maszyny wirtualne, VPN-y dla graczy, Tworzenie animacji, Konwertery audio, Niezbędne i Linux

A TEMATYCZNE DZIAŁY
kategorie programów ułatwiają poruszanie się wśród aplikacji i wyszukiwanie programów do interesujących nas zastosowań

B INFORMACJE
wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

C WYGLĄD PROGRAMU
zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

D ZAINSTALUJ
z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

UWAGA! **PEŁNE WERSJE** DO POBRANIA Z **KŚ+**

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

JAK POBRAĆ E-WYDANIE ORAZ PLIK ISO Z OBRAZEM PŁYTY DVD

W serwisie KŚ+ znajdziemy e-wydanie magazynu, zarówno do pobrania na dysk w formacie PDF, jak i do czytania w oknie przeglądarki, oraz obraz płyty DVD dodanej do wydania, który można zamontować w wirtualnym napędzie i korzystać z niego jak ze zwykłej płyty.

1 Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **www.ksplus.pl**. Logujemy się, klikając na **Logowanie**. Jeżeli nie mamy konta, klikamy na **Załóż konto**, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się rejestrujemy unikalny kod nadrukowany na płycie dołączonej do tego wydania magazynu. Wystarczy kliknąć na **Zarejestruj kod** A i przepisać go.

3 Mamy już dostęp do e-wydania – aby je zobaczyć, wystarczy wejść na zakładkę **Moja półka** B i kliknąć na okładkę cyfrowej wersji magazynu.

4 Aby przejrzeć e-wydanie lub pobrać PDF, klikamy na **Czytaj e-wydanie** C. PDF pobierzemy, klikając na D. A jeśli chcemy pobrać obraz ISO płyty dodanej do wydania czy dodatkowe aplikacje, klikamy na **Programy** E. Kody do bonusów i opisy instalacji pełnych wersji znajdziemy, klikając na **Bonusy** F.

KOLEJNY NUMER Komputer Świat Twój Niezbędnik **4/2021** W SPRZEDAŻY OD **11 SIERPNIA 2021 ROKU**

OD REDAKCJI

Czas się ruszyć z domu!

Zazwyczaj zachęcam Was do pomysłowego wykorzystania narzędzi przeznaczonych do Windows, zachwalając zalety oprogramowania zamieszczonego na płycie Niezbędnika. W tym numerze jednak bardziej stawiam na wyjście z domu czy raczej – na doskonałe przygotowanie się do tego. Zagrożenie pandemiczne powoli mija, obostrzenia są łagodzone, a my coraz częściej myślimy o urlopach, wakacjach czy nawet weekendowych wypadach za miasto. Nic dziwnego, po wielu miesiącach uciążliwej izolacji potrzebujemy świeżego powietrza, słońca, kontaktu z naturą. Dlatego odpalcie na komputerach jakiś długotrwały proces, jak defragmencja czy dogłębne skanowanie antywirusowe, zróbcie kawę i zaplanujcie wypoczynek dzięki polecanym przez redakcję aplikacjom. Sprawia to mnóstwo frajdy i przyda się, by – gdy już będzie w pełni bezpiecznie – spakować plecak i wyruszyć w Polskę!

RAFAŁ KAMIŃSKI
REDAKTOR NACZELNY

CO TO JEST DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszu kiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

PROGRAMY W KŚ+

Pełne wersje, wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych są dostępne wraz z e-wydaniem tego Niezbędnika w KŚ+ – **ksplus.pl**

TAK OZNACZAMY WERSJE PROGRAMÓW

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmo wy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Ashampoo Backup 2021	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8
Ashampoo WinOptimizer 17	PEŁNA WERSJA	KŚ+	8
Black & White projects 4	PEŁNA WERSJA	KŚ+	7
Driver Booster 8 Pro	PEŁNA WERSJA	KŚ+	6
ESET Internet Security	PEŁNA WERSJA	KŚ+	5
O&O Defrag 23 Pro	PEŁNA WERSJA	KŚ+	7

INSTALACJA WINDOWS	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
CloneApp 2.15	FREEWARE	010	13
MiniTool Partition Wizard Free	FREEWARE	KŚ+	13
Rufus 3.14	FREEWARE	042	11
Ventoy 1.0.43	FREEWARE	051	12
Windows 10 Media Creation Tool	FREEWARE	060	10
Windows ISO Downloader 8.46	FREEWARE	061	12

APLIKACJE NA WYJAZD	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Aplikacje do nawigacji i mapy		–	16
Bon Turystyczny		–	14
Co warto zwiedzić		–	17
Planowanie: transport, przejazdy, bilety		–	17
Wyszukiwanie noclegów		–	15
Zniżki i kupony rabatowe		–	16

NARZĘDZIA DO HASEŁ	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Authy 1.8.3 (32-bit)	FREEWARE	005	20
Authy 1.8.3 (64-bit)	FREEWARE	006	20
Bitwarden 1.26.3	FREEWARE	007	19
Bitwarden 1.26.3 portable	FREEWARE	008	19
KeePass 2.47	FREEWARE	022	
KeePass 2.47 PL	FREEWARE	023	
KeePass 2.47 portable	FREEWARE	024	
KeePassXC 2.6.4 (32-bit)	FREEWARE	025	18
KeePassXC 2.6.4 (64-bit)	FREEWARE	026	18
KeePassXC 2.6.4 portable	FREEWARE	027	18
KeeWeb 1.18.4 (32-bit)	FREEWARE	028	19
KeeWeb 1.18.4 (64-bit)	FREEWARE	029	19
KeeWeb 1.18.4 portable	FREEWARE	030	19
Microsoft Authenticator	FREEWARE	–	20
recALL 19.05	FREEWARE	039	21
recALL 19.05 portable	FREEWARE	040	21
WebBrowserPassView 2.11	FREEWARE	058	21

MASZYNY WIRTUALNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
VirtualBox 6.1.22 (32-bit)	FREEWARE	052	22
VirtualBox 6.1.22 (64-bit)	FREEWARE	053	22
VMware Workstation Player 16.1.1	FREEWARE	056	25

VPN-Y DLA GRACZY	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Hamachi 2.2	FREEWARE	016	27
Radmin VPN 1.1	FREEWARE	038	27
ZeroTier Free 1.6.5	FREEWARE	064	26

ANIMACJE DLA POCZĄTKUJĄCYCH	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Animation Desk	FREEWARE	–	30
enve 4.26	FREEWARE	011	31
OpenToonz Morevna Edition 1.5	FREEWARE	035	28
Synfig Studio 1.4.1 (32-bit)	FREEWARE	044	29
Synfig Studio 1.4.1 (64-bit)	FREEWARE	045	29
Synfig Studio 1.4.1 portable	FREEWARE	046	29
TupiTube Desk 0.2.16	FREEWARE	050	31
Wick Editor 1.19	FREEWARE	059	30

KONWERTERY AUDIO	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
EZ CD Audio Converter 9.3.2	TRIAL	012	32
File Converter 1.2.3 (32-bit)	FREEWARE	013	33
File Converter 1.2.3 (64-bit)	FREEWARE	014	33
MediaHuman Audio Converter 1.9.8	FREEWARE	034	33
Pazera Free Audio Extractor 2.11	FREEWARE	037	33
VSDC Free Audio Converter 1.6.5	FREEWARE	057	33

NIEZBĘDNIK MOBILNEGO FOTOGRAFA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Adobe Lightroom	FREEWARE	–	34
AirBrush	FREEWARE	–	35
Fotor	FREEWARE	–	35
Photoshop Express	FREEWARE	–	35
Polarr	FREEWARE	–	35
Snapseed	FREEWARE	–	34

APLIKACJE DO ROZPOZNAWANIA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
BirdNET	FREEWARE	–	36
Obiektyw Google	FREEWARE	–	36
Pop Faces	FREEWARE	–	37
Seek	FREEWARE	–	37
Shazam	FREEWARE	–	37
SoundHound	FREEWARE	–	37

KĄCIK MACOS: 5 CYFROWYCH PLATFORM Z GRAMI NA MACA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
App Store	FREEWARE	–	38
GeForce Now	FREEWARE	KŚ+	39
GOG	FREEWARE	KŚ+	39
Google Stadia	TRIAL	–	38
Steam	FREEWARE	KŚ+	39

LINUX	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Kubuntu 20.04.2 LTS	FREEWARE	031	40
Rufus 3.14	FREEWARE	041	40
VirtualBox 6.1.22	FREEWARE	052	

NIEZBĘDNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 19 (32-bit)	FREEWARE	001	
7-Zip 19 (64-bit)	FREEWARE	002	
AdwCleaner 8.2	FREEWARE	003	
AIMP 4.70	FREEWARE	004	
Chrome 90	FREEWARE	009	
Firefox 88	FREEWARE	015	
IrfanView 4.57 (32-bit)	FREEWARE	017	
IrfanView 4.57 (64-bit)	FREEWARE	018	
IrfanView 4.57 All Plugins (32-bit)	FREEWARE	019	
IrfanView 4.57 All Plugins (64-bit)	FREEWARE	020	
IrfanView 4.57 PL	FREEWARE	021	
LibreOffice 7.1.3 (32-bit)	FREEWARE	032	
LibreOffice 7.1.3 (64-bit)	FREEWARE	033	
Paint.NET 4.2.16	FREEWARE	036	
Spotify Desktop 1.1.58	FREEWARE	043	
Thunderbird 78.10.1 (32-bit)	FREEWARE	047	
Thunderbird 78.10.1 (64-bit)	FREEWARE	048	
Thunderbird 78.10.1 portable	FREEWARE	049	
VLC media player 3.0.14 (32-bit)	FREEWARE	054	
VLC media player 3.0.14 (64-bit)	FREEWARE	055	
WinRAR 6.01 (32-bit)	SHAREWARE	062	
WinRAR 6.01 (64-bit)	SHAREWARE	063	

OCHRONA ANTYWIRUSOWA

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

DO POBRANIA Z **KSPLUS.PL**

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI **170 zł** DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Akcja z ESET Internet Security zapewnia stałym Czytelnikom roczną ochronę antywirusową na najwyższym poziomie dzięki przedłużanej z każdym kupionym wydaniem subskrypcji na pakiet ESET. Poznajmy najprzydatniejsze funkcje tego programu

ESET Internet Security to markowy pakiet bezpieczeństwa, zapewniający nowoczesną ochronę komputera podczas codziennego korzystania z internetu.

Zawiera renomowany silnik antywirusowy NOD32. Korzysta z niego ponad 110 milionów użytkowników na całym świecie.

Jest to pakiet antywirusowy, który chroni przed wszystkimi rodzajami złośliwego oprogramowania: wirusami, zagrożeniami szyfrującymi (ransomware) oraz robakami i programami szpiegującymi. Zapewnia ochronę bankowości internetowej i płatności online. ESET Internet Security ma moduł kontroli rodzicielskiej chroniący dzieci przed nieodpowiednimi treściami w internecie. Zabezpiecza także urządzenia podłączone do Wi-Fi.

Oto funkcje ESETA, na które warto zwrócić uwagę.

OCHRONA KAMERY INTERNETOWEJ

Funkcja ochrony kamery internetowej **A** monitoruje wszystkie procesy i aplikacje uruchomione w komputerze, sprawdzając, które próbują uzyskać dostęp do kamery. Program ostrzega, gdy ktoś niepowołany próbuje z niej skorzystać, i blokuje każdą taką próbę.

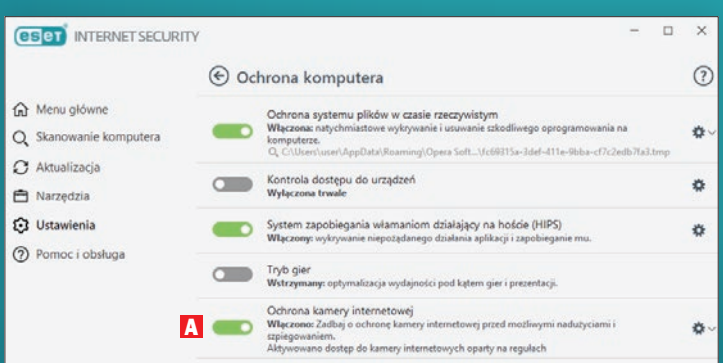

ESET INTERNET SECURITY

WERSJA ZAMIESZCZONA W KŚ+ W TYM NUMERZE TO LICENCJA NA 2 MIESIĄCE

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- ochrona przed wirusami, ransomware'em, hakerami
- zabezpiecza zakupy i przelewy online
- ochrona przed programami szpiegującymi

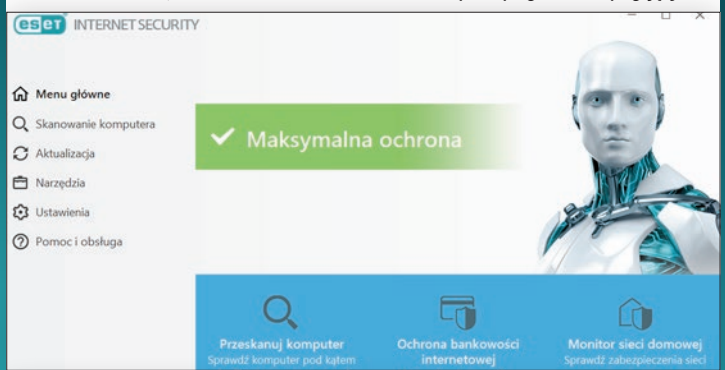

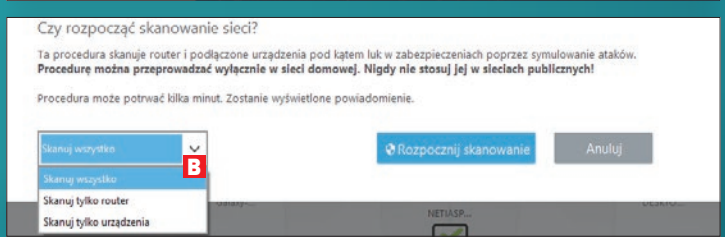

MONITOR SIECI DOMOWEJ

Monitor sieci domowej pozwala sprawdzić, czy domowy router i korzystające z niego urządzenia **B** są podatne na ataki, weryfikując, czy dostęp do nich jest zabezpieczony odpowiednio silnym hasłem oraz czy urządzenie ma aktualne oprogramowanie. Funkcja ta udostępnia również listę urządzeń podłączonych do domowej sieci Wi-Fi **C** (komputery, smartfony i inne urządzenia korzystające z internetu).

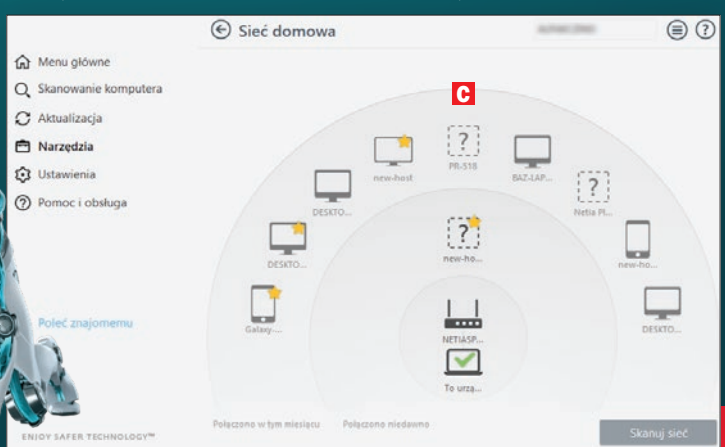

KODY DLA CZYTELNIKÓW I ZASADY AKCJI

Akcja trwa przez sześć numerów Niezbędnika: od wydania 5/2020 do 4/2021. Klucze do ESET Internet Security pobieramy z KŚ+ z e-wydania Niezbędnika. Klucze zapewniają ochronę przez dwa miesiące, dając łącznie ochronę na rok.

Uwaga! Kolejny kod należy wpisać do programu w dniu wygaśnięcia poprzedniego.

1. Zaloguj się na **ksplus.pl** i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie z wydania papierowego lub kup e-wydanie.
2. Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3. Kliknij na **Programy**, znajdź pozycję **ESET Internet Security**.
4. Kliknij na **Opis instalacji** i na **Wyświetl kod**.

Pomoc techniczna dotycząca wyłącznie programu ESET Internet Security jest świadczona przez firmę DAGMA, dystrybutora rozwiązań ESET w Polsce, w dni robocze: **od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–18.00**, drogą e-mailową pod dedykowanym adresem **gazeta@dagma.pl**

AKTUALIZUJE STEROWNIKI JEDNYM KLIKNIĘCIEM

Nowa wersja najlepszego narzędzia do łatwej aktualizacji sterowników. Zawiera bazę danych ponad 4,5 miliona driverów. W tej edycji, w wersji PRO, wprowadzono ważną nowość – narzędzie Offline Driver Updater do aktualizacji sterowników bez dostępu do internetu. Nowością jest też możliwość wyboru w ustawieniach, czy chcemy automatycznie instalować sterowniki najnowsze, czy najbardziej stabilne. Driver Boo ster domyślnie pobiera tylko sterowniki z certyfikatem Microsoft WHQL – zgodne z Windows. Wersja PRO szybciej niż darmowa pobiera i instaluje sterowniki. Tylko PRO może automatycznie aktualizować sterowniki podczas bezczynności systemu i sama tworzy kopie bezpieczeństwa. Program poprawia działanie komputera w grach. Naprawia też problemy z dźwiękiem, z urządzeniami, z siecią, z rozdzielczością i usuwa dane niepodłączonych urządzeń. Z głównego okna mamy dostęp do modułów: **A Skanuj** (naprawa sterowników), **B Przyspiesz** (poprawa wydajności), **C Narzędzia** (rozwiązywania problemów ze sprzętem).

AKTUALIZUJEMY STEROWNIKI ONLINE

1 By rozpocząć skanowanie systemu w poszukiwaniu przestarzałych lub brakujących sterowników, w głównym oknie klikamy na **Skanuj**. Program rozpoczyna skanowanie, informując o jego postępach i sprawdzając stan driverów urządzeń **A** oraz komponentów gier **B**.

2 Po chwili zobaczymy podsumowanie – u góry, w sekcji **Nieaktualne C**, są informacje o sterownikach zakwalifikowanych przez program do naprawy, a poniżej, w sekcji **Aktualne D** – o aktualnych.

3 Jeśli chcemy automatycznie naprawić wszystkie sterowniki naraz, klikamy na **Aktualizuj teraz E** w prawym górnym rogu okna. Możemy też klikać na **Aktualizuj** tylko przy wybranych sterownikach. Program automatycznie tworzy punkt przywracania systemu, pobiera, a następnie instaluje sterowniki, pokazując nam postęp procesu.

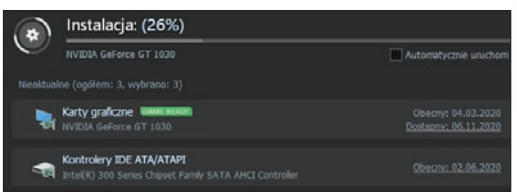

AKTUALIZUJEMY STEROWNIKI OFFLINE

Jeżeli na komputerze, na którym chcemy zaktualizować sterowniki, nie ma połączenia z internetem, skorzystajmy z narzędzia **Offline Driver Updater** w Driver Boo ster Pro. Będzie nam też potrzebny drugi komputer z dostępem do internetu.

1 Klikamy na **Narzędzia C** i na **Offline Driver Updater**.

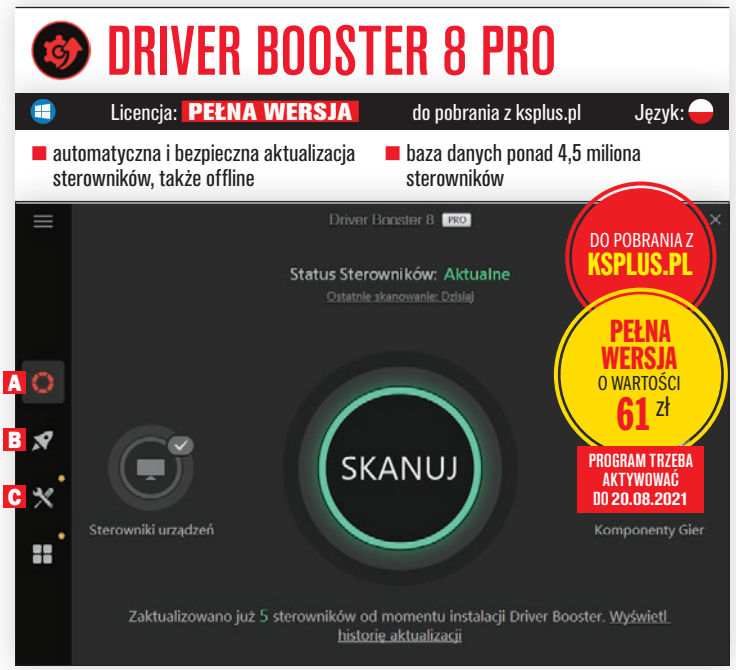

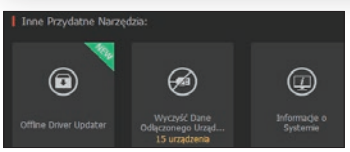

2 Klikamy na **Eksport A**, by zapisać informacje o potrzebnych sterownikach w pliku **DriverBooster_OfflineInfo.dbd**. Kopiujemy ten plik i przenosimy na komputer z dostępem do internetu.

3 Uruchamiamy Driver Boo ster Pro na komputerze z dostępem do internetu. Klikamy na **Narzędzia C**, na **Offline Driver Updater** i na **Pobieranie B**. Wskazujemy plik **DriverBooster_OfflineInfo.dbd** przeniesiony z komputera, na którym chcemy zaktualizować sterowniki. Driver Booster Pro analizuje go i wyświetla listę brakujących sterowników. Wskazujemy, gdzie program ma zapisać zawierający je plik **DriverBooster_OfflineInfo.dbop**.

4 Przenosimy plik ze sterownikami **DriverBooster_OfflineInfo.dbop** na urządzenie bez internetu i klikamy na niego dwukrotnie. **Offline Driver Updater** wyświetla listę pobranych sterowników. Zaznaczamy je i klikamy na **Instaluj**.

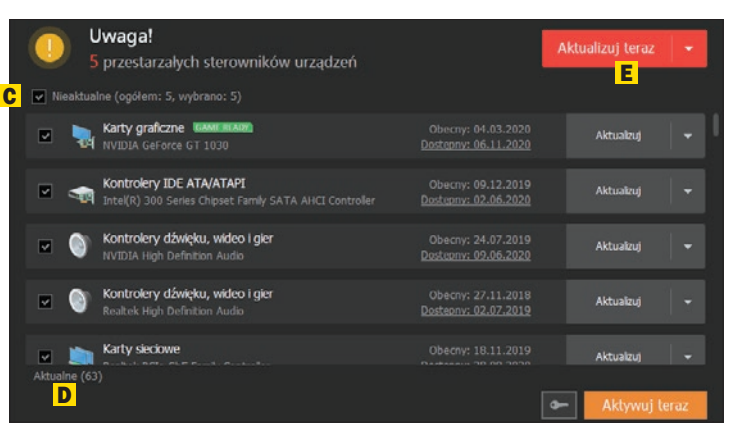

PORZĄDKI NA DYSKU

O&O DEFRAG 23 PROFESSIONAL

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- sprawnie defragmentuje dyski
- zwalnia miejsce
- analizuje zajętość nośników
- może działać automatycznie w tle

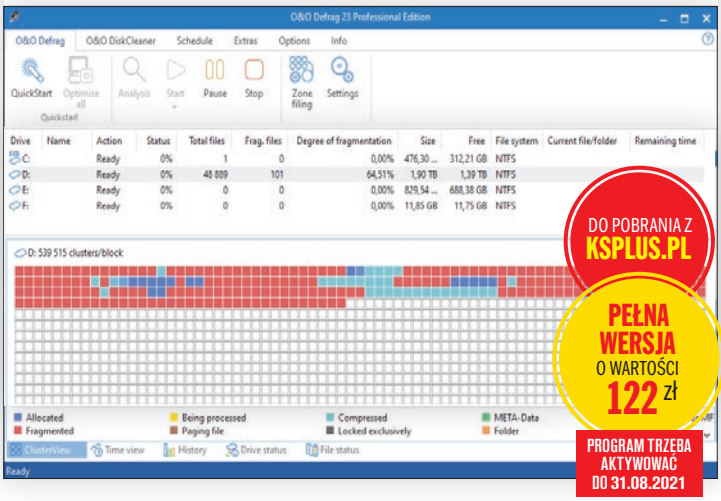

O&O Defrag Professional to narzędzie do defragmentacji dysków i optymalizacji nośników SSD – rozpoznaje rodzaj dysku i decyduje o wyborze odpowiedniej technologii. Pozwala na automatyczną defragmentację w tle, nie obciążając znacząco naszego komputera. Dodatkowo możemy skorzystać z gotowych profili, na przykład dla stacji roboczych czy serwerów. Program pomaga przeanalizować stan dysku lub wybranej partycji i podjąć decyzję o defragmentacji. Postęp procesu możemy sprawdzać w zasobniku systemowym. Początkujący użytkownicy z pewnością docenią kreatory, które krok po kroku pomogą w przeprowadzeniu defragmentacji w różnych trybach.

ANALIZA DYSKÓW

Przed defragmentacją należy przeprowadzić analizę stanu nośników i partycji.

1 W głównym oknie programu zaznaczamy partycję (możemy wskazać kilka – wystarczy zaznaczać je, przytrzymując klawisz ctrl) i klikamy na **Analysis** **A** na górnym pasku.

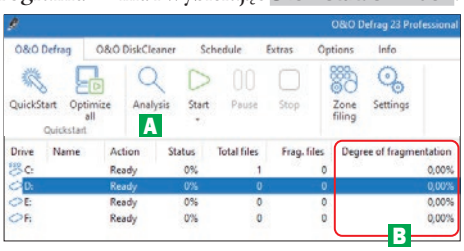

2 Po chwili nasza partycja zostanie przeanalizowana. W kolumnie **Degree of fragmentation** znajdziemy informację na temat pofragmentowania **B**. Jeśli wartość wynosi więcej niż 10 procent, należy wykonać defragmentację.

CICHA DEFRAGMENTACJA

Po przeanalizowaniu partycji i zaznaczeniu wybranych do defragmentacji klikamy na górnym pasku na strzałkę przy poleceniu **Start** i z rozwijanej listy wybieramy na przykład **STEALTH**. To specjalny tryb defragmentacji w tle, który pozwoli nam na wygodną pracę i nie wpływa znacząco na komfort pracy. Na bieżąco w zasobniku systemowym możemy sprawdzać postęp procesu, klikając prawym przyciskiem myszy na ikonę programu i wybierając **Show status window**.

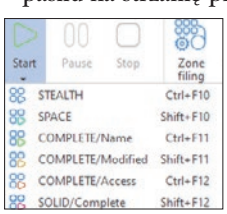

CZARNO-BIAŁE FOTKI

BLACK & WHITE PROJECTS 4

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- oferuje liczne gotowe ustawienia konwersji na odcienie szarości
- symuluje znane filmy
- pozwala pracować na obrazach RAW

Czarno-biała fotografia przekazuje często więcej treści niż kolorowe zdjęcie. Kolor nas nie rozprasza, więc możemy się skupić na temacie. Co więcej, zmieniając kolorowe fotki w czarno-białe obrazy, dodamy do nich artystyczny pazur i klimat. W ten sposób możemy też uratować niejedno zepsute ujęcie, na przykład prześwietlone czy z fatalnymi kolorami. Program **BLACK & WHITE projects 4** umożliwia konwersję kolorów na odcienie szarości z uwzględnieniem czułości na daną barwę, oferuje gotowe ustawienia, a także symuluje kadry z czarno-białych filmów. Dostępny jest także jako wtyczka do programu Lightroom.

TWORZYMY CZARNO-BIAŁE ZDJĘCIE

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **A**, by wczytać fotografię. Do zdjęcia od razu zostanie zastosowane jedno z gotowych ustawień. Po lewej stronie **B** możemy wybrać inne. Do dyspozycji mamy ustawienia posegregowane według przeznaczenia i stylu.

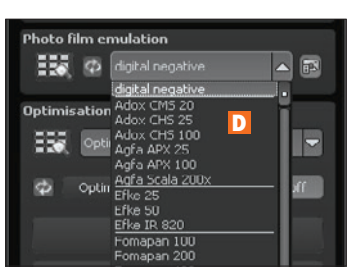

2 Z prawej strony okna programu znajdziemy filtry koloru **C**, symulujące czułość filmu na daną barwę.

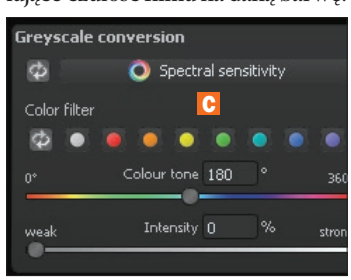

3 Jeśli chcemy zasymulować konkretny film, wybieramy go z listy **D**. Potem możemy jeszcze dostosować suwakami intensywność efektu oraz widoczność ziarna.

ZAPISUJEMY FOTOGRAFIĘ

Aby zapisać gotowe zdjęcie, klikamy na przycisk **E**, a potem na **Save**. Wybieramy format zapisu i klikamy na **Zapisz**. Wcześniej warto w menu **Extras** i **Settings** ustawić jakość zapisu dla danego formatu **F**. **aż**

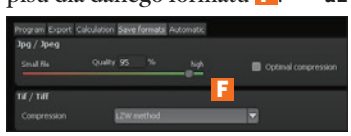

KOPIE BEZPIECZEŃSTWA

ASHAMPOO BACKUP 2021

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- tworzenie kopii bezpieczeństwa według harmonogramu
- prosta obsługa – kreator krok po kroku
- praca w tle

Ashampoo Backup tworzy kopie bezpieczeństwa w tle (nie obciążając zbytnio zasobów systemu). Robi to automatycznie o określonych przez użytkownika porach. Jeśli dojdzie do awarii Windows, można wykorzystać Ashampoo Backup 2021 do przywrócenia systemu z kopii bezpieczeństwa.

KOPIA WEDŁUG PLANU

Planowanie kopii bezpieczeństwa to nie tylko określenie czasu, kiedy ma nastąpić kopiowanie.

1 Napędy, które mają być uwzględniane w kopii bezpieczeństwa, wybieramy w opcji **Kopiuj te napędy** A.

2 Dobieramy także miejsce docelowe, w którym przechowywana będzie kopia. Możemy to zrobić w opcji **Do tego katalogu:** B. Dobra praktyka wymaga, by miejsce docelowe kopii znajdowało się na innym dysku niż dysk, którego kopię bezpieczeństwa tworzymy.

3 Program będzie automatycznie uruchamiał tworzenie kopii według terminarza, który można ustalić, klikając na **Kiedy kopiować:** C. Możemy określić, czy kopia bezpieczeństwa ma być automatycznie robiona codziennie (o podanej przez użytkownika porze) lub cotygodniowo (w określony dzień i o określonej porze), czy też wolimy sami uruchamiać tworzenie backupu ręcznie – przez opcję **Uruchom kopię bezpieczeństwa** D w oknie głównym programu. Jeśli cotygodniowe lub codzienne kopie zapasowe są dla nas niewystarczające, twórcy zawarli też w programie opcję ustawień zaawansowanych. W niej poprzez przycisk **Dodaj** E można rozszerzać harmonogram tworzenia kopii bezpieczeństwa.

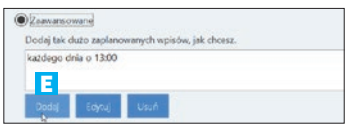

4 Tworząc dodatkowe wpisy do harmonogramu, można ustawić też opcję o nazwie **Rozmiar etapu**, która pozwala na zwolnienie niektórych terminów tworzenia kopii. I tak dla opcji tworzenia kopii codziennie – jeśli rozmiar etapu jest równy **1** – kopia utworzy się każdego dnia, jeśli równy jest on **2** – co drugi dzień, a jeśli **3**, co trzeci itd. Rozmiar etapu funkcjonuje też w kopiach cotygodniowych i comiesięcznych na analogicznych zasadach. **kj**

PORZĄDKI W SYSTEMIE

ASHAMPOO WINOPTIMIZER 17

Licencja: **PEŁNA WERSJA** do pobrania z ksplus.pl Język:

- bogaty zestaw opcji optymalizacji
- duże możliwości i prosta obsługa
- automatyczna praca według harmonogramu

Ashampoo WinOptimizer to program o kompleksowym działaniu, które można wykorzystać do optymalizacji i konserwacji systemu operacyjnego. Z powodzeniem poradzi sobie z takimi zadaniami, jak oczyszczenie dysku z niepotrzebnych plików, wyczyszczenie rejestru systemowego ze zbędnych wpisów, a także zarządzanie aktywnymi procesami i usługami w Windows – a to tylko część z możliwości tego rozbudowanego programu. Zadania wykonywane przez program mogą być uruchamiane automatycznie, według ustalonego wcześniej harmonogramu.

USUWAMY ŚLADY INTERNETOWE

Przeglądanie stron internetowych może pozostawić w pamięci komputera wiele śladów. Ashampoo WinOptimizer poradzi sobie z ich eliminacją.

1 Z menu bocznego wybieramy opcję **Sprzątanie systemu** A.

2 Spośród wyświetlonych kafli wybieramy opcję **Internet Cleaner** B. Program przeprowadzi analizę śladów przeglądania, uwzględniając wszystkie zainstalowane na komputerze popularne przeglądarki internetowe. Co ważne, podczas analizy powinny być one zamknięte. Jeśli jakaś przeglądarka internetowa jest otwarta podczas przeprowadzania analizy, nie zostanie uwzględniona.

3 Po przeprowadzeniu analizy jej wyniki są zaprezentowane w zestawieniu i dotyczą z osobna każdej przeglądarki internetowej. Program wyświetla w sekcji po prawej stronie opis C mówiący o ogólnej liczbie odnalezionych śladów przeglądania i podaje rozmiar zajmowanego przez nie miejsca na dysku. Dokładną listę plików do usunięcia zobaczymy, klikając na ikonę lupy D obok wybranej przeglądarki.

4 By trwale pozbyć się plików wyselekcjonowanych przez program, klikamy na **Skasuj teraz** E w prawym dolnym rogu okna programu. **kj**

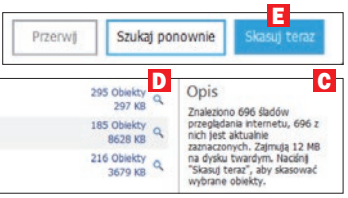

FARMERAMA

BONUS
DO GRY O WARTOŚCI
90 ZŁ
DLA NOWYCH GRACZY
AKTYWACJA DO
1.12.2021

*Farmerama to jedna z najpopularniejszych gier farmerskich **na świecie. Na Czytelników tego numeru Niezbędnika** czeka **pakiet bonusowy, który bardzo ułatwi prowadzenie własnego gospodarstwa** w tej kolorowej grze*

Farmerama to kolorowa, poprawiająca humor gra farmerska z wesołymi zwierzakami w roli głównej, ciesząca się niesłabnącą popularnością.

WESOŁY ŚWIAT FARMERAMY

Gra pozwala budować i ulepszać własną farmę, doglądać pól, sadzić rozmaite rośliny, drzewa, zbierać plony. A plony można sprzedawać lub przetwarzać w inne produkty, jak dżemy, chleb czy nawet alchemiczne eliksiry.

Nasza farma jest również domem dla całego zwierzyńca, którym trzeba się opiekować. Zwierzęta można także rozmnażać, można też hodować niespotykane, fantastyczne gatunki, na przykład tęczowe kury czy złote owce.

Prace wykonywane na farmie pozwalają otrzymać punkty doświadczenia, dzięki którym zdobywamy poziomy i odblokowujemy nowe elementy, jak drzewa, uprawy czy stajnie, oraz lokalizacje, jak Leśna Polana czy Świat Pełni Księżyca. Każda lokalizacja ma charakterystyczne dla siebie drzewa, uprawy i zwierzęta, odpowiednie dla jej tematyki.

Zaczynamy od niewielkiego gospodarstwa z zaledwie kilkoma uprawami, ale systematycznie je rozwijając, możemy doprowadzić do tego, że zmieni się w ogromne, dochodowe przedsiębiorstwo.

W Farmeramie zawsze znajdzie się coś, czym warto się zająć, ale z drugiej strony – jeśli nie mamy czasu – wystarczy nawet krótka chwila, by pograć: parę minut, żeby zebrać plony, zasadzić nowe rośliny i nakarmić zwierzaki.

DODATKOWE ATRAKCJE

Poza typowymi farmerskimi zajęciami gra oferuje również minigry i ciekawe akcje specjalne, w których można wziąć udział, by zdobywać wyjątkowe nagrody. Codziennie można też wygrywać nagrody w farmerskim kole fortuny.

ŻYCIE NA FARMIE

Zaraz po rozpoczęciu gry przechodzimy samouczek, dzięki któremu dowiadujemy się, jak wykonywać najważniejsze czynności. Do naszych obowiązków w grze należą między innymi: sadzenie, podlewanie i zbieranie roślin, hodowanie zwierząt czy upiększanie naszego kawałka terenu. Warto zadbać także o dobre relacje z sąsiadami, a także o to, aby chętnie odwiedzali nas turyści.

Niedługo po rozpoczęciu pracy na farmie możemy udać się do miasta. To ważne miejsce, które będziemy odwiedzać regularnie. Znajduje się w nim między innymi targowisko, na którym możemy sprzedawać nasze produkty, spółdzielnia rolnicza, w której możemy dowiedzieć się o zadaniach do wykonania, czy poczta, za pośrednictwem której możemy się komunikować z innymi graczami. W Farmeramie jest także wirtualny sklep, w którym możemy kupić ulepszenia zwierząt czy różne dekoracje.

PREZENTY

- 100x Supernawóz – skraca czas wzrostu rośliny o 50 procent
- 75x Turbonawóz Zosi – dodaje punkty doświadczenia i zwiększa wydajność zbiorów
- 75x Turbonawóz Zosi (ściółka) – skraca czas wzrostu drzew
- 25x Superpasza – skraca czas rozwoju stajni / warsztatu o 50 procent
- 50 Farmarek (waluta w grze, monety) – monety służą do kupowania specjalnych przedmiotów w sklepie w grze
- 1x Skrzynka z narzędziami XXL – skrzynka zawiera 500 narzędzi.
- 1x Skrzynia bonusów – pakiet zawierający jednorazowe premie
- 10x Skrzynia wesołych zwierząt – pakiet zawierający zwierzęta

JAK ZDOBYĆ PREZENTY

- Otwieramy w przeglądarce stronę: **gameplanet.onet.pl** i znajdujemy grę **Farmerama**.
- Zakładamy nowe konto w grze i logujemy się.
- Gra proponuje pobranie klienta na komputer. Jeśli nie chcemy tego robić, wystarczy zamknąć okno z komunikatem i przejść do gry. Klikamy na przycisk **A**, a potem na **B**.
- Pokazuje się pole **C** – wpisujemy w nie: **FAGAMEPLANET**
- Prezenty zostaną nam przyznane **D** po ukończeniu samouczka.

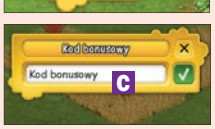

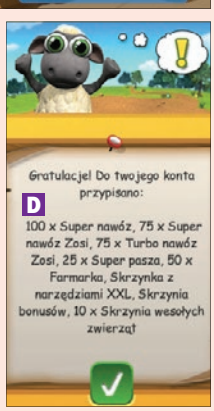

PREZENTY NA START

Pakiet bonusowy z tego numeru Niezbędnika pozwoli nam zacząć grę z cennymi przedmiotami, które pomogą poczynić szybkie postępy w rozbudowie naszego gospodarstwa.

NAJLEPSZE NARZĘDZIA DO WINDOWS:

INSTALACJA I REINSTALACJA

W tym dziale znajdują się programy, które pomogą **SPRAWNIE PRZEJŚĆ PRZEZ PROCES INSTALACJI** oraz reinstalacji Windows

Zdaniem autora

NAJWAŻNIEJSZE PRZYGOTOWANIA

Windows 10 na wydajnym urządzeniu instaluje się w kilkanaście minut. Zanim jednak zaczniemy instalację lub reinstalację, musimy przygotować sobie kilka niezbędnych narzędzi. Jednym z nich jest bootowalny nośnik instalacyjny. W przypadku reinstalacji warto również wykonać kopię zapasową najważniejszych plików lub całego systemu. W przypadku zakupu nowego dysku może okazać się, że najlepszym wyjściem jest migracja systemu.

Krzysztof Dziedzic

OFICJALNE NARZĘDZIE MICROSOFTU

POBIERAMY OBRAZ SYSTEMU I TWORZYMY NOŚNIK INSTALACYJNY WINDOWS 10

Korzystamy z bezpłatnego narzędzia Microsoftu – **Windows 10 Media Creation Tool**, które umożliwia pobieranie z serwerów producenta obrazu ISO z wersją instalacyjną Windows 10 i utworzenie nośnika instalacyjnego Windows 10 na pamięci USB. Możemy też pobrać obraz ISO i zapisać go na dysku, a później wykorzystać w celu utworzenia boo towalnego nośnika przy użyciu **Rufusa** lub multibootowalnego za pomocą **Ventoy**. Obydwa programy są na płycie dołączonej do wydania.

1 Przed uruchomieniem programu podłączamy nośnik USB do naszego komputera.

2 Następnie uruchamiamy program Windows 10 Media Creation Tool. Jest on w wersji portable – to znaczy, że nie musimy go instalować.

3 Teraz musimy zapoznać się z licencją i zaakceptować ją, klikając na **Zaakceptuj** A.

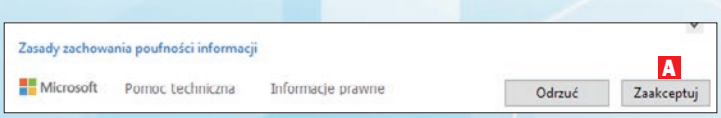

4 Na kolejnym ekranie zaznaczamy opcję **Utwórz nośnik instalacyjny** i klikamy na **Dalej**.

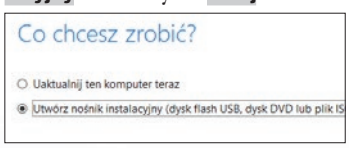

5 Następnie usuwamy zaznaczenie przy **Użyj zalecanych opcji dla tego komputera**, wybieramy język, wersję oraz architekturę pobieranego obrazu i klikamy na **Dalej**.

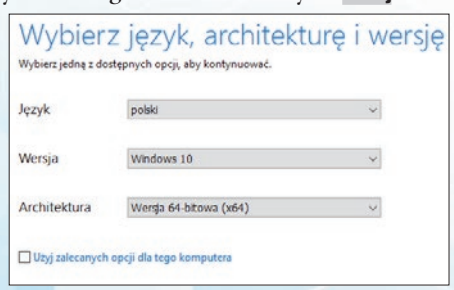

WINDOWS 10 MEDIA CREATION TOOL

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **060** Język:

- możliwość tworzenia bootowalnych nośników
- opcja zapisu obrazu na dysku
- możliwość wybrania różnych wersji systemu Windows 10

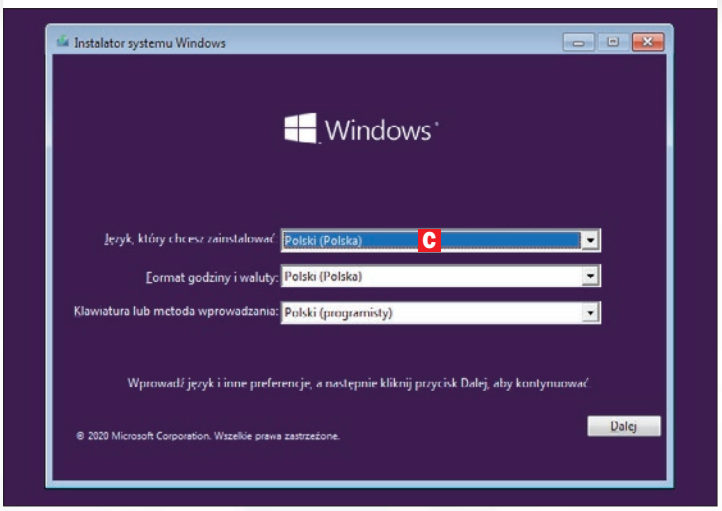

6 Teraz wybieramy opcję **Dysk Flash USB** B, dzięki czemu nasz nośnik USB stanie się po zakończeniu całego procesu nośnikiem instalacyjnym i klikamy na przycisk **Dalej**.

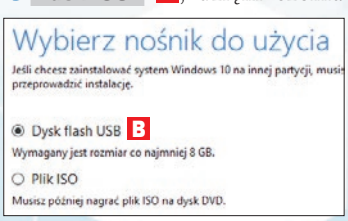

7 Na kolejnym ekranie zaznaczamy nasz nośnik i klikamy na **Dalej**. Jeśli go nie widzimy na liście, klikamy na **Odśwież listę**

dysków, by zaktualizować dane o nośnikach.

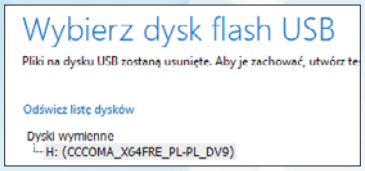

8 Rozpocznie się pobieranie obrazu systemu na nasz komputer, a po jego zakończeniu tworzenie instalacyjnego nośnika.

9 Na koniec, gdy pojawi się okno z informacją o tym, że dysk jest gotowy, wystarczy kliknąć na **Zakończ**.

Tak przygotowany nośnik możemy podłączyć do nowego komputera lub urządzenia z dyskiem, na którym chcemy zainstalować system Windows 10.

INSTALACJA SYSTEMU WINDOWS

1 Umieszczamy nośnik w komputerze i go uruchamiamy. Na ekranie Boot Menu naszej płyty głównej wybieramy rozruch z nośnika instalacyjnego – bootowalnego pendrive'a, którego przygotowaliśmy wcześniej. Najczęściej, aby wejść do Boot Menu, przy rozruchu musimy wcisnąć klawisz F2, F8, F10, F12, ESC lub delete.

2 Następnie pojawi się ekran startowy kreatora instalacji systemu. Wybieramy język **C**, format godziny, typ klawiatury i klikamy na **Dalej**.

3 Na kolejnym ekranie klikamy na **Zainstaluj teraz** w celu rozpoczęcia procesu instalacji.

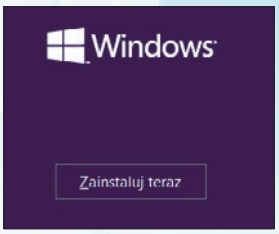

4 Instalator rozpocznie pracę i zacznie wczytywać składniki niezbędne do kontynuowania. Na kolejnym ekranie będziemy poproszeni o podanie klucza produktu. Jeżeli go mamy, to podajemy – jeśli nasz komputer aktywuje się dzięki identyfikatorowi sprzętu, możemy kliknąć na **Nie mam klucza produktu** **D**. Dodatkowo osoby, które nie mają wykupionej licencji, również mogą kliknąć na **Nie mam klucza produktu** – można przetestować działanie systemu Windows 10, a po zakupie klucza aktywować już zainstalowany system.

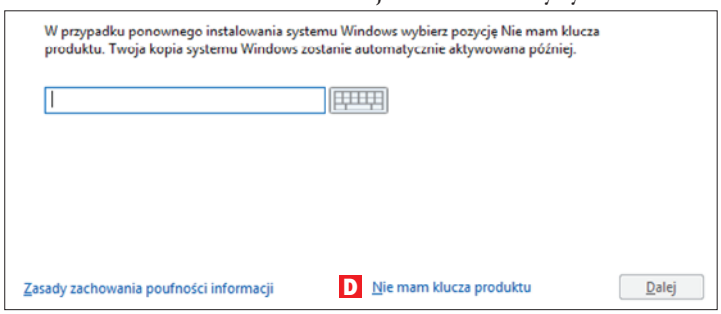

5 Następnie przechodzimy przez kolejne kroki kreatora. W trakcie instalacji komputer będzie uruchamiany ponownie. Po zakończeniu całego procesu musimy przejść wstępną konfigurację, a na jej końcu pojawi się pulpit systemu Windows 10.

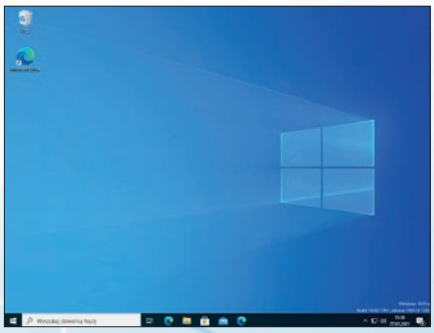

NOŚNIK ROZRUCHOWY

RUFUS 3.14

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **042** Język:

- jeden z najszybszych programów w swojej kategorii
- obsługa różnego typu obrazów płyt
- zaawansowane opcje formatowania

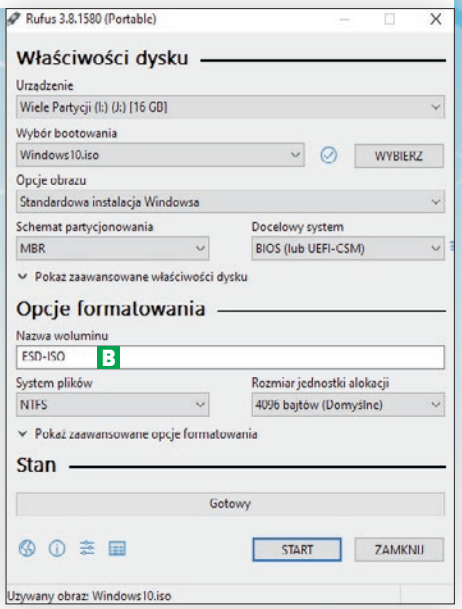

Popularne narzędzie do tworzenia nośników USB z wersją instalacyjną systemu operacyjnego oraz formatowania przenośnych pamięci USB. Pozwala tworzyć nośniki instalacyjne zarówno dla dysków MBR, jak i GPT, komputerów z BIOS i UEFI. **Rufus** może być szczególnie użyteczny w przypadku, gdy chcemy utworzyć instalacyjny nośnik USB z pliku ISO z obrazem płyty instalacyjnej Windows lub jednej z popularnych dystrybucji Linuxa. Program można wykorzystać do przywracania oryginalnej pojemności pendrive'a.

TWORZYMY BOOTOWALNY NOŚNIK

1 Podłączamy nośnik USB do naszego komputera.

2 Uruchamiamy Rufusa, jest on dostępny w wersji portable, więc nie musimy go instalować.

3 Teraz w polu **Urządzenie** wybieramy nośnik USB.

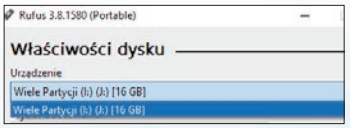

4 Następnie w polu **Wybór bootowania** wybieramy opcję **Dysk lub obraz ISO** i po prawej stronie klikamy na **Wybierz**.

5 Wskazujemy na dysku obraz systemu, który chcemy umieścić na nośniku USB **A**, i klikamy na **Otwórz**.

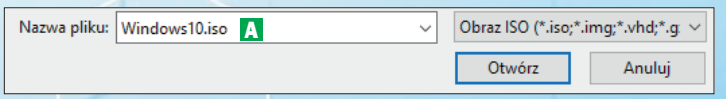

6 Teraz jako **Schemat partycjonowania** wybieramy **MBR**, a **Docelowy system** – **BIOS**.

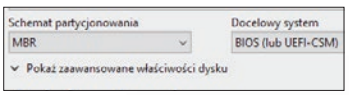

7 Następnie nadajemy nazwę dla bootowalnego nośnika **B** i klikamy na przycisk **Start**.

8 Zanim rozpocznie się cały proces, musimy potwierdzić, że zgadzamy się na usunięcie wszystkich danych z pamięci USB.

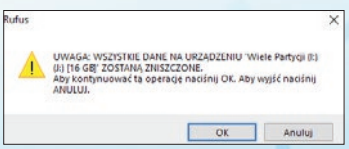

9 Po kilku minutach nośnik zostanie utworzony i możemy zamknąć okno programu Rufus.

ISO: WINDOWS I OFFICE | NOŚNIKI MULTIBOOT

WINDOWS ISO DOWNLOADER 8.46

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **061** Język:

- do pobrania różne wersje systemów Windows
- opcja pobrania pakietu Office
- pełna konfiguracja pobieranych obrazów

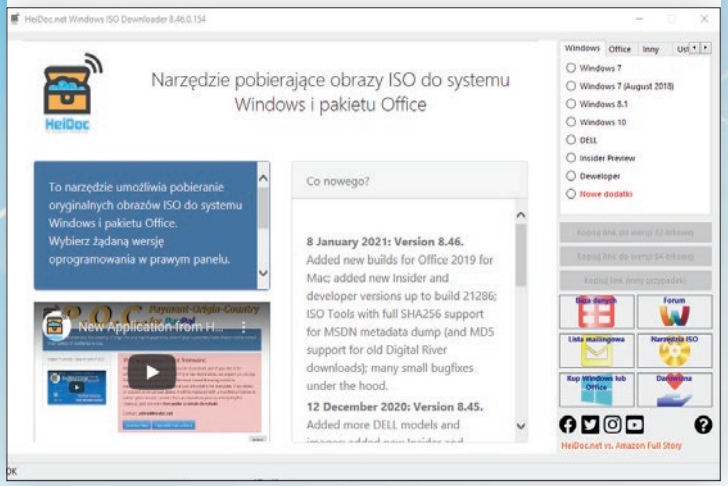

Nieoficjalny program do pobierania z serwerów Microsoftu oryginalnych obrazów płyt instalacyjnych Windows i pakietu biurowego Office. **Windows ISO Downloader** pozwala pobierać obrazy płyt różnych edycji Windows 7, 8.1 i Windows 10 oraz pakietu biurowego Office w wersji 2010, 2013, 2016 i 2019 w dowolnym języku. W przypadku każdej z wersji użytkownik ma dodatkowo możliwość wyboru wielu parametrów pobieranego obrazu. W przypadku niektórych wersji systemów może być nawet około 20 różnych konfiguracji do pobrania.

POBIERAMY OBRAZ ISO

1 Po uruchomieniu programu Windows ISO Downloader w prawym górnym rogu klikamy na zakładkę **Windows** (aby pobrać ISO wybranej wersji Windows) lub **Office** (by pobrać ISO pakietu biurowego). Następnie wybieramy edycję Office'a lub systemu, na przykład **Windows 7** oraz konkretną wersję (najlepiej wybrać jak najnowszą wersję zgodną z zakupioną przez nas licencją).

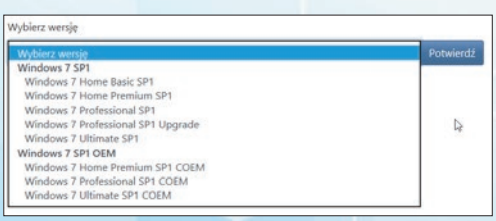

2 Teraz wybieramy język pobieranego oprogramowania Microsoftu i – w wypadku pakietu Office – klikamy na **Potwierdź**. Pobierając system, musimy jeszcze wskazać, ilu bitową wersję systemu chcemy pobrać. Zdecydowana większość użytkowników powinna wybrać wersję 64 bit **A**. Po kliknięciu na

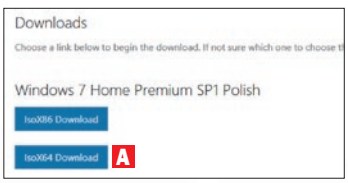

odpowiedni przycisk rozpocznie się pobieranie systemu.

Uwaga! Z uwagi na duże obciążenie serwerów Microsoft limituje pobrania. Ograniczenie jest resetowane pierwszego dnia każdego miesiąca i wtedy najlepiej pobierać obrazy.

VENTOY 1.0.43

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **051** Język:

- wsparcie dla MBR i GPT
- obsługa różnego typu plików obrazów
- możliwość umieszczenia wielu systemów na jednym nośniku

Ventoy to nowe darmowe narzędzie Open Source do tworzenia multibootowalnych nośników startowych typu wszystko w jednym z wersjami instalacyjnymi wielu systemów operacyjnych, takich jak Windows 10, 8, 7, różnymi dystrybucjami Linuxa czy antywirusowymi nośnikami ratunkowymi. Dzięki Ventoy nie trzeba wielokrotnie formatować nośnika USB – wystarczy skopiować plik ISO, WIM, IMG, VHD, EFI na dysk USB – program umożliwia bezpośredni rozruch komputera z plików obrazów płyt instalacyjnych. Korzystając z programu, możemy skopiować na dysk USB wiele plików ISO – Ventoy wyświetli przy uruchomieniu komputera menu startowe, które pozwoli wybrać system. Program obsługuje zarówno starsze komputery z BIOS, jak i nowsze z UEFI, oba style partycji MBR i GPT i większość systemów (Windows, WinPE, Linux i inne).

TWORZYMY MULTIBOOTOWALNY NOŚNIK

1 Instalujemy program Ventoy, a następnie go uruchamiamy.

2 Podłączamy do komputera nośnik USB o odpowiednio dużej pojemności, aby pomieścił trzy systemy

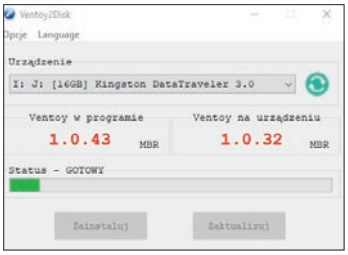

(16 GB w zupełności wystarczy) i klikamy na symbol odświeżania.

3 Po wykryciu nośnika klikamy na **Zainstaluj**. W trakcie tego procesu wszystkie dane zostaną usunięte z nośnika.

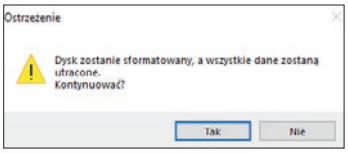

4 Teraz wystarczy, że po prostu skopiujemy nasze obrazy ISO na nośnik USB, korzystając na przykład z Eksploratora Windows.

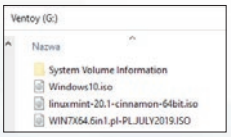

5 Po zakończeniu kopiowania możemy wykorzystać nośnik bootowalny do uruchamiania jednego z obrazów, które są na nim zapisane.

ZARZĄDZA PARTYCJAMI

MINITOOL PARTITION WIZARD FREE

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z ksplus.pl Język:

- opcja migrowania systemu
- możliwość dzielenia partycji
- zmiana formatu plików bez utraty danych

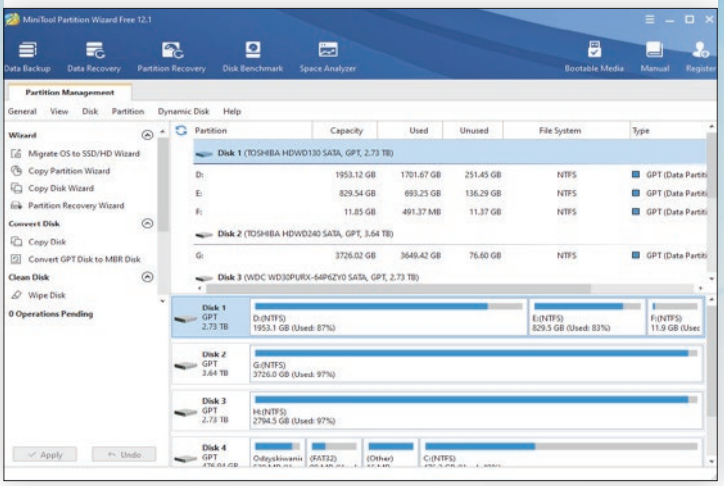

Bezpłatna, uproszczona wersja programu do zarządzania partycjami dysków twardych. **MiniTool Partition Wizard** pozwala tworzyć nowe partycje, usuwać je, dzielić, łączyć, zmniejszać lub zwiększać, a także ukrywać. Umożliwia także kopiowanie zawartości dysku, a także zmianę systemu plików dysku. Ponadto możemy skorzystać z narzędzi do sprawdzania powierzchni nośnika, testowania wydajności dysków i wiele więcej. Po uruchomieniu programu musimy kliknąć na kafelek **Launch Application**. Jeśli nie chcemy, żeby wyświetlane było menu powitalne, wystarczy wyłączyć opcję w dolnym lewym rogu tego okna. Jako jeden z niewielu menedżerów partycji ma też przenośną wersję portable, która nie wymaga instalacji. Program jest dostępny w **KŚ+**.

MIGRACJA SYSTEMU NA NOWY DYSK

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu klikamy na **Migrate OS to SSD/HD Wizard**.

2 Jeśli po migracji chcemy zostawić stary dysk w komputerze, wybieramy **B** **A**. Klikamy na **Next**.

3 Wybieramy dysk docelowy, na który przeniesiemy nasz system. Potwierdzamy informację o usunięciu wszystkich danych z nośnika docelowego.

4 Zatwierdzamy wszystkie zmiany i wyrażamy zgodę na ponowne uruchomienie – zamiast systemu Windows 10 uruchomione zostanie specjalne środowisko programu **MiniTool**, które umożliwi migrację bez uszkadzania danych. Po całym procesie będziemy musieli zmienić priorytet bootowania naszego systemu, tak aby uruchamiał się on z nowego dysku. Najczęściej, aby wejść do ustawień BIOS, przy rozruchu musimy wcisnąć klawisz F2, F8, F10, F12, esc lub delete.

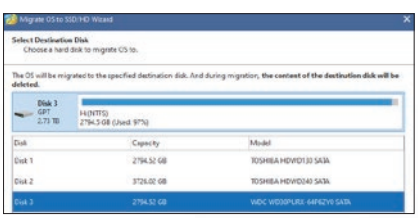

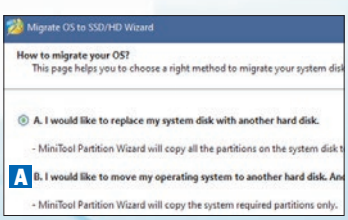

PRZENOSI USTAWIENIA

CLONEAPP 2.15

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **010** Język:

- obsługa wielu aplikacji
- możliwość instalacji wtyczek
- przywracanie ustawień programów i aplikacji

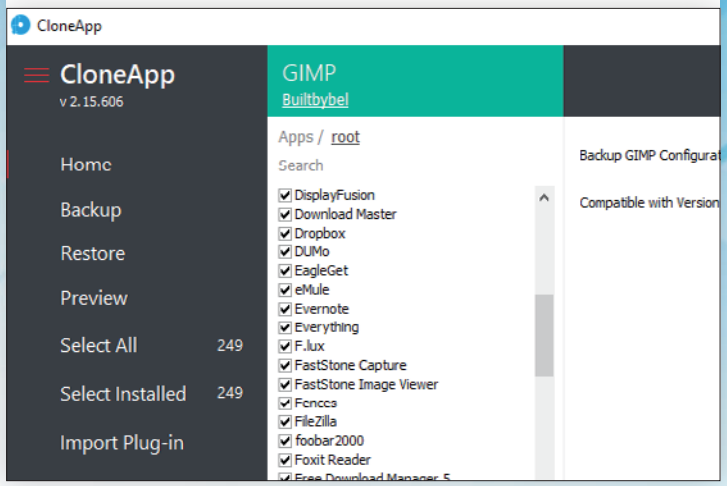

CloneApp to program do przenoszenia ustawień użytkownika wielu programów na nowy system lub inny komputer. Program został stworzony z myślą o użytkownikach przeprowadzających czystą instalację Windows i umożliwia szybkie przywrócenie naszych ustawień programów bez potrzeby ich ponownego, ręcznego konfigurowania po zainstalowaniu systemu. CloneApp obsługuje ponad 200 popularnych aplikacji i pozwala utworzyć kopię zapasową ich ustawień przechowywanych zarówno w postaci plików konfiguracyjnych, jak i w rejestrze Windows. Liczbę obsługiwanych programów można zwiększyć za pomocą wtyczek dostępnych na stronie producenta CloneApp.

TWORZYMY KOPIĘ ZAPASOWĄ KONFIGURACJI PROGRAMÓW

1 Po wypakowaniu i uruchomieniu programu klikamy po lewej stronie na **Select All**.

2 Następnie po lewej stronie klikamy na **Backup**.

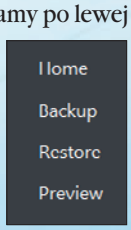

3 Klikamy na **Tak** w celu utworzenia kopii konfiguracji programów we wskazanej lokalizacji.

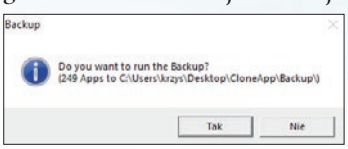

4 Po dłuższej chwili proces wykonywania kopii zapasowej zostanie zakończony.

IMPORTUJEMY KOPIĘ ZAPASOWĄ

1 Przenosimy utworzony backup do nośnika zewnętrznego lub w inną bezpieczną lokalizację. Instalujemy ponownie system, następnie wszystkie niezbędne nam programy i przenosimy do folderu programu CloneApp nasz backup. Na koniec uruchamiamy program CloneApp i klikamy na **Restore**.

2 Kopia powinna zostać automatycznie wykryta. Wystarczy jedynie zaakceptować proces przywracania ustawień.

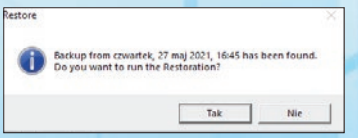

Fot. Freepik.com

NAJLEPSZE APLIKACJE NA WYJAZD

RUSZAMY W POLSKĘ!

Wakacyjne (i nie tylko) wyjazdy w naszym kraju można sobie umilić i usprawnić za pomocą odpowiednich serwisów i aplikacji. Wiele z nich pozwoli także **ZAOSZCZĘDZIĆ ZBĘDNYCH WYDATKÓW**

Zdaniem autora

SPRYTNE WYPOCZYWANIE

Bez smartfona nie ruszamy się z domu nawet na chwilę, więc jest z nami także podczas wypadów za miasto czy w Polskę. Skorzystajmy więc z pomysłowych aplikacji i narzędzi online, które zaoszczędzą nam nerwów i pozwolą oszczędzić pieniądze!

Paweł Krzyżanowski

BON TURYSTYCZNY

Wszyscy, którzy chcą zaoszczędzić na wakacyjnych wydatkach, mogą skorzystać z pomocy państwa w postaci **Polskiego Bonu Turystycznego**.

Polski Bon Turystyczny ma formę elektronicznego bonu, ważnego do końca marca 2022 roku. Można go wykorzystać do opłacenia między innymi: pobytu w hotelu, pensjonacie, gospodarstwie agroturystycznym czy na kolonii lub obozie harcerskim, a także obozie sportowym lub rekreacyjnym. Przeznaczony jest on dla rodzin z co najmniej jednym dzieckiem oraz rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. Bon przysługuje niezależnie od poziomu dochodów, tak jak w przypadku programu 500 Plus. Na każde dziecko przysługuje jeden bon w wysokości 500 złotych, a na dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – 1000 złotych.

Polski Bon Turystyczny można wykorzystać wyłącznie na terenie Polski. Listę podmiotów, które go honorują, znaleźć można na stronie internetowej **bonturystyczny.polska.travel/lista-podmiotow**, koordynowanej przez Polską Organizację Turystyczną.

Bon, w formie unikalnego, 16-cyfrowego numeru, jest przesyłany w wiadomości tekstowej na wskazany wcześniej numer telefonu lub adres poczty elektronicznej.

JAK MOŻNA OTRZYMAĆ BON TURYSTYCZNY

Polski Bon Turystyczny można otrzymać po zarejestrowaniu się na Platformie Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS), czyli podobnie, jak ma to miejsce w przypadku świadczenia 500+. Do rejestracji konieczny będzie Profil Zaufany, kwalifikowany podpis elektroniczny lub potwierdzenie tożsamości za pomocą niektórych systemów bankowości internetowej. Bon Turystyczny zostanie aktywowany w systemie teleinformatycznym po potwierdzeniu poprawności lub aktualizacji danych. Trzeba go będzie okazać podczas rezerwacji pobytu lub najpóźniej przy zakwaterowaniu.

Strona bonturystyczny.polska.travel zawiera najważniejsze informacje o bonie turystycznym, jaki przysługuje na każde dziecko

JAK ZAPŁACIĆ BONEM TURYSTYCZNYM

Sprawdzamy, czy placówka, do której się wybieramy, jest na liście obsługujących go podmiotów.

Aktywujemy bon w sposób opisany powyżej, a następnie sprawdzamy w e-mailu lub na PUE ZUS kod obsługi płatności. Taki e-mail otrzymamy w momencie aktywacji bonu.

Kod obsługi płatności znajdziemy także na **PUE ZUS** w zakładce **Polski Bon Turystyczny**, **Mój bon**. W tym samym miejscu możemy znaleźć saldo bonu. Kod obsługi płatności podajemy, gdy będziemy płacić za usługi hotelarskie lub imprezy turystyczne. Ustalamy, jaką kwotę chcemy opłacić za pomocą bonu. Na koniec podajemy kod potwierdzający tożsamość. Kod ten otrzymamy w wiadomości SMS, przesłanej na numer telefonu (lub w wiadomości e-mail na wskazany przez nas adres poczty elektronicznej), który podaliśmy podczas aktywacji bonu na PUE ZUS. Jeśli kwota bonu jest niższa niż wartość usług, pozostałą część dopłacamy w inny sposób – gotówką, kartą lub przelewem.

WYSZUKIWANIE NOCLEGÓW

Noclegi w wielu miejscach w całej Polsce możemy zarówno wyszukać, jak i zarezerwować, nie ruszając się sprzed komputera lub z kanapy – jeśli będziemy używać smartfona. Wszystko to, dopasowując miejsce do naszego budżetu. Wyszukiwanie ofert zazwyczaj sprowadza się do wybrania interesującej nas daty, liczby osób oraz podania dodatkowych wymagań, jak na przykład miejsce przyjazne zwierzętom.

Booking.com

Jedna z najlepiej ocenianych aplikacji i serwisów podróżniczych na świecie. Zawiera oferty ponad 1,5 mln obiektów na całym świecie – hoteli, apartamentów, domów na wakacje itp. Codziennie pojawiają się w niej nowe oferty. Można ich szukać według miast.

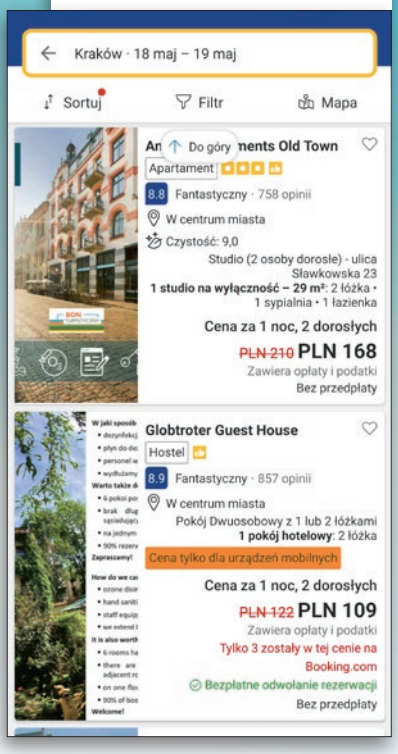

Trivago.pl

Porównywarka ofert z wielu różnych stron rezerwacyjnych, dostępna również jako aplikacja. Bezpośrednio z jej poziomu można także zarezerwować nocleg. W serwisie można znaleźć też zniżki i oferty last minute. Noclegu szukać można według daty i lokalizacji. Można również ustawić maksymalną cenę oraz znaleźć hotel w pobliżu znanych atrakcji turystycznych, dzięki czemu łatwiej będzie zaplanować sobie trasę wycieczki czy zwiedzania. Z Trivago skorzystamy także z poziomu aplikacji dostępnej na Androida i iOS.

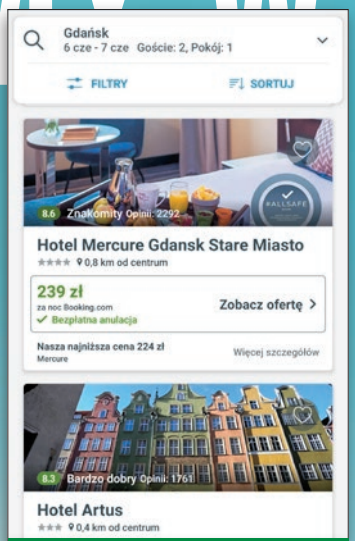

Kayak.pl

Wyszukiwarka ofert podróży. Z Kayak korzystać można również z poziomu aplikacji dostępnej na Androida i iOS. Oprócz noclegów znajdziemy tutaj także wyszukiwarkę samochodów, tras oraz samolotów, choć te przydatne będą bardziej podczas planowania wycieczek zagranicznych. Wszystko to można zarezerwować z poziomu strony i aplikacji. W zakładce Kayak Trips można przechowywać swoje plany podróży.

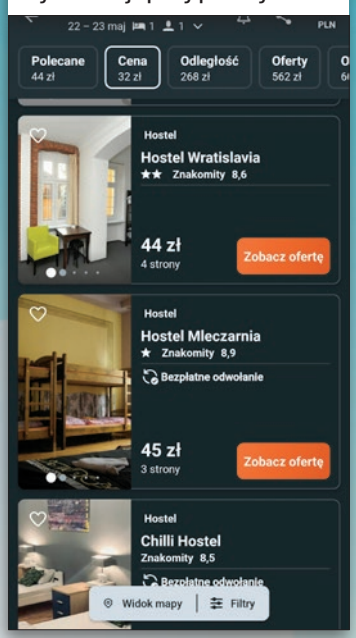

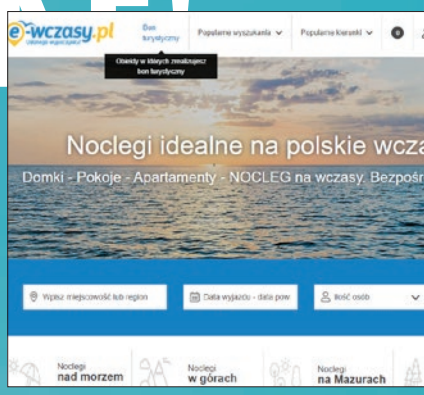

TANIE OKAZJE

We wszystkich serwisach oferty można posortować według cen. Łatwo jest więc wybrać nocleg, który mieści się w naszym budżecie. W niektórych z serwisów można przefiltrować także wyniki wyszukiwania według tego, które placówki honorują Bon Turystyczny.

WARTO SPRAWDZIĆ

Inne serwisy i aplikacje, z których warto skorzystać, szukając noclegu lub planując wyjazd.

- Noclegi.pl
- Esky.pl
- e-wczasy.pl
- Noclegowo.pl

Nocowanie.pl

Znaleźć tu można nie tylko noclegi, lecz także restauracje, imprezy, atrakcje turystyczne, informacje o warunkach pogodowych i rozkłady jazdy. Nocowanie.pl umożliwia również bezpośredni kontakt z wynajmującymi. Serwis dostępny jest też przez aplikację mobilną.

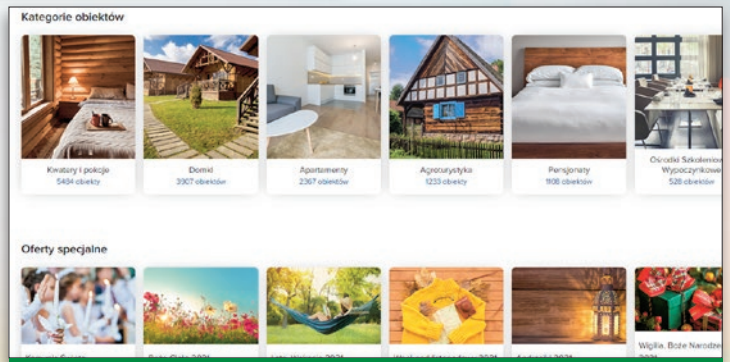

Airbnb.pl

W tym serwisie i jego aplikacji mobilnej dostępne są zarówno niewielkie domki letniskowe, jak i hotele czy apartamenty. Można je zarezerwować albo zapisać na swojej liście życzeń na przyszłość. W Airbnb dostępne są także atrakcje przygotowane przez gospodarzy, w których można wziąć udział podczas wyjazdu, takie jak na przykład wspólne gotowanie lokalnych potraw.

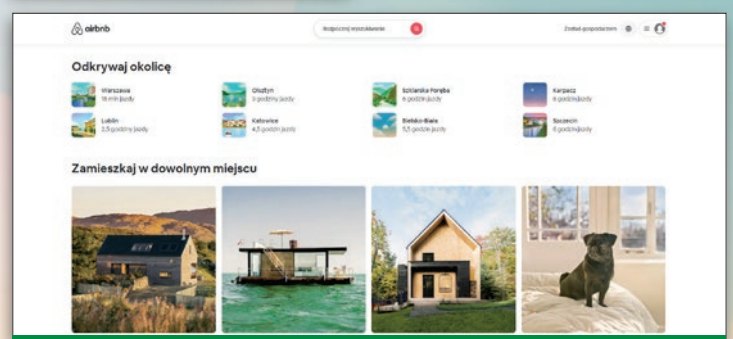

Fot. Ievgenii Skryzhak, Tonktiti/123rf.com

ZNIŻKI I KUPONY RABATOWE

Szukając najlepszej ceny, nie tylko za nocleg, lecz także za inne usługi związane z podróżami, dobrze jest sięgnąć po kupony rabatowe czy zniżki. Większość serwisów tego typu agreguje wiele różnych rodzajów zniżek, kuponów czy promocji. Oferty związane z wyjazdami zazwyczaj znajdują się jednak w odpowiedniej kategorii, jak podróże czy wypoczynek. Te, które nas najbardziej interesują, trzeba, niestety, wyszukiwać samemu, na przykład wśród zniżek na sprzęt sportowy czy turystyczny. Warto – oszczędności mogą wynieść nawet kilkaset złotych.

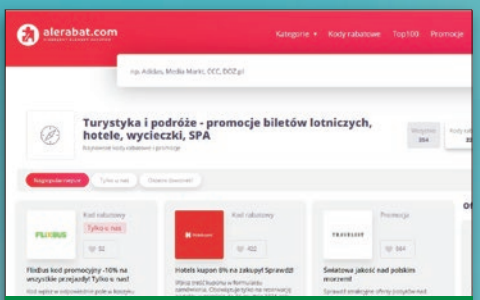

Alerabat.com

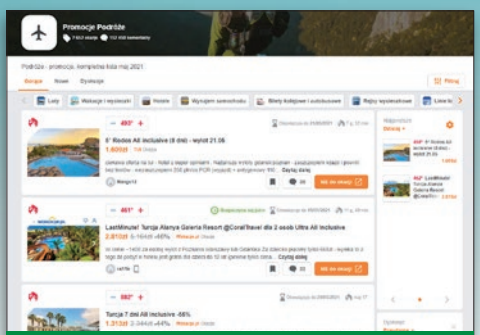

Pepper.pl

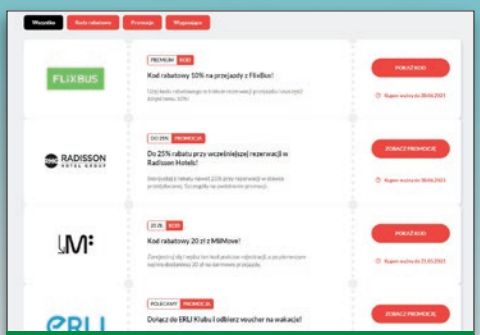

Rabatio.com

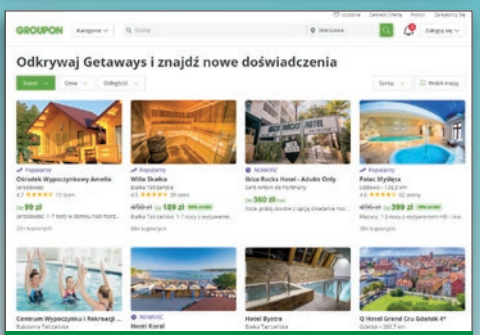

Groupon.pl

APLIKACJE DO NAWIGACJI I MAPY

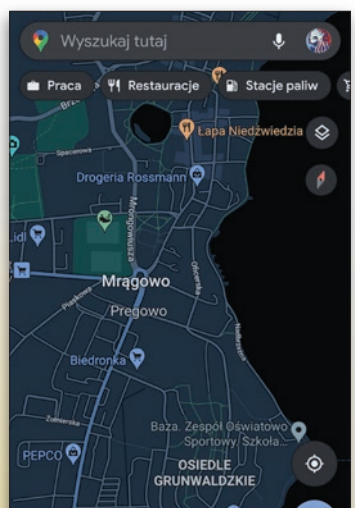

Mapy Google

To jedna z aplikacji, która w oczywisty sposób kojarzy się nie tylko z wyjazdami, lecz także z nawigacją. Mapy Google potrafią być przydatne na wiele więcej sposobów. Można w nich znaleźć także restauracje, hotele, miejsca noclegowe, sklepy i atrakcje turystyczne. Wyznaczymy za ich pomocą oczywiście także trasę do dowolnie wybranego miejsca. Dużą zaletą Map Google jest możliwość wcześniejszego pobrania map i korzystania z nich bez dostępu do internetu.

Maps.me

Dość niezwykła aplikacja – połączenie map i nawigacji dla kierowców, pieszych i rowerzystów. Niezwykła, bo oprócz tradycyjnych funkcji wyposażono ją w możliwość zaplanowania podróży oraz w trasy i plany dotyczące popularnych lokalizacji. Aplikacja zawiera również szlaki piesze i rowerowe oraz ciekawe miejsca, których często nie ma na innych tego typu mapach. Maps.me pozwala także na pobranie map i korzystanie z nich w trybie offline. Z poziomu aplikacji można nawet zamówić przejazd i zarezerwować nocleg.

Mapa Turystyczna

Główną funkcją tej aplikacji jest możliwość planowania tras biegnących w górach i na pogórzach. Dysponuje ona bardzo dużą bazą polskich szlaków turystycznych. W górach potrafi na podstawie wybranego punktu startowego i docelowego precyzyjnie wyliczyć profil trasy, sumę podejść i zejść oraz wskazuje charakterystyczne punkty na trasie wycieczki.

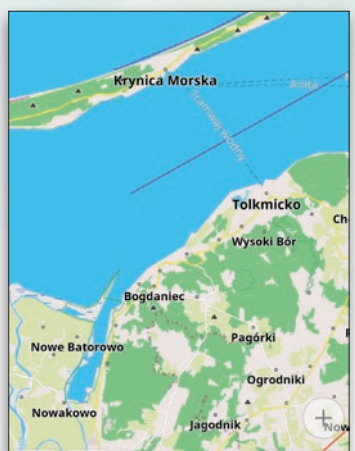

OsmAnd

Mapy, które szokują dokładnością. W niektórych miejscach są w stanie pokazać nawet słupki blokujące wjazd samochodom. Pokazują również ukształtowanie terenu. Oprócz funkcji nawigacyjnych wyposażone są one również w możliwość rejestrowania śladów GPS czy mierzenia odległości między poszczególnymi punktami na mapie. Całość działa wyłącznie w trybie offline – po zainstalowaniu trzeba pobrać mapy interesujących nas rejonów. Niestety, w wersji darmowej mamy do dyspozycji tylko pięć pobrań.

PLANOWANIE: TRANSPORT, PRZEJAZDY, BILETY

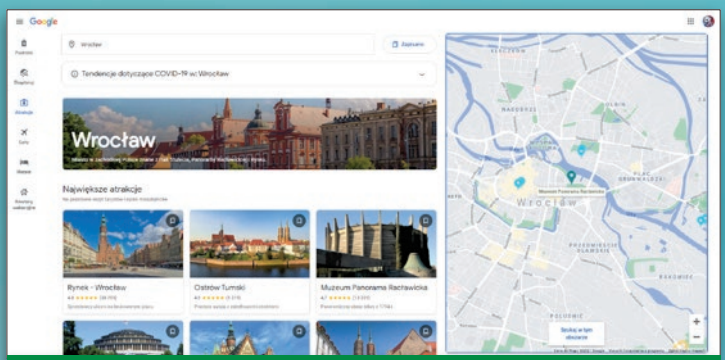

Google Travel

Google Travel to serwis, który zastąpił Google Trips. Nie jest na razie dostępny za pomocą aplikacji, ale za to ma spore możliwości, z których znaczną część (bo jest to serwis globalny) można wykorzystać również podczas podróży po Polsce. Za jego pomocą można zarezerwować loty, kwatery, hotele, samochody, bilety, a w niektórych miejscach nawet stoliki w restauracjach. W serwisie znalazła się także wyszukiwarka wyjazdów o bliskich terminach i sugestie dotyczące celów podróży. Mogą być tam też zapisywane bilety, które otrzymamy na naszą pocztę Gmail.

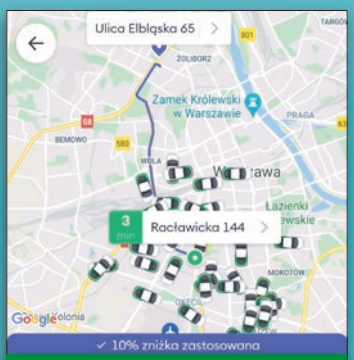

Uber, Bolt, FreeNow

Za pomocą aplikacji, takich jak Uber, Bolt, FreeNow czy podobnych, można szybko zorganizować sobie transport na przykład z dworca do hotelu czy zamówić samochód, który zawiezie nas do wybranej atrakcji turystycznej lub restauracji. Bardzo często takie usługi są także tańsze niż klasyczna taksówka, a oprócz tego aplikacja od razu informuje o cenie przejazdu. Nie trzeba mieć też przy sobie pieniędzy – można zapłacić bezpośrednio z aplikacji.

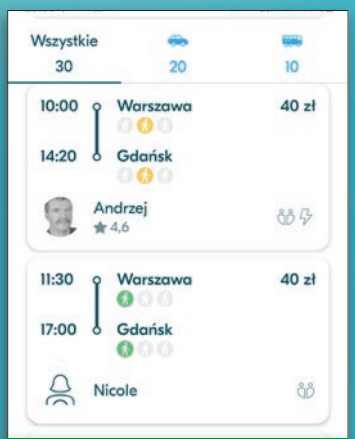

BlaBlaCar

BlaBlaCar pozwoli na skontaktowanie się z kimś, kto jedzie tam, dokąd się wybieramy, i chce podzielić się miejscem w samochodzie. To samo działa w drugą stronę – jadąc gdzieś, możemy zabrać pasażera, dzieląc się z nim kosztami paliwa.
Co istotne, przejazdy z BlaBlaCar są objęte bezpłatnym ubezpieczeniem assistance.

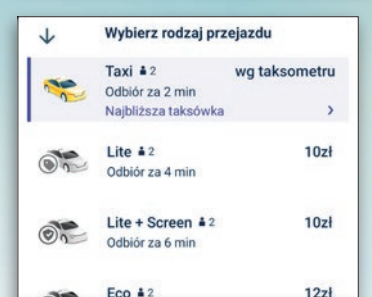

Nextbike, Lime, Blinkee.city, Hop.city, FreeNow

Aplikacje takie jak Nextbike, Lime, Blinkee.city, Hop.cit czy FreeNow pozwalają na poruszanie się transportem osobistym. Za ich pomocą można wypożyczyć rower, elektryczną hulajnogę czy elektryczny skuter. W ten sposób możemy sprawić, że już sama droga do wybranej przez nas atrakcji turystycznej będzie przygodą samą w sobie i ciekawym doznaniem.

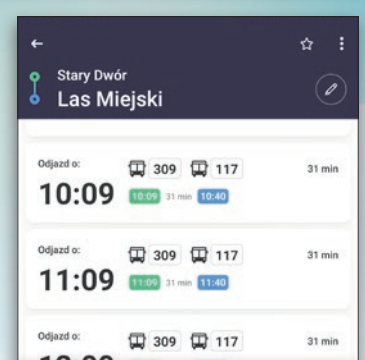

Jakdojade

Niesamowicie przydatne narzędzie. Zwłaszcza w miastach i miejscach, których nie znamy. Pozwoli nam się w nich sprawnie poruszać. Aplikacja wskaże nam najszybsze połączenia, miejsca przesiadek, a nawet pokieruje, jak dojść na przystanki i dworce. Dysponuje dokładnymi rozkładami jazdy, a w niektórych miastach za jej pomocą można kupić bilety.

CO WARTO ZWIEDZIĆ

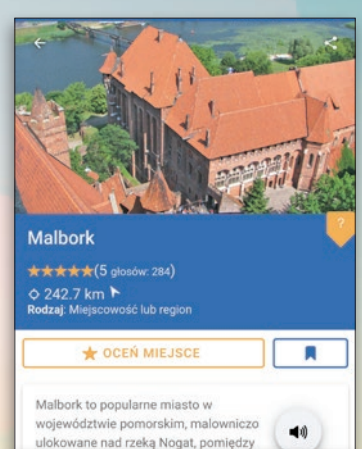

Polskie Szlaki: atrakcje w Polsce

W aplikacji znalazło się ponad 8000 opisów miejsc w całej Polsce. Także tych nieoczywistych, a nie tylko najbardziej znanych atrakcji. Każde miejsce zaznaczone jest na mapie, ma swoją galerię zdjęć, a opisuje je również audioprzewodnik, którego można posłuchać.

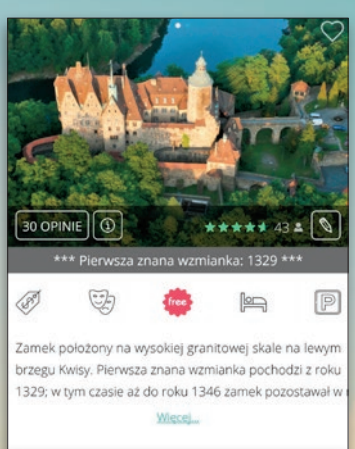

Polskie zamki i twierdze na świecie

W tej aplikacji znajdziemy ponad 4000 zamków z całego świata, w tym także z Polski. Przewodnik zawiera obszerną historię każdego z nich, korzysta z Map Google i pozwala na oznaczenie odwiedzonych już miejsc. W wersji premium można także skorzystać z audioprzewodnika.

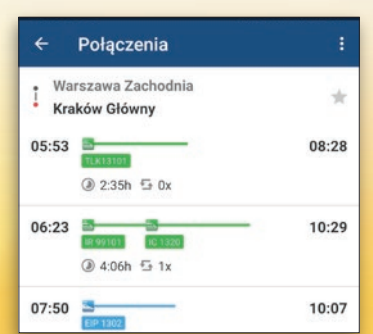

Rozkład PKP

To najbardziej kompleksowa wyszukiwarka połączeń kolejowych w Polsce. Zawiera informacje o wszystkich przewoźnikach w kraju i większości europejskich. Wyszukuje połączenia, pokazuje przesiadki, numery peronów, a nawet aktualne informacje o czasie odjazdu i przyjazdu pociągów oraz szczegóły zakupu biletów.

UPORZĄDKUJ I ZABEZPIECZ SWOJE HASŁA:

NAJLEPSZE MENEDŻERY HASEŁ

Zarządzanie hasłami staje się coraz ważniejsze. Oto najlepsze programy, które pomogą nam w zapamiętaniu ważnych danych, **GENEROWANIU KODÓW AUTORYZACYJNYCH, LOGOWANIU** i odzyskiwaniu haseł

Zdaniem autora

SILNE HASŁA I DODATKOWA AUTORYZACJA

Programy z tego pakietu pomogą nam zapanować nad kontami i hasłami. Bez nich bezpieczne korzystanie z usług online może być trudne, gdyż w celu zachowania bezpieczeństwa na każdej witrynie trzeba logować się innym hasłem. Warto też dodatkowo używać dwustopniowej autoryzacji, dzięki temu nawet jeśli ktoś złamie hasło, bez naszego telefonu nie dostanie się do konta.

Krzysztof Dziedzic

BEZPIECZNE PRZECHOWYWANIE HASEŁ

KeePassXC to wieloplatformowa wersja Open Source popularnego menedżera haseł do bezpiecznego przechowywania poufnych informacji na lokalnym komputerze. Aplikacja jest oparta na kodzie programu KeePass i oferuje rozszerzone i ulepszone funkcje pierwowzoru. Informacje przechowywane w programie możemy szyfrować algorytmem AES, Twofish lub ChaCha20. KeePassXC oferuje zgodność formatu bazy haseł z KeePass2, KeePassX, MacPass, KeeWeb i innych (KDBX 3.1 i 4.0), funkcję autouzupełniania danych w formularzach oraz integrację z przeglądarkami: Google Chrome, Chromium, Firefox i Vivaldi. Oprócz wersji na Windows program dostępny jest również na system macOS i Linux.

KEEPASSXC 2.6.4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **025/026/027** * Język:

- obsługa baz tworzonych w innych wersjach programu KeePass
- integracja z wieloma przeglądarkami
- opcja generowania silnych haseł

* Na płycie program jest w wersjach: 32-, 64-bitowej i portable.

TWORZYMY BAZĘ DANYCH NA HASŁA

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu klikamy na **Stwórz nową bazę danych** A.

2 Podajemy nazwę oraz opis bazy haseł B i klikamy na **Kontynuuj**.

3 Wybieramy format bazy KDBX 4.0 C i klikamy na **Kontynuuj**.

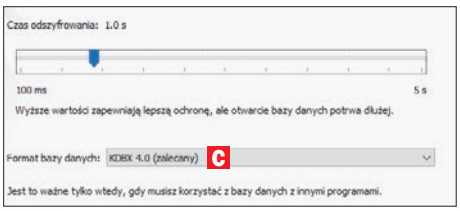

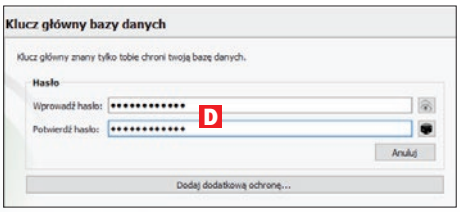

4 Teraz tworzymy klucz główny bazy danych D i klikamy na **Zrobione**.

KORZYSTAMY Z BAZY HASEŁ

1 Od teraz zawsze przy uruchomieniu programu będziemy musieli podać klucz główny do naszej bazy haseł, aby uzyskać do niej dostęp.

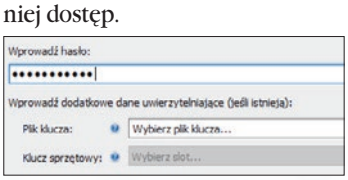

2 Po zalogowaniu możemy dodawać nowe klucze (hasła), które będziemy później mieli zawsze pod ręką. Na górnym pasku klikamy na symbol klucza z zieloną strzałką.

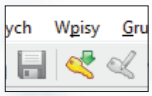

3 Następnie podajemy szczegóły naszego hasła wraz z opisem oraz stroną internetową lub innymi danymi.

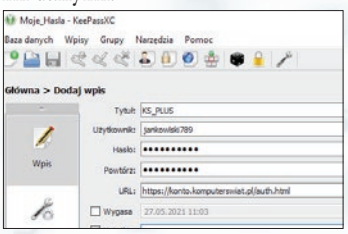

WYGODNE SEJFY NA HASŁA I WAŻNE DANE

KEEWEB 1.18.4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **028/029/030** * Język:

- integracja z dyskiem internetowym
- kontrola nad motywem graficznym
- obsługa innych baz z serii KeePass

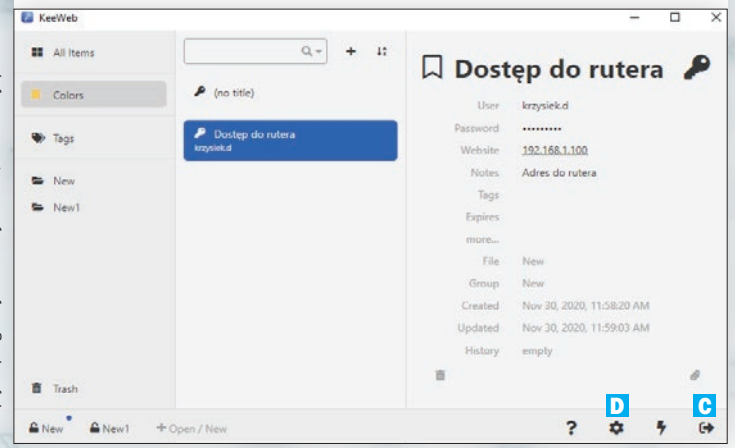

* Na płycie program jest w wersjach: 32-, 64-bitowej i portable.

KeeWeb to jeden z najnowszych menedżerów haseł, oferuje wieloplatformowość i jest w pełni kompatybilny z pozostałymi bazami danych programów typu KeePass. Jest to projekt open source. Ma wersję online, która nie wymaga instalacji i działa we wszystkich przeglądarkach. KeeWeb może tworzyć skomplikowane hasła. Pozwala na zmianę motywu graficznego i szybkie przełączenie między jasnym a ciemnym. Obsługuje synchronizację w chmurze i otwiera pliki z Dropboxa, Dysku Google, OneDrive'a lub naszego własnego serwera i automatycznie synchronizuje zmiany między urządzeniami.

DODAJEMY NOWE WPISY

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **New** A.

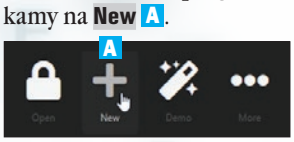

2 Następnie klikamy na środkowym ekranie na symbol plusa B, a następnie na **Entry**.

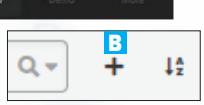

3 Po wprowadzeniu danych klikamy na symbol wyjścia C w dolnym prawym rogu.

4 W celu nadania głównego hasła do naszego sejfu klikamy na dolnym pasku na nazwę naszej bazy, następnie w polu **Master password** podajemy nowe hasło główne.

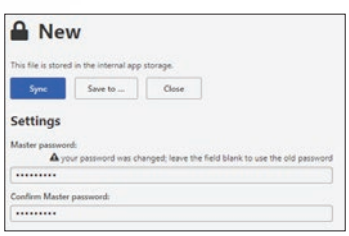

DODAJEMY JĘZYK POLSKI

1 W celu dodania języka polskiego klikamy w dolnym prawym rogu na symbol ustawień D.

2 Następnie po lewej stronie klikamy na **Plugins**, a po prawej wpisujemy frazę **language-polish** i klikamy na **Install**.

3 Po instalacji należy kliknąć na **Switch to this language**.

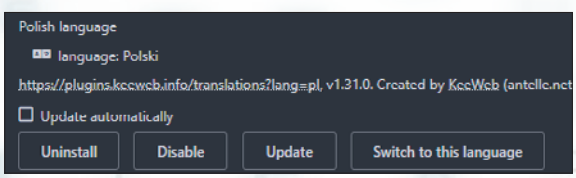

BITWARDEN 1.26.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **007/008** * Język:

- synchronizacja pomiędzy różnymi urządzeniami
- bezpieczne szyfrowanie
- wsparcie dla dwustopniowego logowania

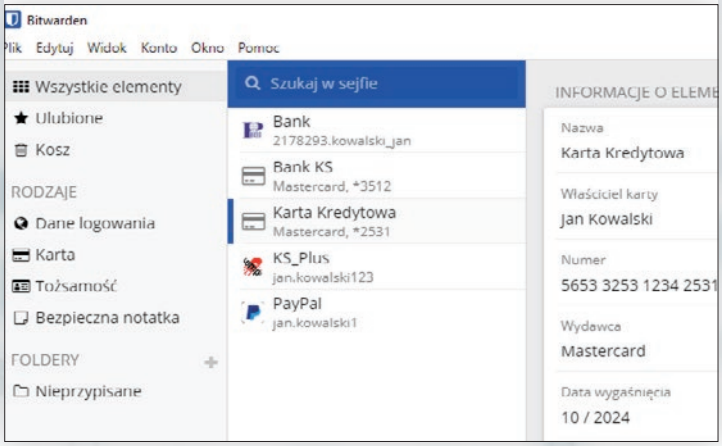

* Na płycie program jest w wersjach: desktopowej i portable.

Bitwarden pozwala zapisane informacje synchronizować pomiędzy komputerami (Windows, macOS, Linux), telefonami i tabletami (Android, iOS). Można go również zintegrować za pomocą rozszerzeń do przeglądarek WWW. W programie możemy bezpiecznie przechowywać dane logowania do różnych serwisów, dane kart płatniczych, informacje o naszej tożsamości, poufne notatki oraz inne rodzaje informacji. Dane przechowywane w programie są szyfrowane algorytmem AES-256 typu end-to-end i synchronizowane z chmurą Bitwarden. Program obsługuje dwustopniowe logowanie. Bitwarden to open source, co w przypadku przechowywania wrażliwych danych, takich jak hasła, zapewnia wyższy poziom bezpieczeństwa.

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **Utwórz konto** A. Następnie podajemy dane niezbędne do założenia konta i klikamy na **Wyślij**.

2 Od razu możemy się zalogować. Podajemy dane i klikamy na **Zaloguj się** B.

3 Aby dodawać wpisy do kategorii, wystarczy wybrać jedną z nich, a następnie kliknąć na symbol plusa u dołu ekranu C, wtedy po prawej stronie będziemy mogli uzupełnić dane nowego wpisu. Po zakończeniu wystarczy kliknąć na symbol zapisywania u dołu ekranu.

4 Dane są cały czas synchronizowane, dzięki czemu będziemy mieć do nich dostęp na każdym urządzeniu po zalogowaniu się na nasze konto.

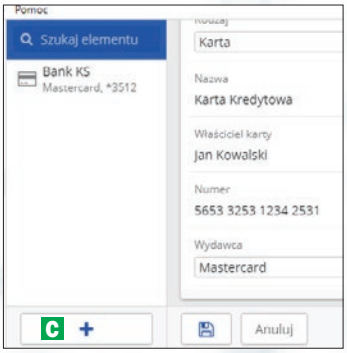

MOBILNA AUTORYZACJA | BEZPIECZNE LOGOWANIE

MICROSOFT AUTHENTICATOR

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play i App Store Język:

- wsparcie dla skanowania QR
- szybkie działanie
- obsługa wielu kodów

Dzięki **Microsoft Authenticatorowi** możemy zabezpieczyć nie tylko wszystkie usługi związane z kontem Microsoft, takie jak Outlook, OneDrive, Office. Można dodawać również konta innych usługodawców, którzy pozwalają na uwierzytelnianie dwustopniowe. Korzystanie z Microsoft Authenticatora może być wymagane przez niektóre szkoły lub firmy w celu uzyskania dostępu do wrażliwych plików. Warto więc nauczyć się obsługi tej aplikacji. Zobaczmy, jak dodać dwustopniowe logowanie dla Bitwardena, by zwiększyć bezpieczeństwo poufnych danych, które w nim przechowujemy, i zabezpieczyć do nich dostęp uwierzytelnianiem dwustopniowym. W wypadku innych aplikacji i kont proces wygląda podobnie.

DODAJEMY OBSŁUGĘ BITWARDENA

1 W aplikacji logujemy się do konta Microsoft lub jednego z innych dostawców, aby mieć możliwość synchronizacji pomiędzy różnymi urządzeniami. Jeśli nie chcemy się rejestrować, wystarczy kliknąć na **Pomiń** A w górnym prawym rogu. Na kolejnym ekranie klikamy na **Dodaj konto** i na **Inne konto**.

2 W aplikacji **Bitwarden** (opis na poprzedniej stronie) klikamy na górnym pasku na **Konto**, **Logowanie dwustopniowe** i klikamy na **Tak**.

3 Teraz loguje my się w przeglądarce do konta Bitwarden, a następnie na górnym pasku klikamy na **Ustawienia** i po lewej stronie na **Logowanie dwustopniowe**. Wtedy po prawej stronie klikamy na **Zarządzaj** przy aplikacji uwierzytelniającej.

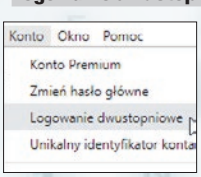

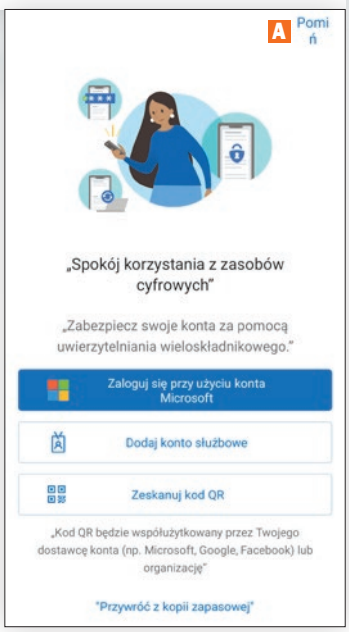

4 Następnie skanujemy QR kod za pomocą aplikacji, wybieramy dodane konto, wpisujemy kod autoryzacyjny i klikamy na **Włącz**.

5 Od tej chwili do logowania będzie wymagane hasło główne oraz generowany przez aplikację Microsoft Authenticator tymczasowy kod.

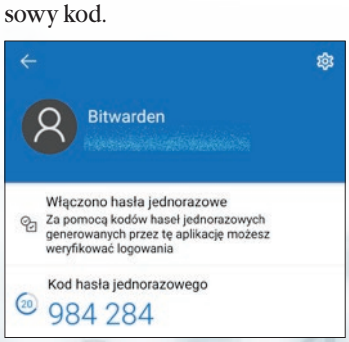

AUTHY 1.8.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **005/006** * Język:

- aplikacja na komputer oraz telefon
- obsługa wielu różnych kont
- synchronizacja pomiędzy różnymi urządzeniami

Authy to program ułatwiający uwierzytelnianie dwuetapowe, które dodatkowo zabezpiecza nasze konta do różnych usług przed nieautoryzowanym dostępem przez osoby do tego nieuprawnione. Umożliwia generowanie kodów jednorazowych do kont Google, Facebooka, Dropboxa, Microsoftu oraz między innymi LastPass. Dane generowane przez Authy można synchronizować pomiędzy wieloma urządzeniami, zabezpieczając je dodatkowo za pomocą szyfrowania. Oprócz wersji na Windows program jest dostępny na macOS, Linux, Android i iOS.

AUTORYZUJEMY APLIKACJĘ POPRZEZ TELEFON

1 Po zainstalowaniu aplikacji na komputerze wybieramy kraj, podajemy nasz numer telefonu A i klikamy na **Next**. Następnie podajemy nasz adres e-mail B jako dodatkowe zabezpieczenie i ponownie klikamy na **Next**.

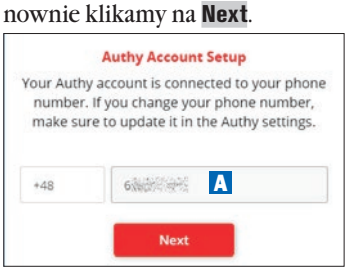

2 Teraz wystarczy kliknąć na **SMS**, w celu otrzymania wiadomości weryfikacyjnej. Po chwili na nasz numer telefonu przyjdzie wiadomość z kodem, który należy podać, by potwierdzić nasze konto.

DODAJEMY KONTO

1 W głównym oknie programu Authy klikamy na symbol plusa na środku ekranu.

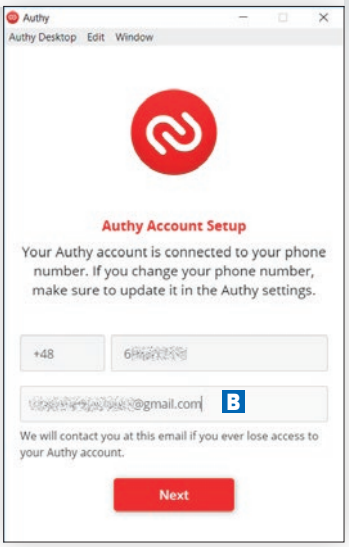

2 Następnie musimy uzyskać specjalny kod z witryny, do której będziemy wykorzystywać Authy. W przypadku **Google** logujemy się na nasze konto i przechodzimy do zakładki **Bezpieczeństwo** i klikamy na **Weryfikacja dwuetapowa**. Klikamy na **Rozpocznij** i postępujemy zgodnie z instrukcjami kreatora.

3 Po aktywacji przewijamy widok i klikamy na **Wygeneruj** przy polu **Aplikacja Authenticator**. Wybieramy opcję **Nie możesz zeskanować kodu**. Teraz kopiujemy długi klucz i podajemy go w oknie programu Authy i zatwierdzamy, klikając na **Add Account**.

4 Po chwili będziemy mogli korzystać ze specjalnie generowanych kodów autoryzacyjnych dla naszego konta.

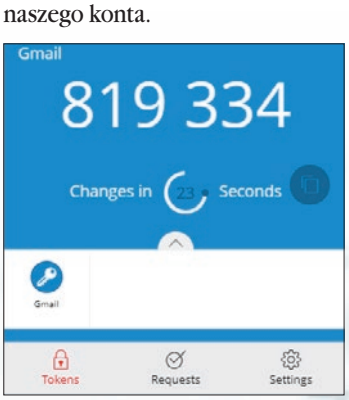

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

ODZYSKIWANIE DANYCH LOGOWANIA

WEBBROWSERPASSVIEW 2.11

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **058** Język:

- badanie siły hasła
- obsługa wielu przeglądarek
- eksportowanie haseł

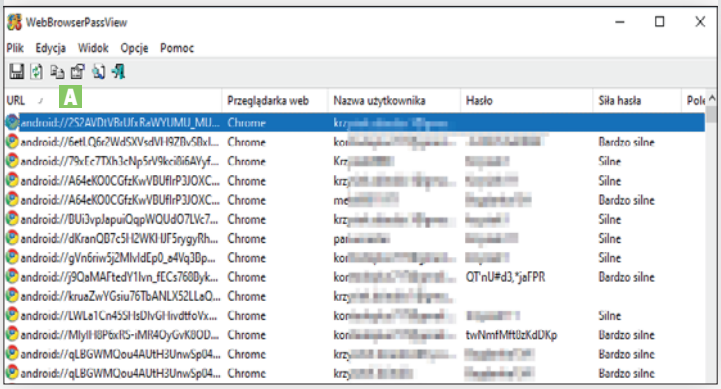

Program do odzyskiwania nazw użytkownika i haseł do kont i usług internetowych zapisanych w pamięci przeglądarki internetowej. **WebBrowserPassView** obsługuje przeglądarki Chrome, Firefox, Opera, Internet Explorer i pozwala odzyskać dane logowania do wielu popularnych stron internetowych. Listę odzyskanych haseł możemy zapisać w pliku tekstowym, HTML, CSV lub XML. Z uwagi na wyświetlanie poufnych informacji program może być wykrywany przez niektóre programy antywirusowe jako narzędzie hakerskie.

Uwaga! Ze względu na możliwość wyświetlania haseł program często traktowany jest przez oprogramowanie antywirusowe jako potencjalny szkodnik. Nie trzeba jednak się martwić – należy utworzyć wyjątek dla tego programu, gdyż jest on bezpieczny.

PRZEGLĄDAMY HASŁA

Po uruchomieniu programu od razu w głównym oknie interfejsu znajdziemy informacje na temat naszych haseł odczytanych z komputera. Jeśli korzystamy z konta Google w przeglądarce Chrome, znajdziemy również konta i przypisane do nich hasła z urządzenia z systemem Android, o ile mamy aktywną synchronizację. Po lewej stronie znajduje się kolumna **URL** A, z której możemy skopiować dokładny adres URL strony logowania, następna kolumna informuje o typie przeglądarki, kolejne zawierają nazwę użytkownika oraz hasło. Jeśli przesuniemy suwak u dołu okna w prawo, poznamy szczegółowe informacje na temat tego, jak silne jest hasło B oraz kiedy zostało utworzone po raz pierwszy, a nawet kiedy je zmodyfikowaliśmy.

Uwaga! Jeśli naszą domyślną przeglądarką jest Firefox, nie wszystkie hasła mogą być prezentowane, dzieje się tak w przypadku korzystania z konta Firefox zabezpieczonego hasłem głównym. W celu odkrycia wszystkich haseł należy kliknąć na górnym pasku na **Opcje**, **Zaawansowane opcje**.

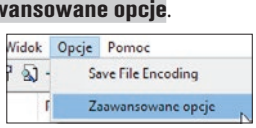

Następnie podajemy hasło główne i wskazujemy lokalizację naszego profilu w polu **Opcje Firefox**. Na koniec zatwierdzamy całość, klikając na **OK**, i restartujemy program.

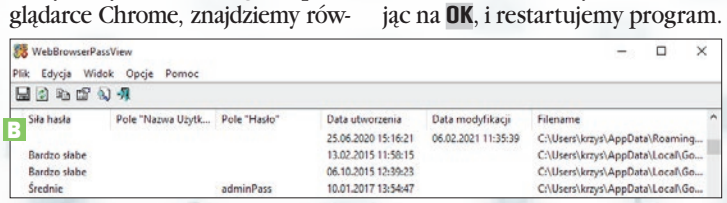

RECALL 19.05

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **039/040** * Język:

- wsparcie dla ogromnej liczby programów
- szybkie działanie
- obsługa wielu przeglądarek

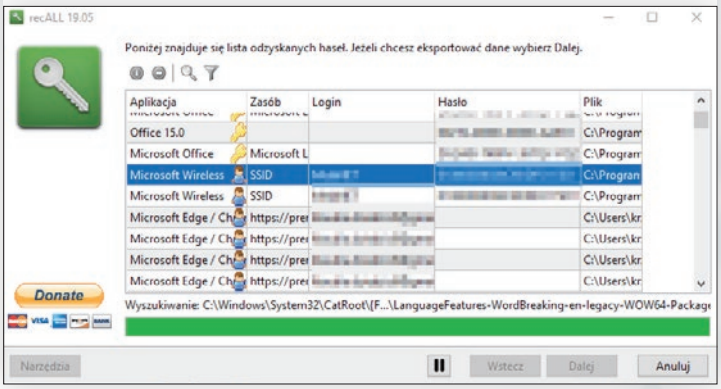

* Na płycie program jest w wersjach: desktopowej i portable.

recALL to polski bezpłatny program do odzyskiwania haseł i licencji programów zapisanych w komputerze. Umożliwia szybkie odzyskiwanie haseł z ponad 300 programów (przeglądarek internetu, programów pocztowych, komunikatorów, klientów FTP, sieci Wi-Fi) oraz kluczy licencyjnych z ponad 2800 aplikacji. Program umożliwia również odzyskiwanie haseł i licencji z uszkodzonych systemów Windows poprzez natywne wsparcie plików rejestru systemowego Windows.

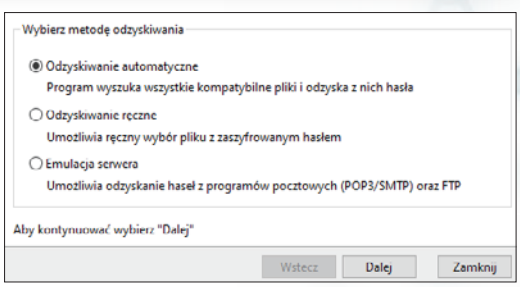

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

1 Po zainstalowaniu uruchamiamy aplikację jako administrator, aby mieć dostęp do wszystkich funkcji. Jeśli tego nie zrobimy, możemy kliknąć na zielony pasek aplikacji.

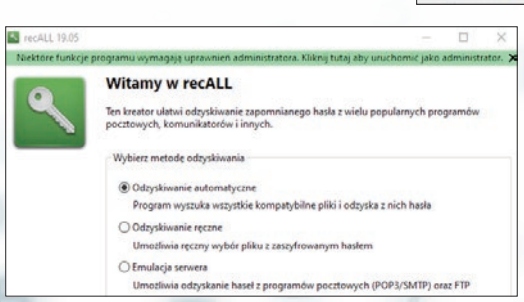

2 Następnie wybieramy metodę odzyskiwania – na początek zalecamy **Odzyskiwanie automatyczne** i klikamy na **Dalej**.

3 Po chwili rozpocznie się proces skanowania. Na liście prezentowane będą wyniki oznaczone różnymi symbolami. Klucz przy nazwie aplikacji oznacza, że jest to klucz licencyjny dla konkretnej aplikacji. Ikona osoby przy danym wpisie oznacza, że jest to osobiste hasło lub login użytkownika do konta.

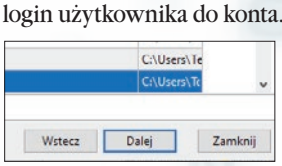

4 Po zakończeniu skanowania klikamy na **Dalej**.

5 Teraz będziemy mieli możliwość wyeksportowania wszystkich znalezionych haseł.

Fot. Sergey Balakhnichev/123rf.com

WINDOWS W WINDOWS:

MASZYNY WIRTUALNE

Środowisko wirtualne **POZWALA NA BEZPIECZNE TESTOWANIE** różnego rodzaju oprogramowania oraz systemów operacyjnych bez ryzyka dla systemu, z którego korzystamy na co dzień

Zdaniem autora

TESTUJEMY I WERYFIKUJEMY

Wirtualizacja pozwala na wygodne testowanie nowych systemów operacyjnych, instalowanie nieznanych programów i otwieranie potencjalnie niebezpiecznych załączników bez ryzyka dla naszego systemu. Komfort korzystania z wirtualnej maszyny zależy od podzespołów komputera – im więcej rdzeni procesora i pamięci RAM możemy jej przydzielić, tym płynniej będzie pracować.

Krzysztof Dziedzic

NAJPOPULARNIEJSZA DARMOWA WIRTUALIZACJA

VirtualBox to jeden z najbardziej znanych programów do wirtualizacji. Pozwala na tworzenie różnego rodzaju maszyn wirtualnych, w których możemy uruchamiać praktycznie każdy system operacyjny, oraz zarządzanie nimi. Dodatkowo wspiera obsługę portów USB i wielu różnego rodzaju sprzętów podłączanych do komputera lub laptopa. Możemy nawet utworzyć emulację wirtualnego dysku na przenośnym dysku USB lub pendrivie. Dzięki temu będziemy mieli zawsze pod ręką nasz wirtualny system. Możemy korzystać z wirtualizacji zarówno jeśli mamy procesory Intel, jak i AMD. VirtualBox pozwala również na klonowanie maszyn, tworzenie migawek, udostępnianie folderów pomiędzy maszyną wirtualną a hostem i wiele więcej.

MASZYNA WIRTUALNA Z SYSTEMEM WINDOWS

Na stronie 10 dowiemy się więcej o tym, jak uzyskać obraz płyty z systemem Windows 10, który wykorzystamy w programie VirtualBox do utworzenia wirtualnej maszyny z tym systemem.

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu VirtualBox klikamy po prawej stronie na **Nowa** A.

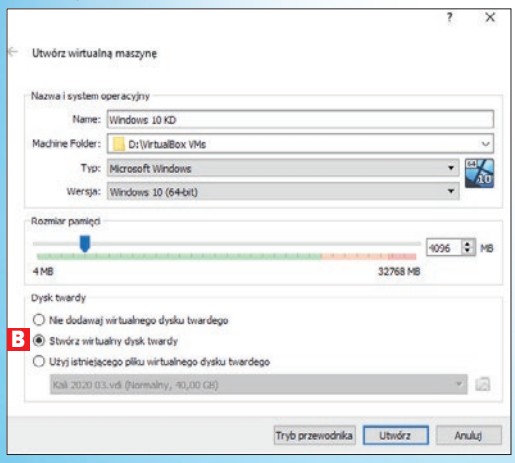

2 Następnie klikamy na **Tryb experta**, podajemy nazwę naszej maszyny, folder domyślny, w którym będą przechowywane jej pliki, typ systemu – w tym wypadku Windows, oraz wersję – jeśli jest możliwość wyboru dystrybucji, którą zamierzamy zainstalować, to właśnie ją wybieramy, w innym przypadku najlepiej wybrać **Windows 10**. Kolejny krok to przydzielenie odpowiedniej ilości pamięci RAM – w zdecydowanej większości maszyn wirtualnych wystarczy do płynnej pracy przydzielenie 2 lub 4 GB pamięci. Na koniec wybieramy opcję **Stwórz wirtualny dysk twardy** B i klikamy na **Utwórz**.

3 W kolejnym oknie ustalamy ścieżkę do wirtualnego dysku oraz jego rozmiar. W przypadku systemu Windows 10, który ma służyć do testów, wystarczy 40–50 GB, aby zainstalować system i sprawdzić jego możliwości. Później będziemy mogli dodać kolejne wirtualne dyski, jeśli zabraknie nam miejsca na dane. Ważne, abyśmy wybrali opcję **Dynamicznie**

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

przydzielany C przy pamięci dysku. Dzięki temu nasz fizyczny nośnik będzie zapełniany stopniowo, w miarę zajmowania wirtualnego dysku, a nie od razu. Na koniec klikamy na **Utwórz**.

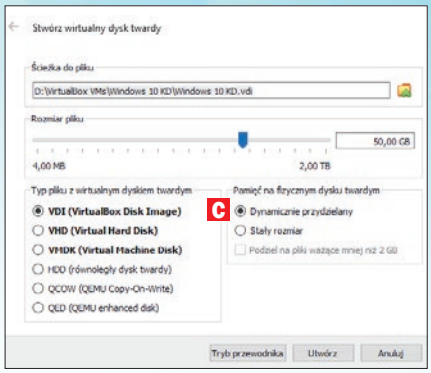

4 Maszyna zostanie wstępnie utworzona i będzie dostępna na pasku po prawej stronie w głównym interfejsie programu. Zanim jednak ją uruchomimy, musimy jeszcze skonfigurować kilka opcji. Klikamy na naszą maszynę i wybieramy opcję **Ustawienia** D.

5 Po lewej stronie klikamy na **System**, a po prawej na zakładkę **Procesor**. Wybieramy liczbę rdzeni (wątków) procesora E – warto zmienić domyślne ustawienie na przynajmniej dwa rdzenie, dzięki czemu wirtualna maszyna będzie pracować znacznie wydajniej.

6 Następnie przechodzimy na zakładkę **Ekran** i przesuwamy suwak przy opcji **Pamięć wideo** do samego końca w prawo F.

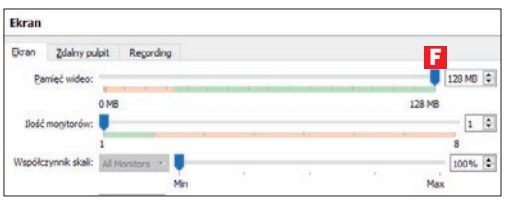

7 Na koniec przechodzimy na zakładkę **Pamięć**, klikamy w środkowym oknie na symbol płyty CD, a następnie po prawej stronie zaznaczamy opcję **Live CD/DVD** G, klikamy na symbol płyty CD ze strzałką, wskazujemy lokalizację obrazu płyty z systemem w formacie ISO H i klikamy na **OK**.

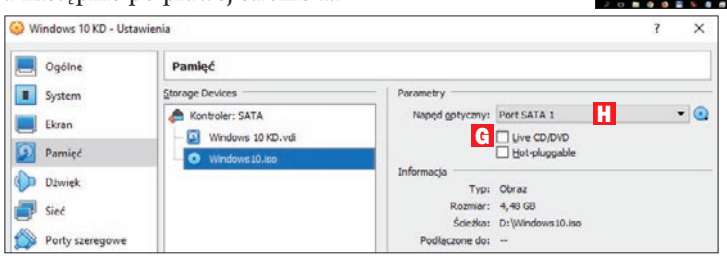

8 Teraz możemy uruchomić wirtualną maszynę – wystarczy w głównym oknie dwukrotnie kliknąć na jej ikonę. Otwarte zostanie nowe okno, w którym będzie ona aktywna. Automatycznie zostanie wykonany rozruch z wybranego przez nas obrazu płyty.

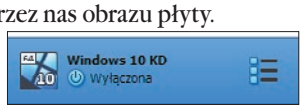

INSTALACJA SYSTEMU WEWNĄTRZ WIRTUALNEJ MASZYNY

Jedyna różnica podczas instalacji systemu operacyjnego w wirtualnej maszynie, a na normalnym dysku polega na tym, że podczas wyboru dysku będziemy mieli do wyboru nasz utworzony wcześniej wirtualny dysk. Możemy bez obaw zainstalować na nim system i w żaden sposób kroki wykonywane w wirtualnej maszynie nie wpłyną na to, co będzie działo się w systemie głównym. Po zakończeniu instalacji i uruchomieniu systemu możemy z niego normalnie korzystać bez żadnych przeszkód, dostęp do internetu automatycznie będzie skonfigurowany i, dopóki nasz główny system ma dostęp do sieci, wirtualna maszyna również będzie go miała.

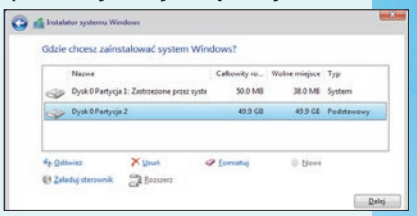

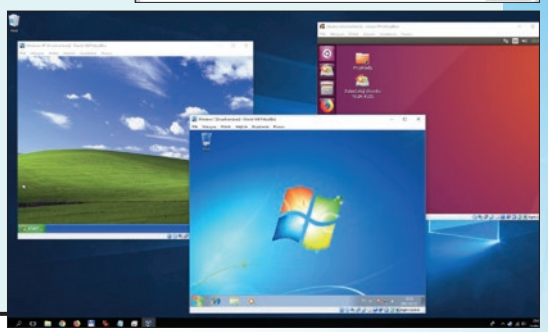

KORZYSTAMY Z DODATKOWYCH OPCJI

Jeśli chcemy korzystać z dodatkowych możliwości w naszych wirtualnych maszynach, na przykład portów USB 2.0 i 3.0 czy kamery internetowej, musimy zainstalować pakiet rozszerzeń.

1 Pobieramy go ze strony: **https://download.virtualbox.org/virtualbox/6.1.22/Oracle_VM_VirtualBox_Extension_Pack-6.1.22.vbox-extpack**

2 Następnie w programie VirtualBox klikamy na **Plik**, **Globalne ustawienia**.

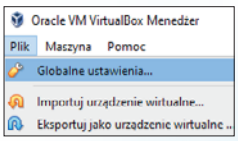

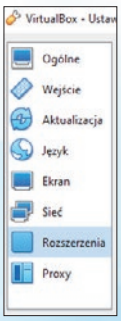

3 Teraz przechodzimy do zakładki **Rozszerzenia**, po prawej stronie klikamy na symbol plusa A, wskazujemy lokalizację pobranego pliku rozszerzeń i otwieramy. Następnie instalujemy rozszerzenie, klikając na **Zainstaluj**.

AKTYWUJEMY WIRTUALIZACJĘ SPRZĘTOWĄ

W zależności od tego, czy w naszym urządzeniu jest procesor firmy Intel, czy też AMD, do wirtualizacji wykorzystywane są różne technologie. W przypadku procesorów Intel mamy do czynienia z **Intel VT**, a AMD z **AMD-V**. Jeśli chcemy korzystać z programów do wirtualizacji takich jak VirtualBox, musimy włączyć odpowiednią opcję w BIOS/UEFI naszego komputera.

1 Przy uruchomieniu komputera przechodzimy do BIOS/UEFI, a następnie do zakładki zawierającej opcje konfiguracyjne.

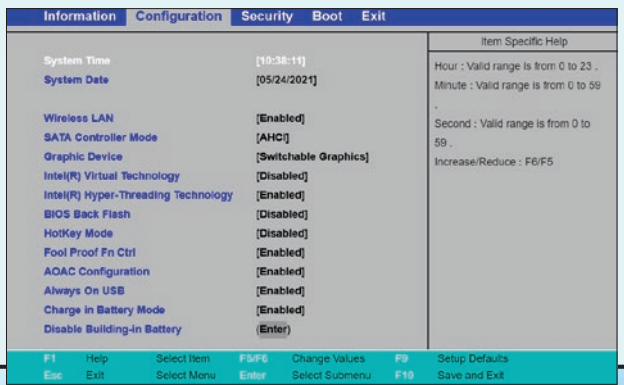

2 Teraz odnajdujemy opcję wirtualizacji – w tym przypadku jest to – **Intel Virtual Technology**. Zmieniamy opcję przy technologii na **Enabled**, zapisujemy zmiany i uruchamiamy komputer ponownie.

Ciąg dalszy na następnej stronie >

> Ciąg dalszy z poprzedniej strony

4 Od teraz będziemy mogli korzystać z dodatkowych funkcji wewnątrz wszystkich wirtualnych maszyn.

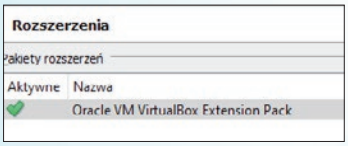

INTEGRACJA WIRTUALNEJ MASZYNY Z GŁÓWNYM SYSTEMEM

Zanim będziemy mogli skorzystać z możliwości przenoszenia, współdzielenia folderów lub korzystania ze wspólnego schowka pomiędzy maszyną wirtualną a hostem, musimy zainstalować w wirtualnej maszynie specjalny dodatek **VirtualBox Guest Additions**, który pozwoli na korzystanie z tych funkcji. Oczywiście w zależności od systemu zainstalowanego w wirtualnej maszynie proces instalacji jest różny. W przypadku systemu Windows jest to bardzo proste. Wystarczy uruchomić plik **EXE**, w przypadku systemu Linux musimy wykonać nieco więcej kroków.

1 Po uruchomieniu wirtualnej maszyny klikamy na górnym pasku okna VirtualBox na **Urządzenia**, **Zamontuj obraz płyty z dodatkami gościa** A. Jeżeli pojawi się błąd, należy uruchomić program ponownie z uprawnieniami administratora.

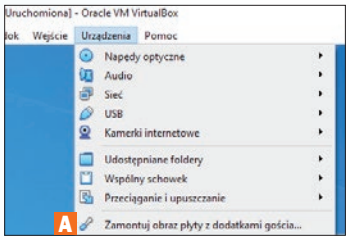

2 Następnie przechodzimy do Eksploratora Windows i do napędu CD z zamontowaną płytą. Po lewej stronie klikamy dwukrotnie na **VBoxWindowsAdditions** B.

3 Teraz rozpoczynamy instalację, wykonując kolejne kroki kreatora C.

4 Po poprawnej instalacji musimy ponownie uruchomić maszynę wirtualną, a następnie na górnym pasku aktywujemy opcję przeciągania plików lub korzystania ze wspólnego schowka D.

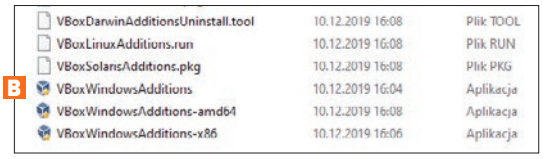

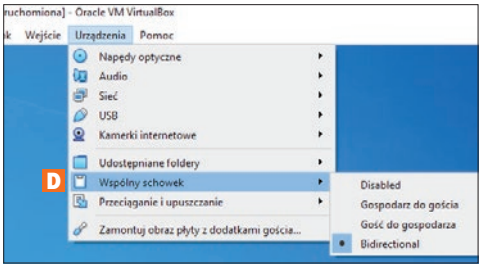

HYPER-V A PROBLEMY Z WIRTUALIZACJĄ

System Windows korzysta ze specjalnego „nadzorcy" wirtualizacji – Hyper-V. Dzięki niemu możemy tworzyć wirtualne systemu w systemie Windows, jednak domyślnie przy uruchomieniu systemu uniemożliwia on innym aplikacjom korzystanie z instrukcji VT-x/VT-d, czyli odpowiadających za sprzętowe wsparcie wirtualizacji. Bardzo często objawia się to krytycznym błędem programu VirtualBox, który w ogóle nie pozwala na uruchomienie maszyny 64-bitowej lub nawet jakiejkolwiek w środowisku Windows. Możemy jednak bardzo łatwo naprawić ten problem.

Nie zalecamy usuwania całkowicie z systemu komponentu Hyper-V, wystarczy go zablokować, a gdy będziemy chcieli później z niego korzystać w celu wirtualizacji rozwiązań firmy Microsoft, będziemy musieli jedynie go odblokować.

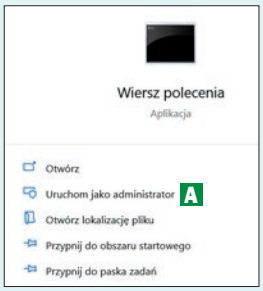

1 Uruchamiamy Wiersz polecenia z uprawnieniami administratora A.

2 Wpisujemy polecenie **bcdedit /set hypervisorlaunchtype off** i zatwierdzamy klawiszem enter.

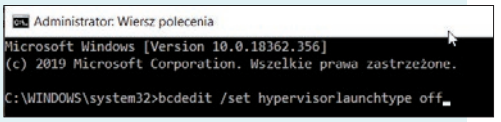

3 Po ponownym uruchomieniu komputera będziemy mogli korzystać bez przeszkód z wirtualizacji w programie VirtualBox.

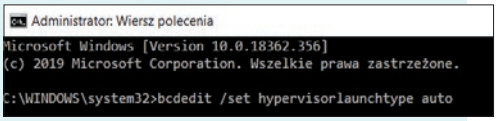

4 Zmiany możemy cofnąć, wpisując w Wierszu polecenia z uprawnieniami administratora polecenie **bcdedit /set hypervisorlaunchtype auto**.

OBSŁUGA USB 3.0 OD URUCHOMIENIA MASZYNY

Domyślnie wszystkie porty USB są przypisane do naszej głównej maszyny. Jeśli chcemy z nich skorzystać w maszynie wirtualnej, musimy je aktywować. Po umieszczeniu na przykład nośnika USB klikamy na górnym pasku maszyny wirtualnej na **Urządzenia**, **USB** i wybieramy nasz nośnik. Zostanie on wtedy zamontowany w maszynie wirtualnej i nie będzie dostępny w głównym systemie. Możemy również zdecydować, aby konkretne urządzenie USB było montowane w naszej maszynie wirtualnej od samego początku i było do niej przypisane. Dzięki temu zawsze po podłączeniu urządzenia będzie ono od razu dostępne w wirtualnej maszynie.

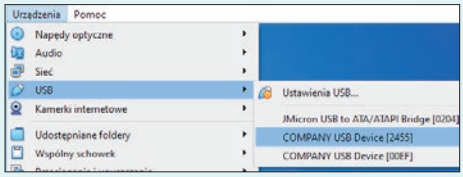

1 Otwieramy ustawienia maszyny wirtualnej i po lewej stronie klikamy na USB.

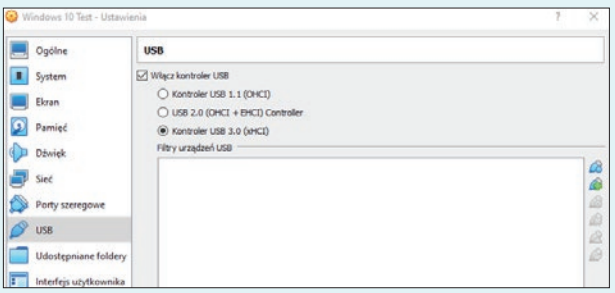

2 Następnie aktywujemy opcję **Włącz kontroler USB**, wskazujemy, jaki typ kontrolera ma być wykorzystany – **Kontroler USB 3.0** – i klikamy po prawej stronie na zielony symbol z plusem.

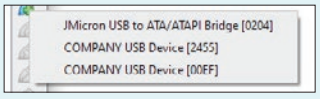

3 Wybieramy urządzenie USB z listy.

4 Od tej pory zawsze to urządzenie będzie automatycznie montowane do wybranej maszyny wirtualnej i nie będzie dostępne w głównym systemie, gdy maszyna będzie aktywna.

ZNANY MARKOWY PROGRAM DO WIRTUALIZACJI

VMware Workstation Player pozwala na zainstalowanie i uruchomienie różnych systemów operacyjnych w bezpiecznym środowisku, odizolowanym od głównego systemu operacyjnego. Dzięki temu będziemy mogli wygodnie testować różnego rodzaju systemy, które w dużym uproszczeniu będą uruchamiane tak, jakby były wewnętrznymi aplikacjami systemu Windows. VMware pozwala na uruchamianie ponad 200 różnego rodzaju systemów w wersjach 32-bit oraz 64-bit. Dodatkowo mamy możliwość przydzielenia aż do 8 rdzeni i nawet 32 GB pamięci RAM na indywidualną maszynę wirtualną, oczywiście o ile nasze podzespoły na to pozwolą. Program obsługuje technologię „przeciągnij i upuść" – wystarczy przeciągnąć plik z naszego systemu do okna maszyny wirtualnej, a zostanie on skopiowany.

WSPARCIE DLA KLAWIATURY

Podczas instalacji VMware Workstation Player w systemie Windows będziemy mogli zainstalować dodatkowo specjalny sterownik do obsługi klawiatury. Zajmie on około 10 MB w naszym systemie, jednak jest szczególnie przydatny w przypadku klawiatur, które korzystają ze specjalnych klawiszy. Dodatkowo maszyna wirtualna nie będzie przechwytywać skrótów klawiaturowych, które wciskamy w głównym systemie.

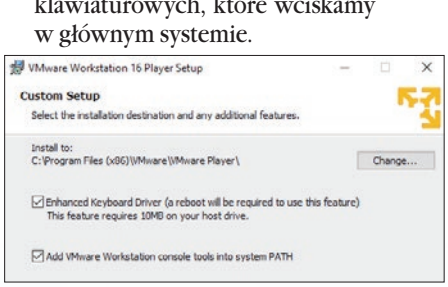

TWORZYMY WIRTUALNĄ MASZYNĘ Z KUBUNTU

Do utworzenia wirtualnej maszyny potrzebujemy obrazu systemu operacyjnego, z którego będziemy korzystać. Na płycie dołączonej do tego wydania jest obraz systemu Kubuntu, który możemy sprawdzić w maszynie wirtualnej.

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu VMware Workstation Player klikamy na **Create a New Virtual Machine** A w głównym oknie interfejsu.

2 Następnie zaznaczamy drugą opcję, klikamy na **Browse** B, wskazujemy lokalizację obrazu systemu na naszym dysku. Po wybraniu obrazu klikamy na **Next**. Dzięki temu od razu nasza maszyna będzie miała zwirtualizowany napęd z płytą instalacyjną systemu.

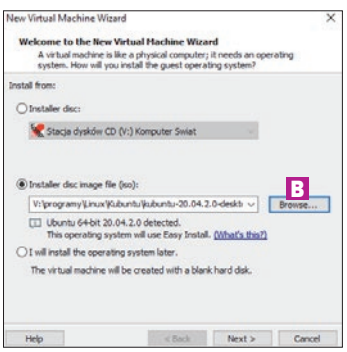

3 Na kolejnym ekranie podajemy dane użytkownika.

4 Teraz podajemy nazwę maszyny C oraz lokalizację wirtualnego dysku i klikamy na **Next**.

5 Następnie wybieramy, jaki rozmiar ma mieć wirtualny dysk D – w przypadku Kubuntu zalecane minimum to 20 GB. Poniżej wskazujemy rodzaj

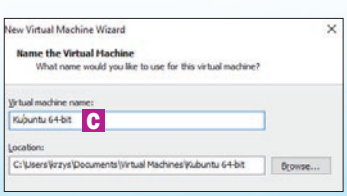

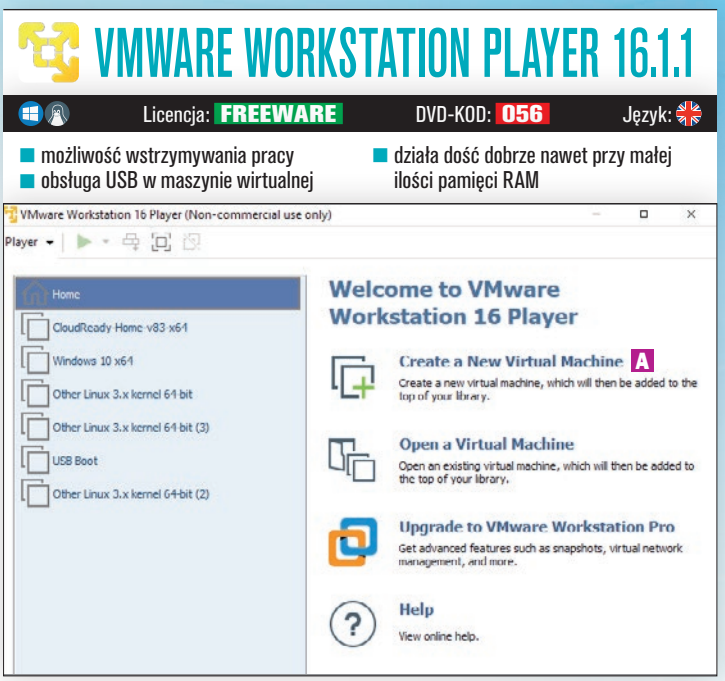

przechowywania danych z wirtualnego dysku i przechodzimy dalej.

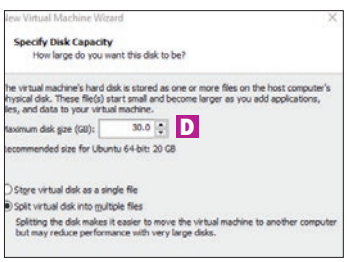

6 Zanim w kolejnym oknie klikniemy na **Finish**, warto zmienić domyślne ustawienia alokacji rdzeni procesora oraz pamięci RAM – klikamy na **Customize Hardware** E. Jeśli mamy odpowiednio mocny sprzęt, powinniśmy przydzielić około 4 GB pamięci RAM i 2 lub 4 rdzenie procesora F.

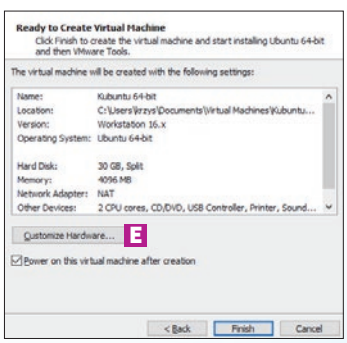

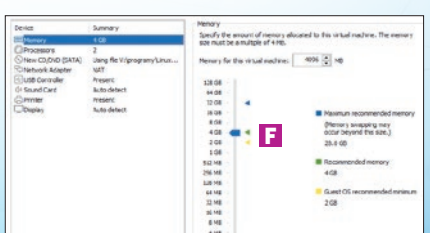

7 Po zaakceptowaniu zmian klikamy na **Finish**.

8 Automatycznie uruchomiona zostanie nasza maszyna wirtualna z systemem Kubuntu. Ponieważ wybraliśmy taką opcję, od razu przy pierwszym włączeniu maszyny rozpocznie się instalacja, a następnie będziemy mogli korzystać z systemu Kubuntu.
Domyślnie powinniśmy w maszynie wirtualnej mieć zawsze dostęp

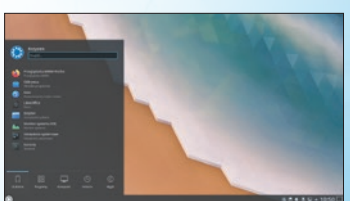

do internetu, gdy mamy go na naszym hoście. Pamiętajmy również, że w każdej chwili możemy wyłączyć maszynę i zmienić ustawienia pamięci RAM lub liczby rdzeni procesora.

Fot. Who I Am/123rf.com

NAJLEPSZE VPN-Y DO WIRTUALNYCH SIECI LAN

Programy, które znajdują się w tym dziale, pozwolą tworzyć wirtualne sieci LAN, w ramach których **BEZ PROBLEMU MOŻEMY ŁĄCZYĆ SIĘ ZE ZNAJOMYMI** z całego świata

Zdaniem autora

WIRTUALNA SIEĆ DOMOWA

Programy typu Hamachi pozwalają na zestawienie bezpiecznego szyfrowanego połączenia pomiędzy komputerami z różnych sieci, tak aby znajdowały się w jednej wirtualnej sieci lokalnej. Głównym celem tworzenia połączenia tego typu jest możliwość grania w gry typu multiplayer, w które można grać jedynie w sieci LAN.

Krzysztof Dziedzic

SZYBKIE TWORZENIE SIECI VPN LAN

ZeroTier Free to bezpłatna, podstawowa wersja programu do tworzenia szyfrowanych sieci VPN P2P. Program tworzy wirtualne sieci LAN typu P2P, które pozwalają łączyć do 50 rozproszonych członków zespołu i zapewniają wielostanowiskową platformę chmurową do zdalnej współpracy i bezpiecznego udostępniania plików z 256-bitowym szyfrowaniem typu end-to-end, a także grania w gry jak w sieci LAN. ZeroTier pozwala przyznawać dostęp do wybranych zasobów konkretnym użytkownikom, tworzyć bezpieczną sieć P2P, a także uzyskiwać bezpieczny dostęp do swojego komputera, serwera NAS i innych urządzeń z dowolnego miejsca. Oprócz wersji na Windows program jest dostępny na macOS, Android, iOS, Linux, NAS i FreeBSD.

TWORZYMY WŁASNĄ SIEĆ VPN-LAN

Zaletą własnej sieci VPN jest możliwość połączenia się ze znajomymi, imitując sieć lokalną. W przypadku korzystania z ZeroTier mamy zapewnione pełne szyfrowanie i bezpieczeństwo.

1 Po zainstalowaniu klienta na naszym komputerze klikamy w zasobniku systemowym na jego ikonę prawym przyciskiem myszy, a następnie na **ZeroTier Central**.

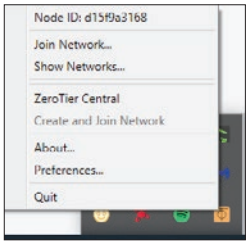

2 Następnie zakładamy konto, klikając na **Register** i wypełniając formularz rejestracyjny. Po dokonaniu rejestracji logujemy się i klikamy na **Create a Network**.

3 Teraz pojawi się nasza nowa sieć z unikalnym ID. Ponownie klikamy na ikonę programu i wybieramy opcję **Join Network**.

4 Podajemy ID sieci i klikamy na **Join**. Po chwili nawiążemy połączenie z siecią – jednak będziemy mieć brak dostępu do jej innych użytkowników.

ZEROTIER FREE 1.6.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **064** Język:

- obsługa do 50 klientów
- szyfrowanie 256-bit typu end-to-end
- wsparcie dla sieci LAN typu P2P
- zarządzanie dostępem do zasobów

5 W panelu zarządzania naszą siecią na stronie **https://my.zerotier.com/network** musimy przejść do pola **Members**, odnajdujemy tam podłączone nowe urządzenia i zaznaczamy znacznik w polu **Auth**.

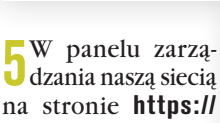

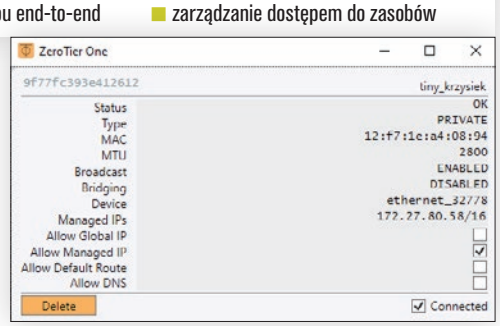

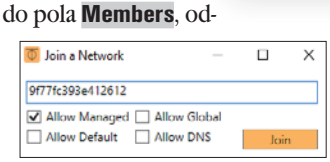

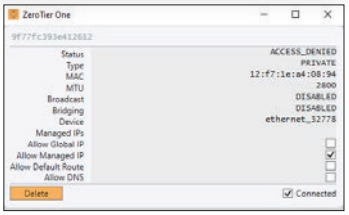

6 Od teraz podłączone urządzenie będzie miało dostęp do naszej sieci. Podłączając wiele urządzeń, będziemy mogli rozpoznawać je tak, jakby były w jednej sieci lokalnej z komputerem, z którego korzystamy.

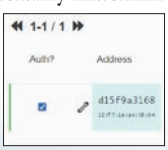

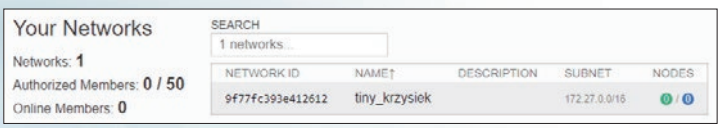

Fot. Marina Strizhak/123rf.com

NAJBARDZIEJ ZNANY VLAN BEZ OGRANICZEŃ

HAMACHI 2.2

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 016 Język:

- sieć z obsługą do pięciu klientów
- możliwość wymiany plików
- szyfrowane połączenie VPN
- 256-bitowy algorytm AES

Hamachi to jeden z najstarszych i najbardziej znanych programów VPN do tworzenia wirtualnych sieci lokalnych na żądanie pomiędzy rozproszonymi komputerami podłączonymi do internetu. Program zapewnia bezpieczny zdalny dostęp do sieci domowej lub firmowej wszędzie tam, gdzie jest połączenie z internetem. Komunikacja między komputerami jest szyfrowana 256-bitowym algorytmem AES. Wewnątrz tak utworzonej sieci można bezpiecznie wymieniać się plikami, grać w gry komputerowe, utworzyć serwer gier na domowym komputerze, udostępniać dyski sieciowe i drukarki. Podstawowa, darmowa wersja programu pozwala utworzyć sieć dla maksymalnie pięciu komputerów.

UŻYWANIE VPN-LAN

Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu możemy od razu przejść do tworzenia naszej sieci.

1 W głównym oknie interfejsu klikamy na symbol włączania. Wyrażamy zgodę na odnajdywanie naszego komputera w sieci lokalnej.

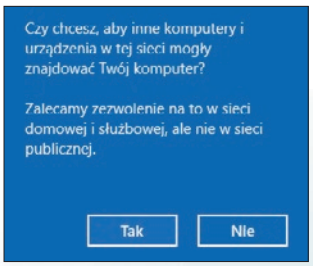

2 Następnie klikamy na **Sign up** i tworzymy konto **LogMeIn ID**, które jest niezbędne do poprawnego zakończenia instalacji. Podajemy dane dla konta i klikamy na **Create account**. Następnie aktywujemy je, klikając na link w otrzymanej wiadomości e-mail.

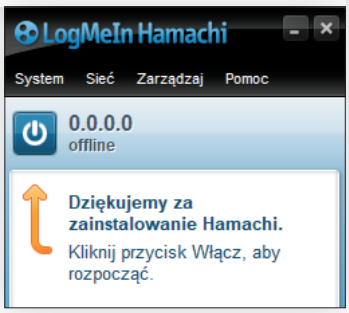

3 Następnie klikamy na **Utwórz nową sieć**. Możemy utworzyć

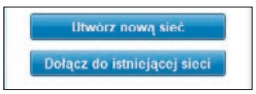

dwa typy sieci – **prywatną** lub **zarządzaną**. Ta pierwsza będzie zawsze miała adres typu **5.x.x.x** i będzie tylko i wyłącznie działała, gdy nasz komputer jest aktywny. Druga wymaga zalogowania do konta LogMeIn i po jej założeniu możemy konfigurować i zarządzać siecią przez internet. Jeśli sieć, którą tworzymy, ma służyć do jednorazowego połączenia, wybieramy pierwszą opcję.

4 Po chwili sieć zostanie utworzona. Aby znajomi do niej dołączyli, wystarczy, że podamy im jej ID oraz hasło dostępu. Muszą kliknąć na górnym pasku na **Sieć**, a następnie na **Dołącz do istniejącej sieci**. W kolejnym oknie należy podać poprawne dane i kliknąć na **Dołącz**.

5 Możemy również wygodnie komunikować się z pozostałymi użytkownikami podłączonymi do naszej sieci – wystarczy kliknąć prawym przyciskiem myszy na naszą sieć, a następnie na opcję **Otwórz okno czatu**.

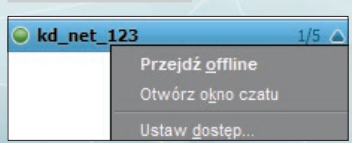

RADMIN VPN 1.1

Licencja: FREEWARE DVD-KOD: 038 Język:

- obsługa klientów bez ograniczeń programowych
- szybkość połączenia do 100 Mb/s
- prywatne sieci z pominięciem firewalli

Radmin VPN to darmowy program do tworzenia wirtualnej sieci prywatnej, który pozwala bezpiecznie łączyć odległe komputery w jedną, lokalną sieć. Program zapewnia szyfrowany tunel VPN z szybkością połączenia do 100 megabitów, poprzez który można uzyskać bezpieczny dostęp z dowolnego miejsca do zasobów sieciowych na odległym komputerze, również tym znajdującym się za zaporą sieciową typu firewall. Umożliwia również granie ze znajomymi w gry sieciowe w wirtualnej sieci LAN przez internet, bez ograniczenia liczby graczy.

JAK KORZYSTAĆ

1 Po uruchomieniu programu mamy możliwość założenia własnej sieci lub dołączenia do istniejącej. Wybieramy opcję pierwszą **A**. Podajemy niezbędne dane i klikamy na **Utwórz**.

2 Podajemy dane dostępowe znajomym. Na swoim urządzeniu po zainstalowaniu Radmin VPN

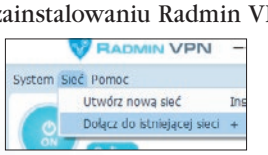

muszą oni kliknąć na górnym pasku na **Sieć**, **Dołącz do istniejącej sieci**. Następnie wystarczy podać dane dostępu i kliknąć na **Dołącz**. Dzięki temu będziemy w tej samej wirtualnej sieci LAN co znajomi i będziemy mogli razem grać.

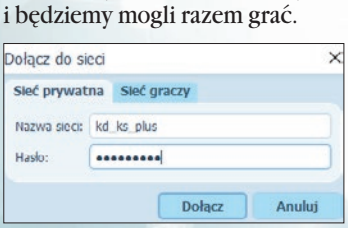

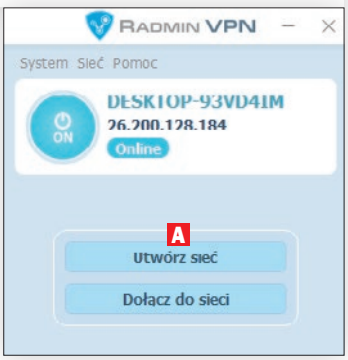

3 Możemy również wysyłać pliki, przejmować kontrolę nad maszyną znajomego (za jego zgodą), rozmawiać i wiele więcej. Wystarczy kliknąć prawym przyciskiem na jego podłączone do naszej sieci urządzenie.

DEDYKOWANE SERWERY

Radmin VPN udostępnia możliwość łączenia się z gotowymi serwerami utworzonymi przez graczy dla różnego typu gier, na przykład Minecraft, Warcraft 3 i wiele innych. W celu połączenia się z tymi serwerami klikamy na górnym pasku na **Sieć**, **Dołącz do istniejącej sieci**, następnie klikamy na zakładkę **Sieć graczy**, wybieramy grę z listy i klikamy na **Dołącz**.

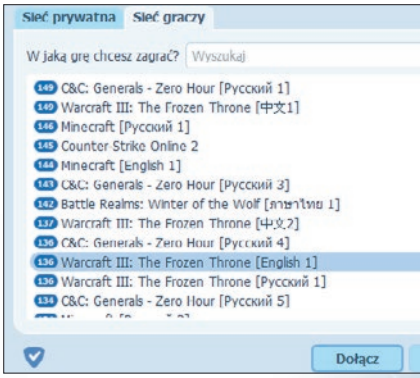

Teraz wystarczy uruchomić grę, w którą chcemy zagrać, i po wybraniu trybu LAN będziemy mieli wielu graczy do wspólnej rozgrywki.

NAJLEPSZE NARZĘDZIA DO TWORZENIA ANIMACJI

Tworzenie animacji może być zajęciem wykonywanym w wolnym czasie, w ramach rozrywki, ale też w ramach pracy. W tym zestawieniu programów znajdują się propozycje **ZARÓWNO DO UŻYTKU DOMOWEGO, JAK I DLA PROFESJONALISTÓW**

Zdaniem autora

WIELE ZASTOSOWAŃ ANIMACJI

Od kilku lat można zaobserwować duże zainteresowanie tworzeniem nowych kanałów i treści w serwisie YouTube. Dobre, animowane intro, będące częścią filmu, może poprawić jego jakość i wpłynąć pozytywnie na oglądalność i identyfikację kanału przez użytkowników.

Konrad Jagaciak

ANIMACJE I FILMY ANIMOWANE

Oprogramowanie **OpenToonz Morevna Edition** bazuje na programie Toonz, wykorzystywanym niegdyś przez japońskie Studio Ghibli do produkcji wielu profesjonalnych filmów animowanych. OpenToonz jest jednak narzędziem w pełni darmowym. Zawartość animacji składana jest z poszczególnych kolumn, które widoczne są na panelu po prawej stronie okna programu **A**. Każda kolumna podzielona jest na klatki – czyli ujęcia wyświetlane po sobie. Każda kolumna stanowi oddzielną warstwę graficzną w widoku animacji. Warstwy te mogą występować na każdej klatce wytwarzanej animacji lub tylko na wybranych klatkach. Historia tego oprogramowania jest mocno powiązana z tworzeniem filmów animowanych. Teraz również można wykorzystywać je nie tylko do tworzenia prostych animacji graficznych, ale też całych filmów. By to zrobić, należy wzbogacić dzieło o dźwięk.

1 W tym celu otwórz Eksplorator plików i wybierz plik ze ścieżką dźwiękową **B**, jaką chcesz dodać do produkcji.

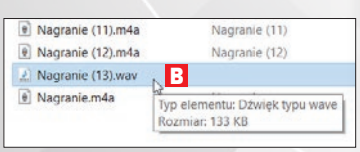

2 Przeciągnij plik dźwiękowy na pustą kolumnę **C** w panelu po prawej stronie okna.

3 Jeśli wybrany plik nie znajduje się w folderze, w którym zapisano tworzony projekt, program wyświetli komunikat o tym, że plik dźwiękowy będzie kopiowany do projektu. Klikamy na **Import D**, by rozpocząć ten proces.

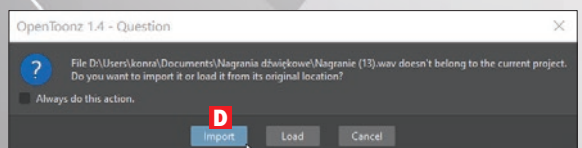

OPENTOONZ MOREVNA EDITION

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **035** Język:

- wygodna praca na warstwach
- możliwość importu dźwięku
- ścieżka dźwiękowa podzielona na klatki

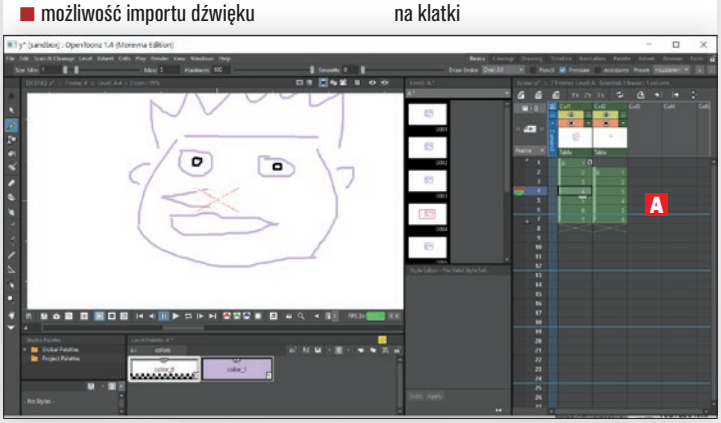

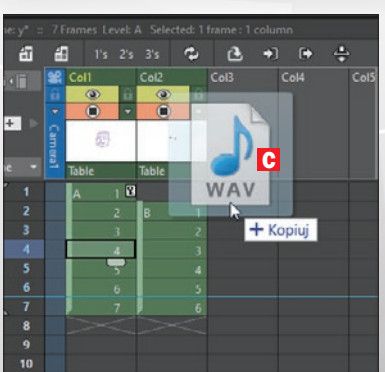

4 Plik dźwiękowy będzie dodany do projektu jako nowa kolumna – warstwa animacji. Kolumna dźwiękowa również podzielona jest na klatki, a na jej miniaturach widać przebieg czasowy dźwięku **E**.

CIEKAWE MOŻLIWOŚCI EDYCJI ANIMACJI

Synfig Studio to kolejne w naszym zestawieniu narzędzie, które swoje początki ma w formie płatnej aplikacji. Z czasem zostało jednak udostępnione za darmo i tak jest do dziś, co zwiększa zainteresowanie użytkowników.
Program wyposażono w zaawansowane algorytmy pozwalające na wprawienie w ruch statycznych rysunków. Możemy zatem tworzyć animacje, nie tylko rysując kolejne klatki, ale też wytwarzając je poprzez zaawansowaną edycję. Jednym z elementów dostępnych w Synfig Studio, na które warto zwrócić uwagę, jest system kostny, który po naniesieniu na obrazek pozwala poruszać ciałem, dla którego został utworzony. Program pozwala na zaawansowane sterowanie warstwami za pomocą wzorów matematycznych, co sprawia, że ruchy widoczne na ekranie wydają się bardziej realne.

1 Jeśli chcemy utworzyć szkielet dla postaci na rysunku, najpierw tworzymy **Grupę** obiektów, która docelowo będzie składać się z rysunku i szkieletu. W tym celu klikamy prawym przyciskiem myszy na obrazek w zawartości projektu (sekcja dolna po prawej stronie okna), by otworzyć menu kontekstowe. Z niego wybieramy opcję **Warstwa grupy**.

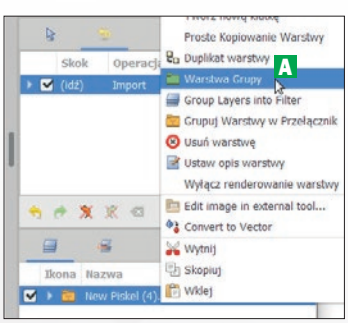

2 Gdy Grupa jest utworzona, rozwijamy ją i ponownie otwieramy menu kontekstowe, klikając na zawartość grupy. Z menu kontekstowego wybieramy **Nowa warstwa**, następnie **Zniekształcenia** i opcję **Deformacja Szkieletu** B.

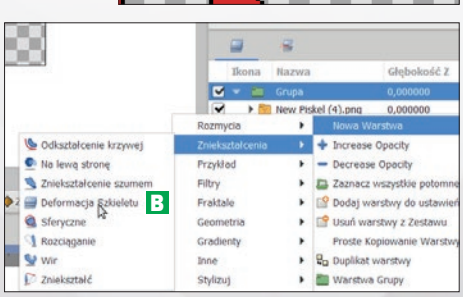

3 Na zawartości projektu usuwamy zaznaczenie szkieletu C.

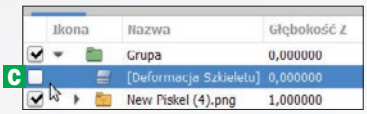

4 Na rysunku pojawi się pierwsza „kość" oznaczona linią D. Przesuwając zielone i czerwone kółko, można zmienić jej położenie.

5 Jeśli klikniemy prawym przyciskiem myszy na jedno z kółek, otworzy się menu kontekstowe, w którym znajduje się opcja **Stwórz kość potomną** E. Jej wybór pozwoli utworzyć nową kość, którą można dopasować do rysunku. Ten krok powtarzamy, aż stworzymy cały szkielet postaci.

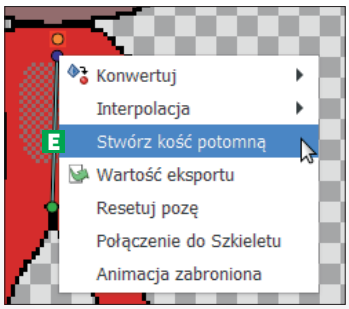

SYNFIG STUDIO 1.4.1

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **044/045/046*** Język:

- duże możliwości edycji grafiki wektorowej
- dobrze odwzorowany system kostny
- zaawansowane algorytmy animujące

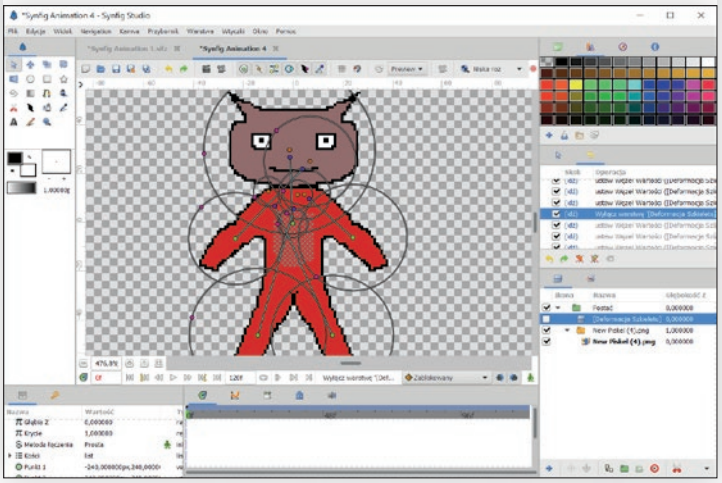

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32-, 64-bitowej i portable.

6 Gdy szkielet jest ułożony, wybieramy opcję **Włączania znaczników szerokości** F z menu górnego.

7 Na rysunku pojawią się fioletowe kropki i kółka wokół nich. Poprzez przesuwanie filetowych kropek możemy powiększać i pomniejszać kółka wokół nich. Dobieramy ich wielkość tak, by otaczały cały obszar, na którego położenie ma

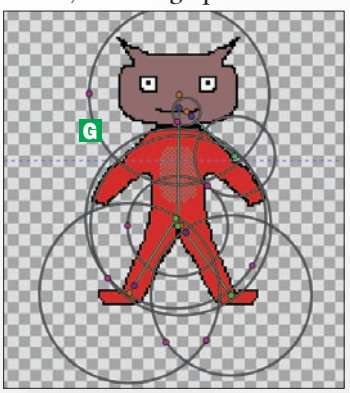

wpływ kość, przy której kółko się pojawiło. Cały rysunek powinien być otoczony takimi kółkami G.

8 Zaznaczamy na zawartości projektu **Deformację Szkieletu** H, by była widoczna.

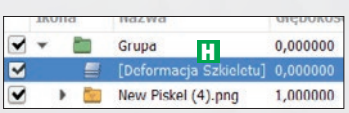

9 Jeśli obrazek stracił swój pierwotny kształt, rozwijamy menu kontekstowe na **Deformacji Szkieletu** w zawartości projektu i wybieramy z niego opcję **Resetuj pozę** I.

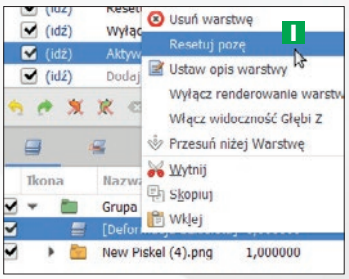

10 Teraz, przesuwając czerwone kółko na podglądzie, możemy poruszyć obszarem obejmowanym przez kość J.

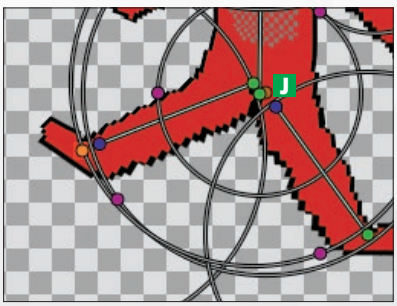

ANIMACJA GIF

WICK EDITOR 1.19

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **059** Język:

- prosty w obsłudze edytor
- wygodna praca na osi czasu
- do wykorzystania przy najprostszych animacjach

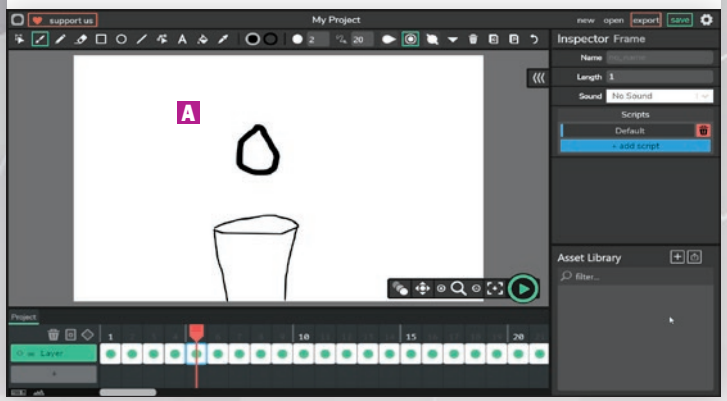

Wick Editor to prosty w obsłudze program, który pozwala na tworzenie animacji poklatkowych. By stworzyć pierwszą klatkę animacji, można narysować ją w edytorze na środku **A** okna programu.

1 Najprostszym sposobem rysowania jest wybór pędzla – można go wyselekcjonować z menu górnego po lewej stronie okna **B**.

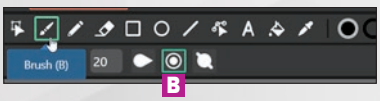

2 By przejść do rysowania kolejnej klatki animacji, klikamy na plus na linii czasu u dołu **C**. Tam właśnie można przełączać się pomiędzy kolejnymi klatkami animacji.

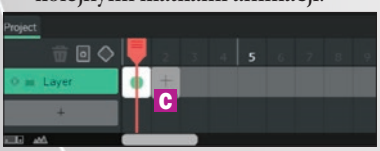

3 Gdy przejdziemy do nowej, pustej klatki – obszar rysowania będzie całkowicie pusty **D**. Ciężko wtedy narysować klatkę komponującą się w animację z poprzednią klatką, jest jednak na to rozwiązanie. Twórcy Wick Editor zastosowali w programie **Onion Skinning** – to sposób wyświetlania „w tle" sąsiednich (poprzedniej i kolejnej) – do aktualnie edytowanej – klatek. By aktywować tę opcję, klikamy na przycisk z trzema kropkami w panelu przy obszarze rysowania. Gdy opcja jest aktywna, widać już sąsiednie klatki **E**, co ułatwia rysowanie.

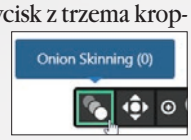

4 Wick Editor pozwala również na pracę na warstwach – kolejne warstwy animacji można dodawać, klikając na przycisk z plusem pod osią klatek. Aby stworzyć obiekt, który przez pewien czas ma się nie zmieniać, możemy narysować go na klatce oddzielnej warstwy, a następnie rozszerzyć tę klatkę **F**, by pokrywała się z ciągiem klatek, które mają wykonać się na innej warstwie animacji.

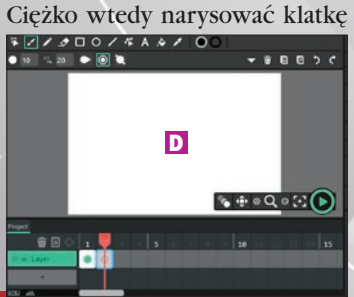

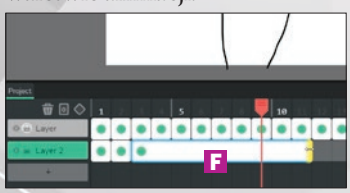

TWÓRZ SCENORYSY

ANIMATION DESK

Licencja: **FREEWARE** do pobrania ze Sklepu Microsoft Język:

- kafelkowy interfejs
- możliwość budowania scenorysów
- duży zestaw materiałów wideo z oficjalnymi poradnikami dla użytkowników

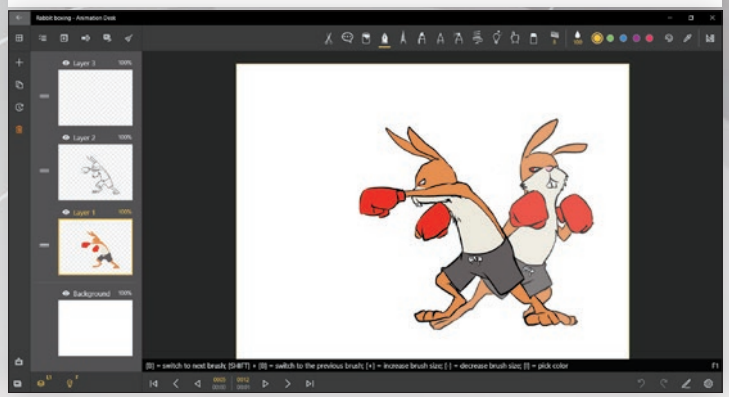

Animation Desk to aplikacja do wytwarzania zarówno animacji poklatkowych, jak i scenorysów (angielskie: storyboards). Przyjemny dla oka interfejs sprawia, że program z powodzeniem może być wykorzystywany także przez młodszych użytkowników.

1 Tworzenie scenorysów wydaje się bardzo ciekawą opcją, szczególnie dla osób chcących tworzyć duże składy animacji. By utworzyć taki scenorys – czyli zestaw scen, które chcemy połączyć wraz z ich opisami – z menu po prawej stronie wybieramy opcję Storyboards **A**.

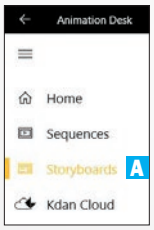

2 Następnie klikamy na przycisk z plusem u góry okna **B**.

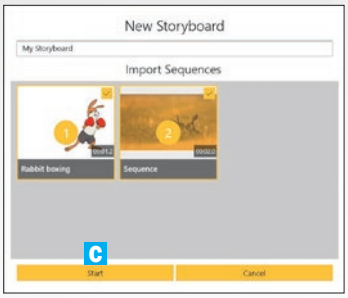

3 Wyświetlone zostanie okno dodawania sekwencji do scenorysu. Scenorys już na tym etapie powinien mieć wybrane animacji, które chcemy do niego dodać. Zaznaczamy je, a potem klikamy na przycisk **Start** **C**.

4 Tworząc scenorys, możemy dodawać opisy do jego poszczególnych części **D**.

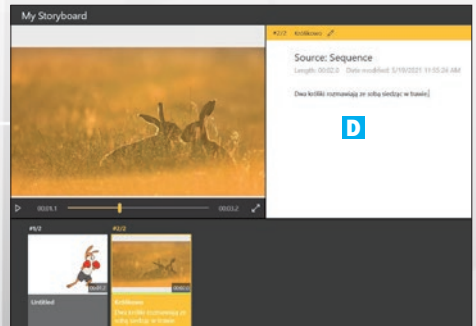

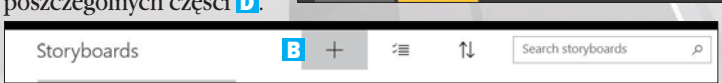

5 Scenorys możemy wyeksportować do formy oddzielnych plików PNG odpowiadających klatkom scenorysu, animacji GIF czy też filmu w formacie MP4. By otworzyć menu eksportu, wybieramy opcję z dyskietką **E** z menu w prawym górnym rogu okna. Po wyborze odpowiedniego formatu eksportu program wyświetli okno dialogowe pozwalające na wybór lokalizacji i nazwy eksportowanych treści.

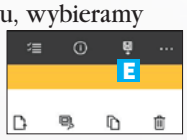

DLA MŁODYCH

TUPITUBE DESK 0.2.16

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **050** Język:

- zintegrowany z serwisem społecznościowym
- dobry dla młodzieży
- posiada wersję mobilną

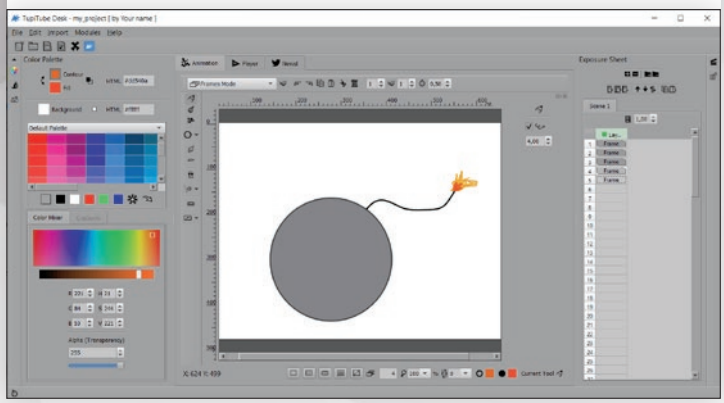

TupiTube to darmowe oprogramowanie do animacji 2D o otwartym kodzie źródłowym, którego docelową grupę użytkowników stanowią dzieci, nastolatkowie i artyści amatorzy. Jest dostępny dla systemów operacyjnych Windows, Mac OS X i Android. Ten projekt jest rozwijany i utrzymywany przez kolumbijski startup **MaeFloresta**. Oprogramowanie znacząco różni się w wersji Desk (na komputery) i w wersji mobilnej.

Okno główne programu prezentuje zawartość jednego z trzech modułów, pomiędzy którymi przełączamy się za pomocą zakładek menu

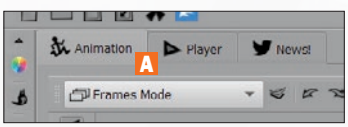

głównego **A**. Pierwszy z modułów – **Animations** – to główny obszar roboczy, drugi – **Player** – służy do podglądu stworzonej animacji, trzeci zaś moduł – **News** – to miejsce, w którym twórcy oprogramowania zamieszczają ważne informacje dla użytkowników. Komunikacja z użytkownikami, a także pomiędzy samymi użytkownikami, jest jednym z filarów tego oprogramowania. Jego twórcy stawiają na budowę społeczności użytkowników, w czym pomagać ma specjalny serwis.

1 Klikamy na przycisk **Open TupiTube's Network**.

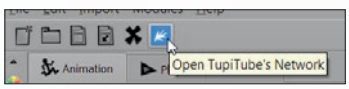

2 Gdy to zrobimy, oprogramowanie przeniesie nas do przeglądarki internetowej, w której otwarty zostanie serwis **tupitube.com** **B**, pozwalający na publikowanie i komentowanie animacji stworzonych przez użytkowników.

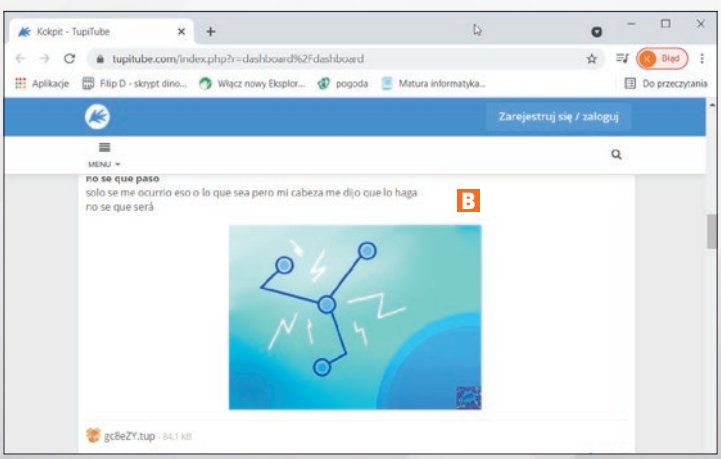

DLA ZAWODOWCÓW

ENVE 4.26

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **011** Język:

- narzędzie dla profesjonalistów
- duże możliwości konfiguracji animacji
- obsługa tabletów graficznych

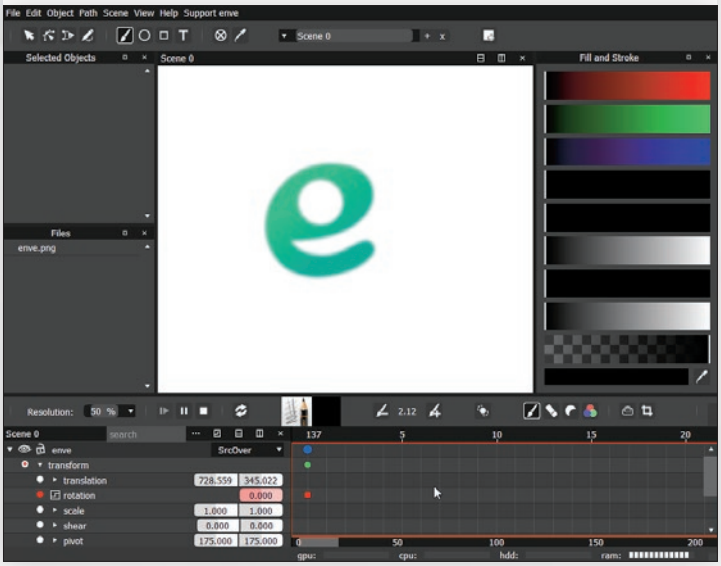

Enve to narzędzie o dużych możliwościach, z rozbudowanym systemem pracy na osi czasu. Program wykorzystuje narzędzia do animacji rastrowej – bibliotekę pędzli MyPaint jako silnik do malowania i obsługuje też tablety graficzne. Mocną stroną tego programu jest również animacja wektorowa. Rozbudowane możliwości sprawiają, że Enve jest programem przeznaczonym raczej dla profesjonalnych grafików, którzy chcą tworzyć animacje.

Oczywiście część opcji zawartych w programie może być łatwa do przyswojenia także dla osób, które profesjonalnymi grafikami nie są. Tak jest na przykład z wykorzystaniem wbudowanych efektów graficznych, które możemy wywoływać dla dodanych do animacji obrazów.

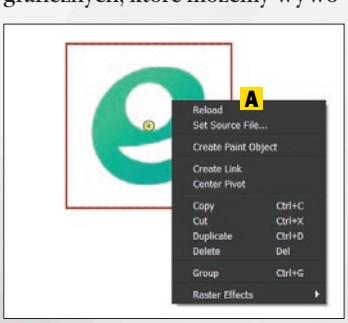

1 Jeśli chcemy dodać do obiektu w animacji efekt rozmycia, klikamy na obiekt prawym przyciskiem myszy, by otworzyć na nim menu kontekstowe **A**.

2 Z menu wybieramy opcję **Raster Effects**, a następnie **Blur** **B**.

3 Dla wybranej grafiki efekt rozmycia został dodany.

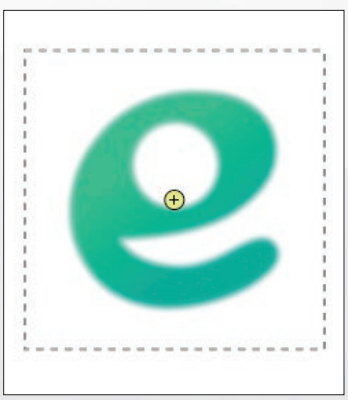

Fot. Chanut Iamnoy/123rf.com

NAJLEPSZE PROGRAMY DO KONWERSJI AUDIO

Programy **DO KONWERSJI PLIKÓW AUDIO POTRAFIĄ O WIELE WIĘCEJ**, niż mówi sama nazwa tej kategorii aplikacji, i mogą być przydatne w bardzo wielu przypadkach

Zdaniem autora

POTRAFIĄ WIĘCEJ, NIŻ MYŚLIMY!

Choć muzyki słuchamy coraz częściej za pośrednictwem serwisów streamingowych, aplikacje do konwersji audio wciąż są niezwykle przydatne – służą nie tylko do prostej zmiany formatu audio, ale bardzo często – także te darmowe – wyposażone są w zaawansowane możliwości, których znajomość przyda się nam na co dzień.

Paweł Krzyżanowski

MULTITALENT DO PLIKÓW AUDIO I PŁYT

EZ CD Audio Converter to oprogramowanie służące do obsługi plików dźwiękowych. Wbrew nazwie nie służy ono wyłącznie do konwersji pomiędzy różnymi formatami audio.

CO POTRAFI EZ CD AUDIO CONVERTER

Aplikacja zawiera edytor metadanych dla plików audio oraz moduły do szybkiej zmiany nazw plików, zgrywania ścieżek audio z płyt CD oraz wypalania płyt, czyli wszystko, co potrzebne amatorowi muzyki w nieco bardziej klasycznym wydaniu.

OBSŁUGIWANE FORMATY AUDIO

Aplikacja wspiera bardzo wiele formatów plików audio – od MP3, M4A i WAV aż po bezstratne formaty, takie jak FLAC czy Apple Lossless. Co bardzo istotne, wszystkie kodeki audio dołączone są do oprogramowania. Nie trzeba więc pobierać z sieci żadnych dodatkowych plików. Do konwersji aplikacja wykorzystuje wszystkie rdzenie procesora, co przyspiesza cały proces. Łącznie aplikacja jest w stanie uruchomić aż 64 osobne wątki, dzięki czemu konwersja audio jest błyskawiczna.

EZ CD AUDIO CONVERTER

Licencja: TRIAL DVD-KOD: 012 Język:

- konwertuje pliki audio
- pozwala edytować tagi
- zgrywa muzykę z płyt CD/DVD
- wspiera wiele formatów plików audio

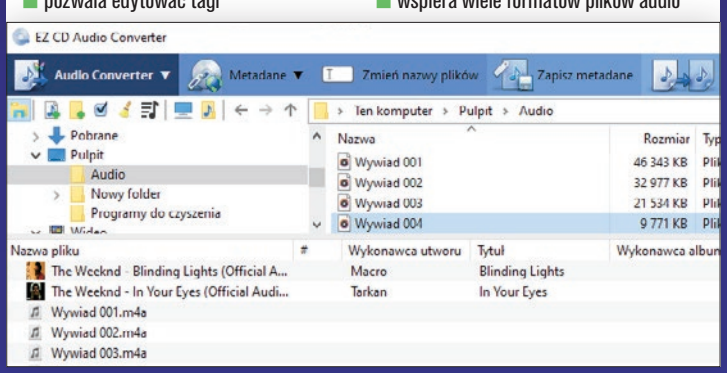

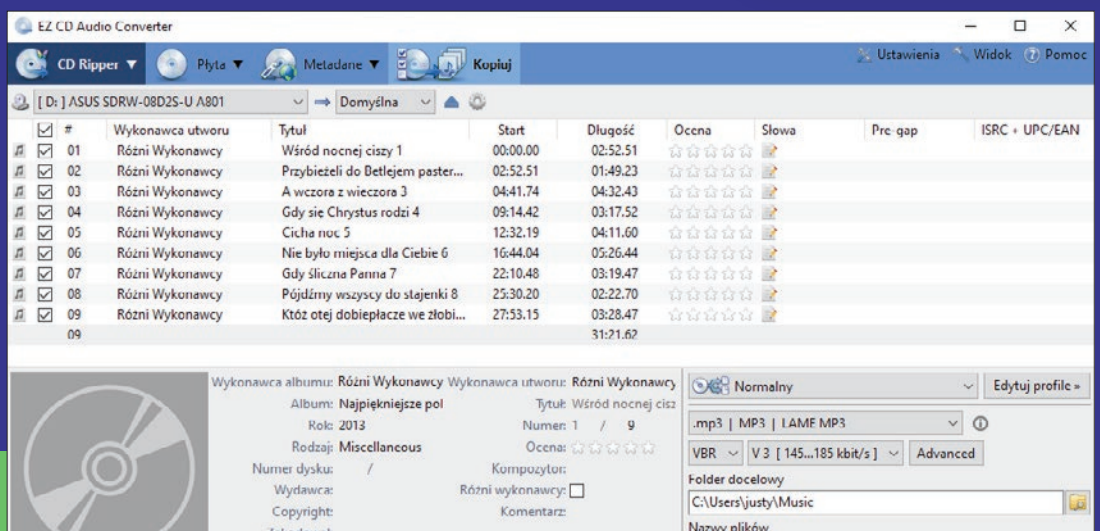

PROGRAM Z TRADYCJAMI

EZ CD Audio Converter zaczynał swoją karierę jako Easy CD-DA Extractor – aplikacja służąca głównie do zgrywania płyt CD z muzyką do postaci plików audio. Moduł ten nadal znajduje się w aplikacji. Korzystanie z niego jest bardzo proste. Wystarczy włożyć płytę do napędu, przełączyć się na moduł **CD Ripper** wybrać ścieżki do zgrania i użyć przycisku **Kopiuj**.

Fot. Maxkabakov/iStockphoto.com

PAZERA FREE AUDIO EXTRACTOR

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **037** Język:

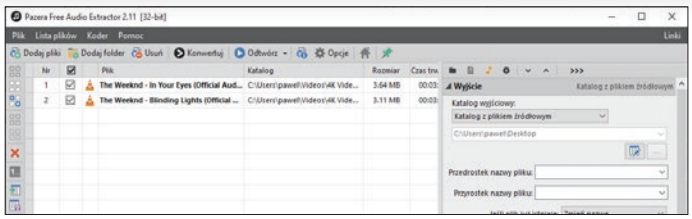

Pazera Free Audio Extractor jest uniwersalnym konwerterem plików audio. Zasada jego działania opiera się na wyciąganiu ścieżek dźwiękowych z plików audio i wideo, bez straty jakości, od razu z konwersją do jednego z wybranych formatów audio – MP3, AAC, AC3, E-AC3, Ogg-Opus, Ogg-Vorbis, WMA, FLAC, M4A-AAC, M4A-ALAC, WV (WavPack), MKA-Opus, CAF-Opus, AIFF lub WAV. Przy konwersji aplikacja wykorzystuje najnowszą wersję dekodera LAME i wspiera techniki stałej, średniej oraz zmiennej przepływności (CBR, ABR i VBR). Pazera Free Audio Extractor obsługuje 70 formatów audio i wideo, między innymi AVI, MP3, FLV, MP4, MKV, MPG, MOV, RM, 3GP, WMV, WebM, VOB, FLAC, AAC, M4A. Ciekawą funkcją aplikacji jest możliwość dzielenia plików według rozdziałów zawartych w oryginalnych ścieżkach, co często spotykane jest na przykład w audiobookach. Pazera Free Audio Extractor występuje również w wersjach portable – może być uruchamiany z urządzeń przenośnych, takich jak pendrive'y, karty pamięci czy dyski przenośne. Proces konwersji jest bardzo prosty. Wystarczy przeciągnąć plik wideo do okna programu, wybrać odpowiedni format oraz nacisnąć przycisk **Konwertuj**.

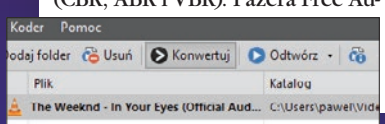

VSDC FREE AUDIO CONVERTER

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **057** Język:

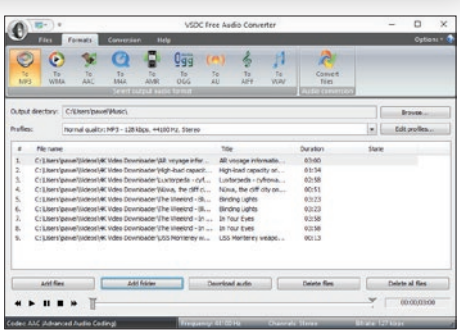

VSDC Free Audio Converter to szybkie i łatwe w użyciu narzędzie do konwersji plików audio. Obsługuje popularne formaty audio, takie jak MP3, Windows Media Audio (WMA i ASF), QuickTime Audio (MP4, M4A i AAC), Real Audio (RM i RA), Vorbis Audio (OGG), Mobile Audio (AMR), Creative Voice (VOC), Sun Audio (AU), Wave Audio (WAV i AIFF), FLAC itp. Aplikacja wspiera także kluczowe kodeki audio, w tym MP3, AAC, Vorbis, GSM i ADPCM.

Program znakomicie radzi sobie też z wyciąganiem ścieżek audio z materiałów wideo. Pozwala także na pobieranie plików audio z internetu oraz na prostą edycję plików audio. Korzystając z wbudowanego edytora, można usunąć fragment audio z pliku. Po konwersji fragmenty zostaną usunięte z pliku wynikowego.

Usuwanie niepotrzebnych fragmentów nie jest do końca intuicyjne. Aplikacja nie oferuje osobnego menu ani opcji przejścia do edytora. Aby wyciąć zbędny fragment ścieżki audio, wystarczy przesunąć strzałki w okienku odtwarzacza do właściwych miejsc, w których zaczynać i kończyć się ma nagranie. Zostanie ono przycięte w trakcie konwersji, po wybraniu opcji **Convert files**.

MEDIAHUMAN AUDIO CONVERTER

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **034** Język:

MediaHuman Audio Converter to, podobnie jak inne przedstawione tutaj programy, konwerter plików audio. Aplikacja ta potrafi jednak również poradzić sobie z nagraniami wideo, z których potrafi wydobyć ścieżkę audio, a następnie zapisać w jednym z wybranych formatów. Wybierać można spośród wszystkich kluczowych standardów audio – WMA, MP3, AAC, WAV, FLAC, OGG, AIFF, Apple Lossless i wielu innych, także bezstratnych. Program ten wyposażono także w możliwość dzielenia bezstratnie ścieżek według arkusza CUE, możliwość eksportu do iTunes oraz obsługę wielu plików jednocześnie. Tym, co wyróżnia MediaHuman Audio Converter, zdecydowanie jest bardzo prosty i intuicyjny interfejs.

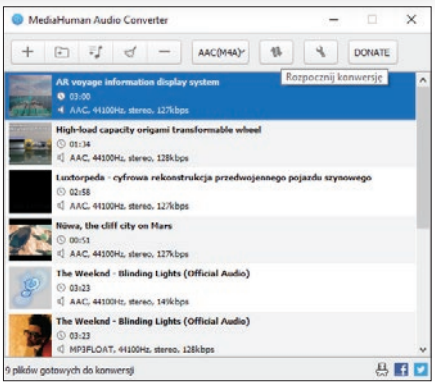

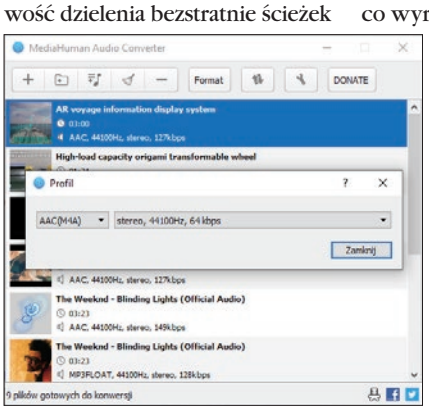

Obsługa aplikacji jest bardzo prosta. Do okna programu przeciągamy wybrane pliki lub dodajemy je za pomocą ikony plusa z górnego menu, z menu **Format** wybieramy format audio, do którego chcemy skonwertować ścieżkę, i na koniec klikamy na **Rozpocznij konwersję**.

FILE CONVERTER

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **013/014** * Język:

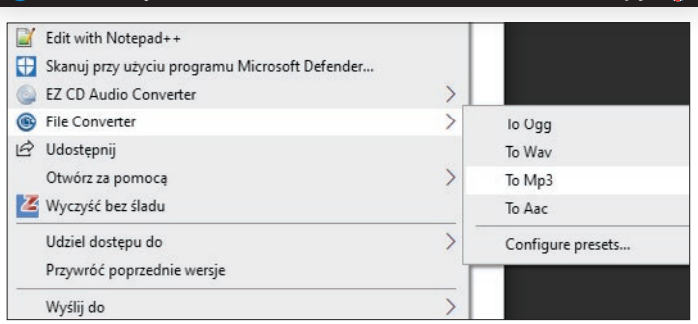

File Converter pochodzący z serwisu **file-converter.org** to niezwykle proste narzędzie służące do konwersji plików – dźwiękowych, a także wideo, obrazów i dokumentów na inne formaty. Aplikacja nie otwiera się w osobnym oknie, ale dodaje do menu kontekstowego Windows. Aby z niej skorzystać, wystarczy otworzyć Eksplorator Windows, przejść do folderu zawierającego pliki, które chcemy zapisać w innym formacie, kliknąć prawym przyciskiem myszy, wybrać opcję **File Converter**, a następnie docelowy format. Lista formatów będzie się różnić w zależności od tego, jaki typ pliku chcemy przekształcić – inne opcje będą dla audio, wideo czy dokumentów.

* Na płycie program jest w dwóch wersjach: 32- i 64-bitowej.

NAJLEPSZE APLIKACJE DO MOBILNEJ EDYCJI ZDJĘĆ

Brzydkie kolory czy fatalna jasność na zdjęciach? **APLIKACJE MOBILNE SZYBKO UPORAJĄ SIĘ Z PROBLEMAMI.** Poznajmy najlepsze fotonarzędzia

Zdaniem autora

KIESZONKOWY KOMPUTER DO EDYCJI ZDJĘĆ

To prawda! Aplikacje, które instalujemy na smartfonach czy tabletach, mogą zastąpić edytory na komputerach. Urządzenia mobilne są wydajne i mają wygodne ekrany. Poza tym są pod ręką, gdy chcemy przerobić zrobioną przed chwilą fotkę. Wykonaną zresztą tym samym urządzeniem. Albo innym – nawet lustrzanką. Niejeden fotograf przetwarza fotki z aparatu cyfrowego za pomocą aplikacji na smartfonie. Nie tylko dlatego, że komputer jest daleko. Po prostu edytory te oferują świetne narzędzia i filtry.

Alicja Żebruń

ADOBE LIGHTROOM

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Lightroom to bezpłatna aplikacja firmy Adobe, w której znajdziemy liczne narzędzia do poprawy mobilnych zdjęć, także RAW. Możemy w szerokim zakresie poprawić naświetlenie zdjęcia, kolorystykę, usunąć zamglenie, poprawić wyrazistość, zniwelować cyfrowy szum, wady optyki i wiele innych. Oprócz tego do dyspozycji mamy tak zwane Ustawienia wstępne oraz Profile, które szybko nadadzą zdjęciom wybrany styl. Program wymaga rejestracji, możemy też użyć konta na Facebooku, Google czy Apple.

1 Po zalogowaniu się i uruchomieniu aplikacji klikamy na **A** i wybieramy fotki z folderów na smartfonie. Klikamy na **DODAJ**. Obrazy zostaną zaimportowane do folderu **Zdjęcia** w Bibliotece Lightrooma. Fotkę do edycji wybieramy z tego folderu.

2 Aby poprawić wyrazistość mdłego zdjęcia **B**, na dolnym pasku opcji znajdujemy **Efekty** **C**.

3 Przesuwamy suwaki **Przejrzystość** i **Usuwanie zamglenia** **D** w prawo, dzięki czemu podbijemy kontrast, kolory i widoczność detali.

4 Wybieramy **E**, a potem **Zapisz w urządzeniu**, by zapisać fotkę.

SNAPSEED

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Snapseed to jedno z obowiązkowych narzędzi mobilnego fotografa. Ta darmowa aplikacja pozwala wprowadzić wiele różnych poprawek do zdjęć. Możemy skorygować perspektywę, zmodyfikować kolorystykę, a także poprawić zdjęcia selfie. Do dyspozycji są również gotowe ustawienia i filtry. Zobaczmy, jak skorygować skrzywienia na fotografii architektury.

1 Uruchamiamy aplikację i dotykamy znaku plus, by dodać zdjęcie do poprawy. Po wczytaniu fotki wybieramy **NARZĘDZIA** **A**, a potem **Perspektywa**.

2 Wybieramy **B** i zaznaczamy **C**, aby aplikacja automatycznie wypełniała pikselami brzegi kadru.

3 Aby automatycznie skorygować perspektywę, wybieramy **D**.

4 Jeśli wolimy samodzielnie wprowadzić poprawki, wybieramy **E** i operujemy palcem po zdjęciu w kierunkach wskazanych przez strzałki **F**. Wybieramy **G**, by zatwierdzić działanie.

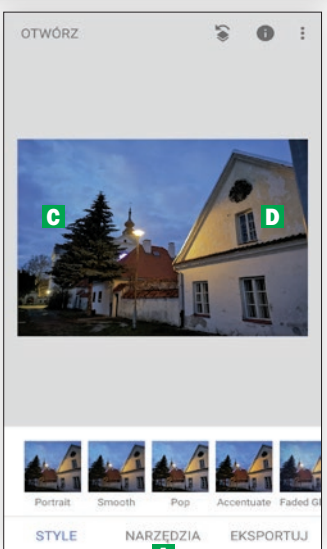

PHOTOSHOP EXPRESS

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Photoshop Express to bezpłatna aplikacja Adobe, która błyskawicznie usunie różnorodne problemy z naszych zdjęć. Poprawimy kolory i jasność, zmienimy tonację **A**, dodamy nakładki (można mieszać efekty), usuniemy skazy, a także wykadrujemy zdjęcia na potrzeby tła dla Facebooka, nagłówka Twittera czy miniatury na YouTube. Aby skorzystać z aplikacji, musimy mieć Adobe ID lub zalogować się danymi Facebooka lub Google.

Aby wykadrować zdjęcia na potrzeby mediów społecznościowych, po zalogowaniu się i wczytaniu zdjęcia przechodzimy do narzędzi oznaczonych ikoną kadrowania **B**. Tutaj, przesuwając palcem na boki, odnajdujemy potrzebne nam proporcje **C**. Palcem dostosowujemy zawartość kadru, a następnie klikamy na **Dalej**, a potem na **Zapisz w Galerii** (wcześniej określamy format i jakość).

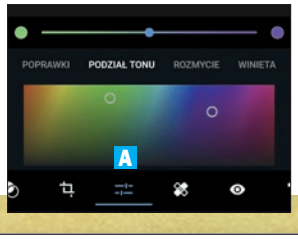

POLARR

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Polarr udostępnia ogromną liczbę narzędzi do edycji, w tym możliwość szczegółowej pracy na barwach (narzędzia HSL, Curves czy Toning). Oferuje liczne filtry i style, przy czym możemy tworzyć własne ustawienia. Pozwala również stosować różnego typu nakładki. Ciekawą funkcją jest wykrywanie osoby i automatyczne wycięcie jej z tła za sprawą masek. Potem możemy podłożyć nowe tło **A** (na przykład jedną z nakładek lub tekstur). Po wczytaniu zdjęcia wybieramy **SELECTIONS**. Gdy aplikacja wykryje osobę, pojawią się opcje **B**. Zaznaczamy **Background**, a potem **ADD OVERLAY**. Wskazujemy jedną z nakładek. Aby tło było dobrze widoczne, wybieramy **Properties** i z trybów mieszania wybieramy **NORMAL** **C**.

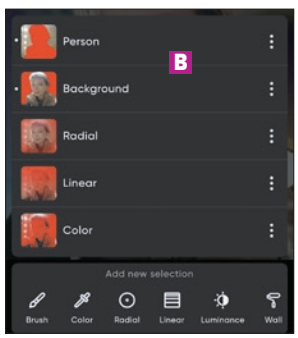

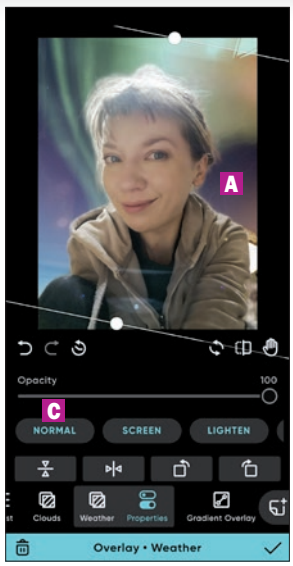

AIRBRUSH

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

AirBrush to aplikacja, która błyskawicznie upiększa zdjęcia selfie. I robi to naprawdę szybko i efektownie. Automatycznie usunie wady cery, cienie pod oczami, rozjaśni zęby i oczy. Możemy też poprawić kształt elementów twarzy **A**, zmienić kolor włosów i nałożyć makijaż. Część funkcji jest płatna, ale to, co mamy do dyspozycji, wystarczy, by na zdjęciu zrobić się na bóstwo. Musimy się jednak liczyć z tym, że zdjęcie zostanie zapisane w zmniejszonej rozdzielczości. Klikamy na **Library**, by wczytać zdjęcie. Żeby automatycznie poprawić cerę, wybieramy **Retouch** i **Magic**. Aby nałożyć makijaż w wybranym stylu **B**, przechodzimy do **Makeup**. Zatwierdzamy działanie, wybierając przycisk **C**.

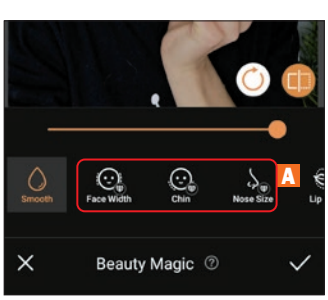

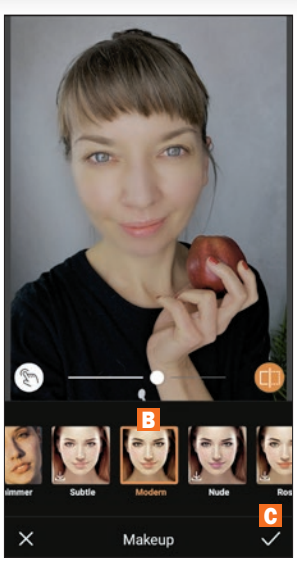

FOTOR

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Fotor oferuje liczne narzędzia do edycji, także krzywe czy usuwanie zamglenia, a także sporo efektów (filtrów) upiększających zdjęcia i zmieniających ich tonację **A**. Ta aplikacja pozwoli nam szybko wyprostować fotkę, odpowiednio przyciąć, a także dodać ramki i inne elementy zdobnicze. Możemy tutaj utworzyć rozmytą winietę lub dodać do zdjęcia efekt miniatury. Dodamy również do obrazków różnego typu napisy czy naklejki. Co ciekawe, wykonane czynności możemy zapisać jako styl – w Fotorze opcja ta nazywa się **Recipe**. A jeśli chcemy utworzyć kolaż ze zdjęć, wystarczy po uruchomieniu aplikacji wybrać **Collage**, a następnie szablon **B**. Każdy z szablonów możemy dostosować.

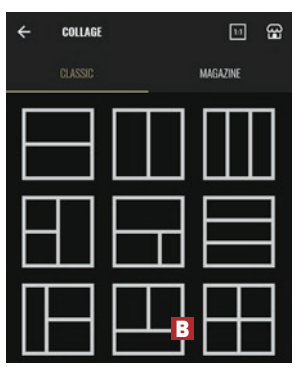

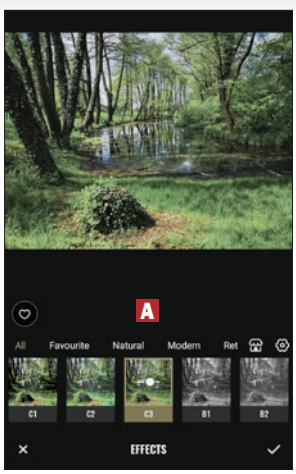

Fot. StillFX/iStockphoto.com

NAJLEPSZE APLIKACJE DO ROZPOZNAWANIA

Jaka to melodia? Co to za ptak? Czy ten owad gryzie? **APLIKACJE CORAZ TRAFNIEJ ROZPOZNAJĄ DLA NAS RÓŻNE RZECZY.** Poznajmy najciekawsze

Zdaniem autora

INFORMACJE NA WYCIĄGNIĘCIE... SMARTFONA

Alicja Żebruń

Nadchodzi okres wakacyjny, podczas którego więcej spacerujemy i podróżujemy, zwiedzamy ciekawe miejsca w kraju i na świecie, korzystamy z różnych rozrywek. Aby być zawsze na bieżąco, warto zainstalować aplikacje, które rozpoznają dla nas różne rzeczy, obrazy, widoki czy dźwięki. Narzędzia te wzbogacą naszą wiedzę i po prostu ułatwią nam życie. Dzięki nim dowiemy się, jaka melodia nas urzekła, gdzie możemy kupić zauważony u kogoś przedmiot, rozpoznamy zabytki, miejsca albo ptaki po głosie.

BIRDNET

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Wiosna i wczesne lato to okres, kiedy powietrze rozbrzmiewa ptasimi trelami. Jak rozróżnić jeden od drugiego? Z aplikacją **BirdNET** żaden ptak nie będzie już dla nas anonimowy. Narzędzie potrafi rozpoznać ponad 3000 ptasich głosów, analizując dźwięk nagrany przez mikrofon smartfona. By zidentyfikować głos, niezbędne jest połączenie z internetem.

1 Po uruchomieniu aplikacji rozpoczyna się rejestracja dźwięku. Nagrywanie możemy też uruchomić, naciskając przycisk mikrofonu.

2 Podczas nagrywania kontrolujemy wykres spektrogramu **A**. Dzięki temu wiemy, które częstotliwości należą do naszego ptaka.

3 Gdy już zarejestrujemy potrzebny fragment, dotykamy przycisku pauzy. Palcem zaznaczamy moment, w którym występuje fraza **B**.

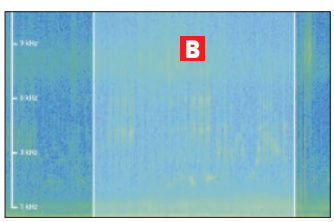

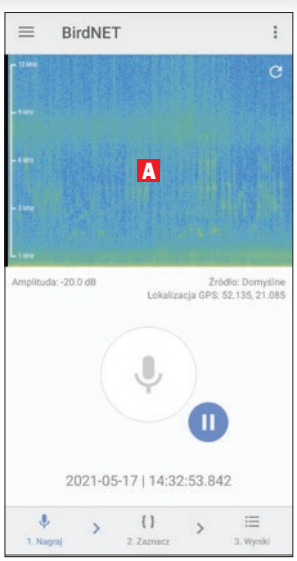

4 Naciskamy **Analizuj** i ewentualnie **Zapisz**, aby zapisać nagranie na liście obserwacji.

5 BirdNET wyświetli listę wykrytych gatunków **C**. Po wybraniu gatunku ptaka przechodzimy do jego opisu.

OBIEKTYW GOOGLE

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Obiektyw Google (Google Lens) rozpoznaje zawartość zdjęć oraz tekst. Można się pokusić o stwierdzenie, że rozpozna praktycznie wszystko, co jest obrazem. Z pomocą aplikacji wyszukamy obiekty, rozpoznamy budynki i miejsca **A**, zidentyfikujemy danie na talerzu, odnajdziemy produkt w sklepie czy wyświetlimy informacje o zabytkach i dziełach sztuki. A nawet o znakach drogowych. Obiektyw Google pomoże także w odrobieniu pracy domowej, a także w tłumaczeniu sfotografowanych słów czy zdań.

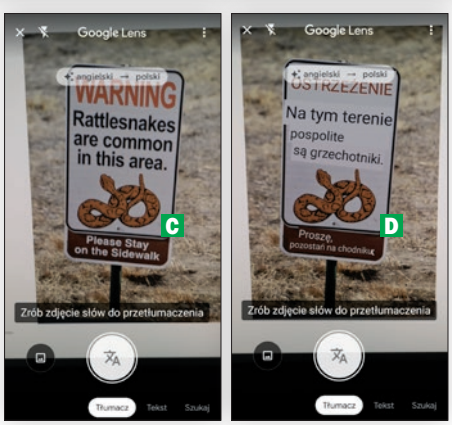

1 Jeśli chcemy automatycznie zidentyfikować dowolny obiekt na zdjęciu, to po prostu umieszczamy go w ramce kadru i wciskamy lupkę **B**. Możemy też wybrać zdjęcie z galerii smartfona. Aplikacja wyświetli wyniki z sieci, czyli zdjęcia i informacje z Wikipedii oraz różnych serwisów, a także strony sklepów.

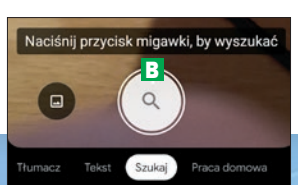

2 Bardzo praktyczną funkcją na przykład podczas wakacji za granicą jest tłumaczenie tekstów na żywo. Możemy od razu przetłumaczyć wszelkie tablice informacyjne. Wystarczy, że przejdziemy na zakładkę **Tłumacz**, umieścimy w kadrze tekst, a aplikacja po wykryciu treści **C** podmieni ją na tekst w naszym języku **D**.

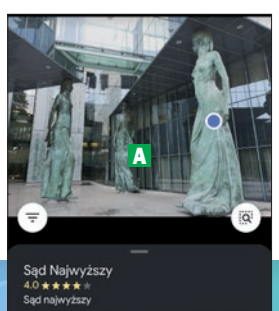

SEEK

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Spacerując w lesie czy parku, trafimy na niejedną przyrodniczą zagadkę. W tym momencie przyda nam się aplikacja **Seek**, która automatycznie rozpozna przedstawicieli fauny i flory. Jest to narzędzie opracowane przez zespół przyrodników związanych z serwisem **iNaturalist** i polecane przez National Geographic. Ciekawym dodatkiem jest zdobywanie osiągnięć w dziedzinie obserwacji, na przykład odznak za dodawanie kolejnych gatunków A. Aplikacja stawia nam też inne wyzwania. Seek jest świetną opcją na przykład dla dzieci, ponieważ motywuje do badania otaczającego świata.

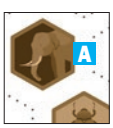

Aby rozpoznać gatunek, wybieramy ikonę aparatu, a potem **KONTYNUUJ**. Jeśli chcemy zeskanować obiekt na żywo, naciskamy B, by określić, czy mają to być różne organizmy, tylko rośliny czy wszystko poza roślinami. Następnie umieszczamy obiekt w ramce kadru. Możemy też wybrać wykonane wcześniej zdjęcie z galerii smartfona (wybieramy **ZDJĘCIA**). Po przeanalizowaniu obrazu aplikacja wyświetli wynik C.

SOUNDHOUND

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Jeśli nie udało nam się nagrać utworu, ale pamiętamy melodię, możemy ją zanucić aplikacji **SoundHound**. Narzędzie rozpoznaje wykonawcę i utwór nie tylko na podstawie odtwarzanej muzyki, ale nawet naszego śpiewu czy nucenia! Oczywiście wiele zależy od skomplikowania melodii, jakości nucenia, naszego talentu, a także tego, czy utwór jest w bazie, z której korzysta SoundHound. Czasem wyniki są zaskakujące, ale zdarza się, że aplikacja trafnie rozpoznaje piosenkę, nawet bez słów. Aby rozpocząć, naciskamy przycisk A, a następnie nucimy lub śpiewamy do wbudowanego mikrofonu. Po chwili pojawia się wynik B. Zidentyfikowane utwory znajdziemy pod przyciskiem **Historia**. Możemy je odsłuchać lub obejrzeć klipy.

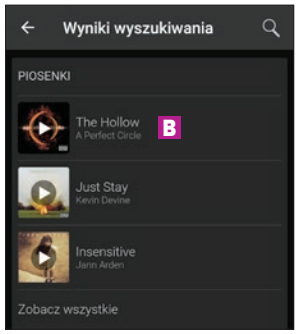

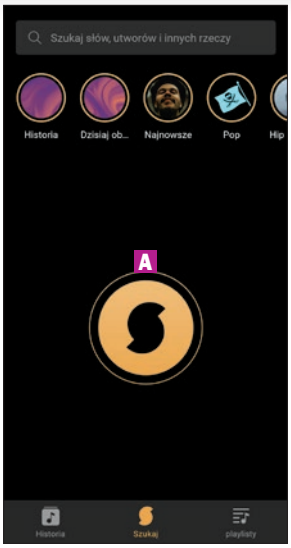

SHAZAM

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Zapewne nieraz nam się zdarza przypadkiem usłyszeć utwór, który nam się podoba, ale jest dla nas anonimowy. Jeśli chcemy poznać wykonawcę, tytuł i inne szczegóły piosenki, skorzystajmy z aplikacji do rozpoznawania utworów. **Shazam** błyskawicznie zidentyfikuje utwór i wyświetli nam wszelkie informacje. Wystarczy mu kilka sekund. Musimy tylko wykazać się refleksem i w odpowiednim momencie włączyć aplikację, zanim utwór się skończy. Nie musimy być w danej chwili połączeni z internetem, bo aplikacja zapisuje nagrane kawałki jako Shazamy, które zidentyfikuje po uzyskaniu dostępu do sieci.

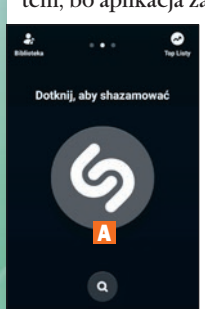

Aby rozpoznać utwór, wystarczy uruchomić aplikację, a następnie dotknąć przycisku A. Po chwili wyświetli się wynik B. Możemy teraz odtworzyć urywek, otworzyć utwór w Apple Music (jeśli jesteśmy abonentami). A także wyświetlić tekst piosenki czy powiązane wideo.

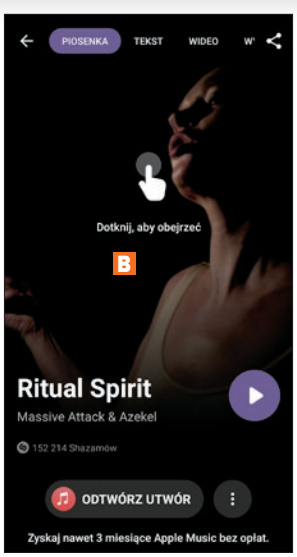

POP FACES

Licencja: **FREEWARE** do pobrania z Google Play, App Store Język:

Widzimy znajomą twarz aktora, muzyka czy sportowca, ale nie możemy sobie przypomnieć, jak się nazywa. Aplikacja **Pop Faces** pomoże nam rozpoznać celebrytę na zdjęciu lub filmie. Po uruchomieniu aplikacji logujemy się danymi konta Google. Następnie wybieramy kategorię, na przykład A, a potem wciskamy **LET'S START.** W kadrze ramki na ekranie smartfona łapiemy twarz, którą chcemy zidentyfikować. Może to być fotografia albo ujęcie filmowe, nawet w trakcie oglądania wideo. Narzędzie na żywo analizuje obraz i wyświetla podpis B. Potem możemy wyświetlić informacje o celebrycie.

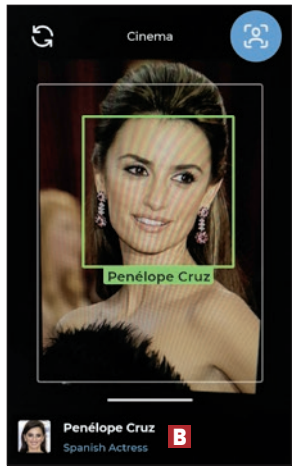

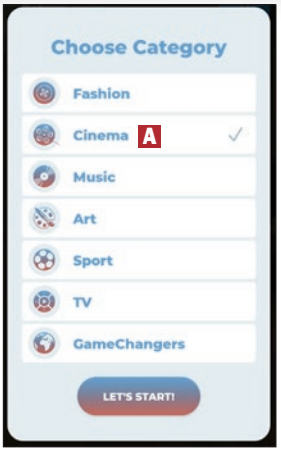

Fot. Stillfx/123rf.com

5 CYFROWYCH PLATFORM Z GRAMI NA MACA

Mariusz Michalski
autor

W trzynastej odsłonie kącika macOS zapraszamy na przegląd pięciu znanych usług internetowych dla graczy, które **POZWALAJĄ GRAĆ W GRY WIDEO NA KOMPUTERACH APPLE**

Komputery Mac nie były projektowane z myślą o graniu w gry, ale na przestrzeni ostatnich lat rynek gier wideo stał się na tyle ważnym elementem kultury masowej i potężnym biznesem, że rozwój tego segmentu jest ogromny i zmienia również Apple. Według danych z 2020 roku wartość światowego rynku gier wideo jest już pod względem przychodów większa od zsumowanej wartości branży filmowej i muzycznej. Tam gdzie są pieniądze, jest i rozwój, a dzięki niemu i streamingowym serwisom gamingowym w chmurze, na MacBooku z 2008 roku możemy dziś grać w takie tytuły, jak Wiedźmin 3 czy Cyberpunk 2077. Zobaczmy, jak to działa.

APP STORE

Licencja: **FREEWARE** apple.com Język:

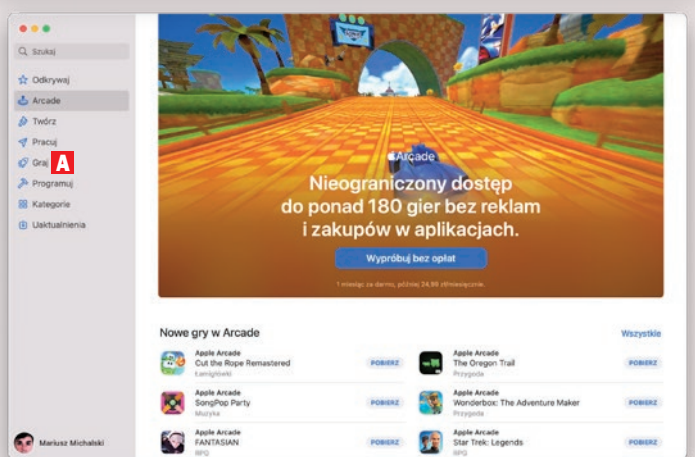

App Store to sklep z aplikacjami i grami i platforma dystrybucji wbudowana w urządzenia Apple. W sekcji z grami **A** dostępne są darmowe i płatne tytuły, takie jak **Asphalt 9**, **Samorost**, **Mafia III**, **Machinarium** czy **Civilization V** i **VI**.

Oprócz gier kupowanych pojedynczo firma oferuje usługę subskrypcyjną Apple Arcade, w ramach której otrzymujemy nielimitowany dostęp do kolekcji ponad 180 gier z gatunku akcja, rolpleje, platformówki, symulatory, klasyki czy łamigłówki, w które można grać na iPhonie, iPadzie, komputerze Mac lub przystawce Apple TV. W Apple Arcade znajdziemy takie tytuły, jak **NBA 2K21 Arcade Edition**, **Cut the Rope Remastered, SpongeBob: Patty Pursuit**, **Sonic Racing**, **Crossy Road Castle**, **Rayman Mini**, **PAC-MAN Party Royale** oraz między innymi **Fantasian** (RPG od twórców serii Final Fantasy). Pierwszy miesiąc subskrypcji Apple Arcade jest darmowy, później abonament kosztuje 24,99 złotego miesięcznie. Z urządzeniami Apple można bezprzewodowo połączyć pada od PlayStation lub Xboxa.

GOOGLE STADIA

Licencja: **TRIAL** stadia.google.com Język:

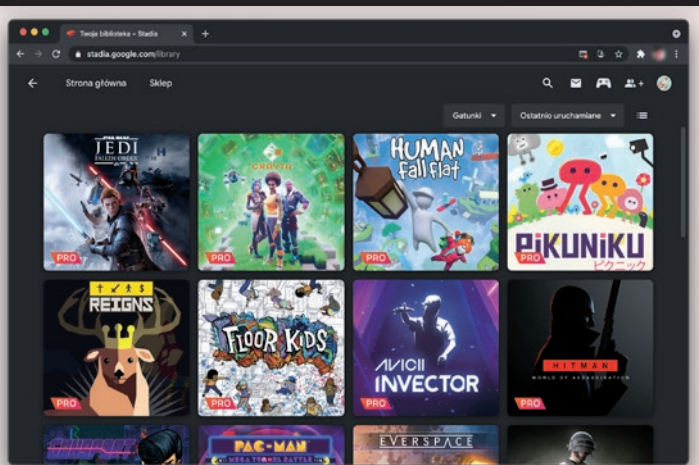

Google Stadia to internetowa usługa gry w chmurze, która dzięki streamingowi pozwala za pośrednictwem internetu grać w znane gry w przeglądarce Chrome na komputerze, który nie spełnia ich minimalnych wymagań sprzętowych. Pod względem mocy obliczeniowej Stadia działa na podobnej zasadzie jak Netflix i GeForce NOW, ale chcąc strumieniować grę, trzeba ją kupić w sklepie Stadia. Do korzystania ze Stadia Google zaleca minimalną szybkość połączenia z internetem 10 megabitów na sekundę. Jak na streaming przystało, gry dostępne są od razu jak filmy na YouTube, bez pobierania i instalowania aktualizacji. W katalogu dostępne są takie tytuły, jak **Assassins Creed Valhalla**, **Cyberpunk 2077**, **Doom Eternal**, **FIFA 21**, seria **Hitman**, **Mortal Kombat 11** czy **Star Wars: Jedi Fallen Order**. Google oferuje darmowy miesiąc próbny oraz subskrypcję Stadia Pro za 39 złotych miesięcznie, w ramach której otrzymujemy zestaw bezpłatnych gier (co miesiąc dochodzą nowe tytuły), granie w rozdzielczości 4K z efektem HDR i dźwiękiem przestrzennym 5.1 oraz dostęp do rabatów na zakup gier. Do sterowania wystarczy mysz i klawiatura, ale Stadia zaleca korzystanie z kontrolera – obsługuje kontroler Stadia (dokupowany osobno) oraz pady z konsoli PlayStation, Xbox i Nintendo (Switch Pro).

PROGRAMY DO POBRANIA Z KŚ+

STEAM

Licencja: **FREEWARE** store.steampowered.com Język:

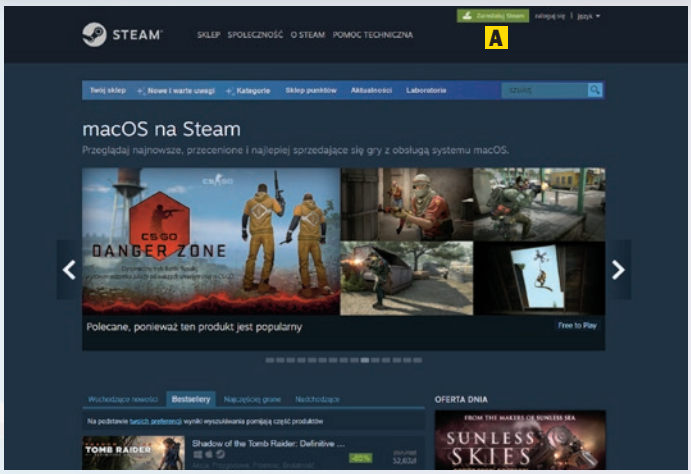

Steam to najpopularniejsza platforma internetowa do kupowania i pobierania cyfrowych wersji gier z dostawą bezpośrednio na dysk komputera. W sklepie dostępnych jest ponad 1100 tytułów na system macOS z takich kategorii, jak gry akcji, RPG, strategiczne, symulatory czy też gry niezależne (indie games). Znajdziemy tu takie tytuły, jak popularny **CS:GO**, **Dota 2**, **Rust**, **Shadow of the Tomb Raider**, **Frostpunk**, **Wiedźmin 2**, **Path of Exile**, **Civilization VI**, **War Thunder**. Gry dostępne na macOS oznaczone są w katalogu Steama logo Apple. Ofertę sklepu można przeglądać w przeglądarce, natomiast gry instalujemy przez klienta Steam dostępnego do pobrania ze strony sklepu **A**.

GEFORCE NOW

Licencja: **FREEWARE** play.geforcenow.com Język:

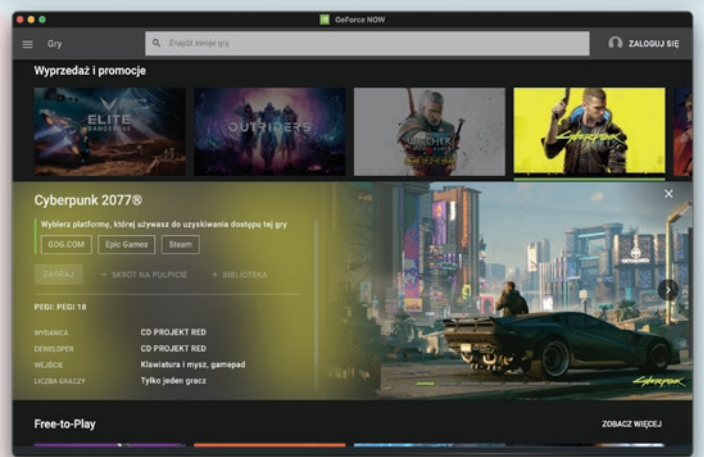

GeForce NOW to streamingowa usługa firmy NVIDIA do grania w chmurze. Takie rozwiązanie zapewnia wygodne granie w najnowsze tytuły wymagające dużej wydajności komputera, bez wydawania majątku na gamingowy sprzęt. Wystarczy zwykły Mac (z roku 2008 lub nowszy), laptop lub komputer stacjonarny z Windows, smartfon bądź tablet oraz szybkie łącze internetowe – resztę załatwi centrum obliczeniowe w chmurze NVIDII. Usługa GeForce NOW łączy się z cyfrowymi sklepami z grami na PC (Steam, Epic, Ubi, UPLAY), dzięki czemu można strumieniować na Maca bibliotekę gier, które już mamy. Serwis aktualnie obsługuje ponad 800 tytułów, w tym takie pozycje, jak **Cyberpunk 2077**, **Fortnite**, **Apex Legends**, **Assassin's Creed Valhalla** i **Destiny 2** (pełna lista jest dostępna na stronie internetowej GeForce NOW). Miesięczna subskrypcja GeForce NOW kosztuje 49 złotych. Z usługi można korzystać również bezpłatnie z limitem sesji o długości godziny i dłuższym czasem oczekiwania na swoją kolej. Granie w jakości 720p w 60 fps wymaga łącza o szybkości 15 megabitów, natomiast rozgrywka w jakości Full HD 1080p przy 60 fps wymaga połączenia z internetem 25 Mb/s. Grać można bezpośrednio z poziomu obsługiwanej przeglądarki (Safari, Chrome) lub przez natywną aplikację GeForce NOW, którą instalujemy na urządzeniu. Oprócz myszy i klawiatury serwis obsługuje pady Sony DualShock 4 (USB lub Bluetooth) oraz między innymi kontrolery z Xboxa 360 i One (USB).

GOG

Licencja: **FREEWARE** gog.com Język:

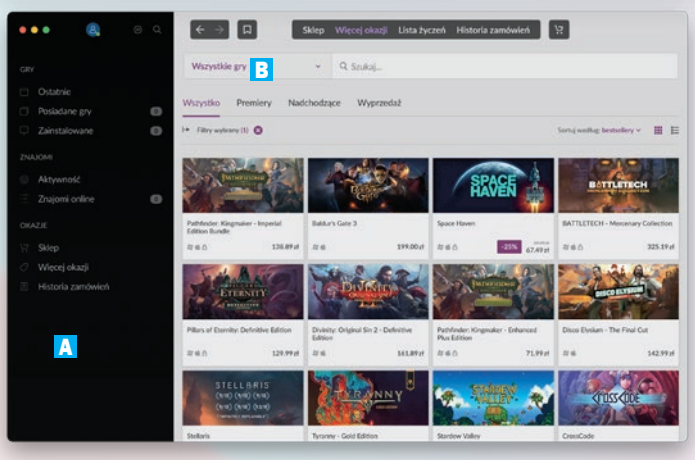

GOG.com (dawniej Good Old Games) to polska platforma cyfrowa dla graczy, która obecnie należy do holdingu CD Projekt. Serwis zajmuje się sprzedażą gier głównie na platformę Windows, ale część tytułów ma też wersje na macOS **A**. Na GOG-u znajdziemy między innymi klasyczne tytuły dostosowane do działania na współczesnych komputerach, na przykład serię **Baldur's Gate**, **Neverwinter Nights**, **Mortal Kombat 1+2+3** oraz **The Curse of Monkey Island**. Są też bardziej współczesne tytuły, jak **Disco Elysium**, **This War of Mine**, **Frostpunk**, **LIMBO**, **Hotline Miami 2** czy **Worms W.M.D**. Pełny katalog gier jest dostępny na stronie gog.com **B**, natomiast gry instalujemy przez klienta GOG Galaxy pobranego ze strony sklepu.

EFEKTOWNY KUBUNTU

KUBUNTU jest oparty na **KDE PLASMA**, które jest jednym z najbardziej widowiskowych środowisk. Świetnie wygląda, oferuje mnóstwo dodatkowych efektów specjalnych i pozwala na obszerną konfigurację. Sprawdzi się zarówno w domu, jak i w biurze

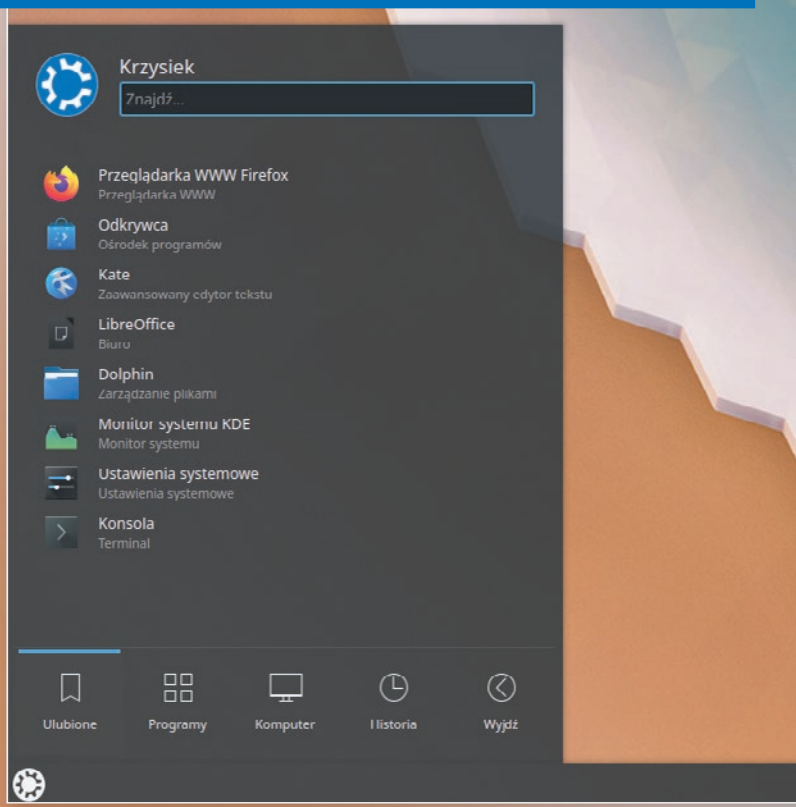

KUBUNTU 20.04.2 LTS

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **031** Język:

WYMAGANIA MINIMALNE:
- 4 GB RAM
- 25 GB wolnego miejsca na dysku
- Karta graficzna działająca z minimalną rozdzielczością 1024 × 768
- Napęd DVD albo port USB

PROGRAMY WBUDOWANE W SYSTEM:
- Przeglądarka WWW: **Mozilla Firefox**
- Odtwarzacz wideo: **VLC**
- Odtwarzacz muzyki: **Elisa**
- Pakiet biurowy: **LibreOffice**
- Klient poczty e-mail: **Thunderbird**

Kubuntu jest pochodną wersją systemu Ubuntu. Korzysta ze środowiska graficznego KDE Plasma, zamiast stosowanego w Ubuntu GNOME. Samo słowo Kubuntu oznacza „W stronę ludzkości" i pochodzi z języka bemba, z Zambii. System można uruchamiać w wersji Live, czyli bez instalacji. Umożliwia to przetestowanie go na naszym sprzęcie. Możemy też korzystać z wersji Live w przypadku, gdy szybko musimy na przykład uzyskać dostęp do internetu, a nasz główny system przestał działać.

Oprócz przeglądarki Kubuntu daje nam dostęp do pakietu biurowego, poczty e-mail, programów multimedialnych oraz komunikatorów. Właściwie po zainstalowaniu systemu na dysku możemy od razu z niego korzystać, gdyż wszelkie niezbędne programy będą już dostępne. Prezentowana wersja Kubuntu będzie wspierana aż do kwietnia 2023 roku.

URUCHAMIAMY WERSJĘ LIVE LUB INSTALACJĘ

Kubuntu dostępne na płycie można uruchomić, tworząc bootowalny pendrive, korzystając z programu **Rufus** (DVD-KOD: **041**).

1 Jeśli nie mamy napędu optycznego, pobieramy z KŚ+ wersję ISO płyty DVD i program Rufus.

2 Uruchamiamy program Rufus i wybieramy plik ISO z systemem Kubuntu **A** jako plik źródłowy.

3 Następnie w sekcji **Urządzenie** wskazujemy podłączony pendrive, na którym chcemy umieścić Kubuntu, i klikamy na **Start**.

4 Po zakończeniu procesu możemy zamknąć komputer i wystartować system z pendrive'a, zmieniając priorytet bootowania.

5 Po uruchomieniu komputera z bootowalnego noś nika załaduje się Kubuntu w wersji Live – na pierwszym ekranie zmieniamy język na polski **B**, a następnie wybieramy, czy chcemy wypróbować system Kubuntu, czy od razu przejść do instalacji.

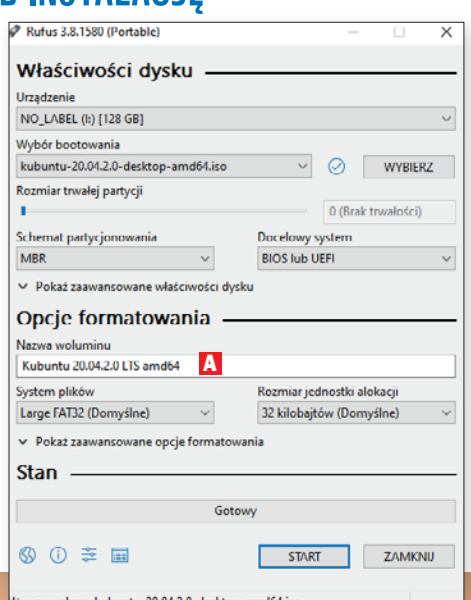

Uwaga! Instalując system Linux, uważajmy, aby nie dokonać instalacji na dysku, na którym mamy już zainstalowany system Windows. Podczas instalacji systemu Linux wszelkie dane na wybranym dysku są wcześniej formatowane.

POZNAJEMY KUBUNTU

Po załadowaniu pulpitu będziemy mogli korzystać z systemu, którego wygląd oraz układ nieco przypomina ten znany z Windows. Na dole ekranu znajduje się pasek zadań, w jego lewym rogu znajduje się menu startowe.

Po jego uruchomieniu uzyskamy dostęp do listy ulubionych programów, możemy przejść do widoku wszystkich programów, klikając na **Programy**. Dodatkowo możemy skorzystać z paska wyszukiwania, aby odszukać konkretny program. Pole wyszukiwania pozwala również na przeszukiwanie dysku w celu odnalezienia plików oraz ustawień systemowych, co znacznie przyspiesza pracę z systemem i nie wymaga od użytkownika zbyt dużej wiedzy na temat położenia i umiejscowienia poszczególnych opcji, gdyż wszystko można wyszukać.

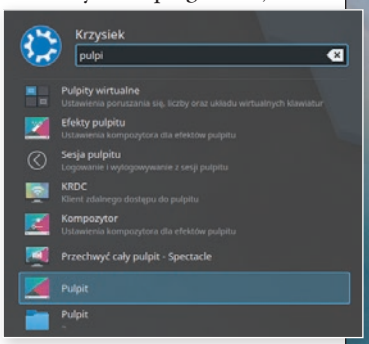

Po prawej stronie paska znajdziemy obszar zasobnika systemowego z powiadomieniami. Dzięki niemu możemy szybko zarządzać najważniejszymi opcjami w systemie i uzyskać dostęp na przykład do połączenia sieciowego, głośności, schowka oraz do informacji o aktualizacjach.

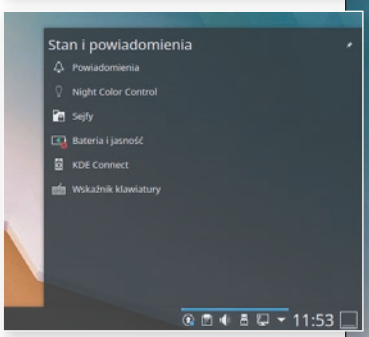

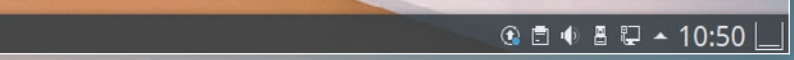

Zdaniem autora

DOBRA ALTERNATYWA

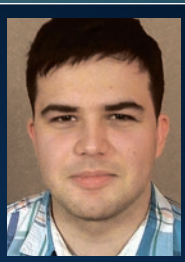

Krzysztof Dziedzic

Kubuntu z pewnością przypadnie do gustu wszystkim, którzy korzystają z Ubuntu, jednak mają dość ograniczeń, jakie narzuca środowisko GNOME.

W przypadku KDE Plasma użytkownik ma możliwość pełnej konfiguracji wyglądu systemu, różnego typu efektów oraz normalnego korzystania z pulpitu tak, jak ma to miejsce w systemie Windows. Jest to świetny system zwłaszcza dla początkujących, gdyż właściwie wszystko jest już zainstalowane i gotowe do korzystania i użytkownik nie musi uruchamiać konsoli, aby zacząć normalnie korzystać z Kubuntu.

AKTUALIZACJE

W Kubuntu, podobnie jak w Ubuntu, aktualizacje sprawdzane są automatycznie, a użytkownik jest informowany o możliwości ich pobrania oraz instalacji. W celu zaktualizowania systemu i aplikacji klikamy na powiadomienie o aktualizacji na pasku zadań.

Następnie w nowym oknie na górnym pasku klikamy na **Uaktualnij wszystko** C. Podajemy hasło administratora D i klikamy na **OK** w celu rozpoczęcia pobierania i instalowania aktualizacji.

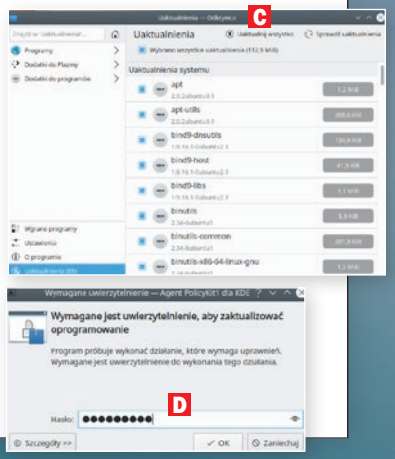

KDE CONNECT

Jednym z ciekawszych rozwiązań dostępnych w Kubuntu jest specjalna aplikacja **KDE Connect**, która umożliwia połączenie się ze smartfonem pracującym z systemem Android. Do połączenia niezbędne jest zainstalowanie aplikacji ze sklepu Google Play.

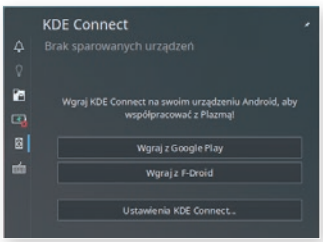

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu aplikacji na smartfonie klikamy na **Ustawienia KDE Connect**. W celu sparowania telefonu z komputerem obydwa urządzenia muszą być podłączone do tej samej sieci.

2 Następnie z okna po lewej stronie wybieramy nasz smartfon,

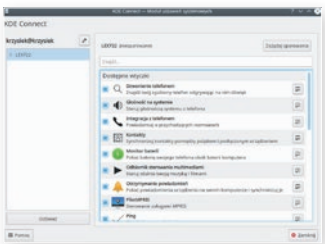

a po prawej zaznaczamy wszystkie wtyczki i klikamy na **Zażądaj sparowania**.

3 Na telefonie potwierdzamy chęć sparowania i możemy rozpocząć korzystanie ze smartfona przez komputer. Należy jeszcze w smartfonie nadać odpowiednie uprawnienia aplikacji i będziemy mogli wygodnie wysyłać SMS-y, przesyłać pliki i wiele więcej.

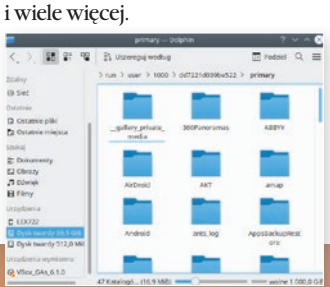

SEJFY

Kubuntu standardowo oferuje aplikację Sejfy, która umożliwia utworzenie zaszyfrowanego magazynu na dane. Ukryte w takim sejfie pliki będą dostępne tylko dla osób, które znają hasło do sejfu.

1 Klikamy na strzałkę w zasobniku systemowym, a następnie na **Sejfy**.

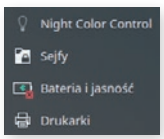

2 Teraz klikamy na **Utwórz nowy sejf**.

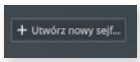

3 Podajemy nazwę sejfu i klikamy na **Następny**.

4 Przechodzimy przez kolejne ekrany, aż dojdziemy do ekranu z tworzeniem hasła – podajemy długie i złożone hasło i klikamy na **Następny**.

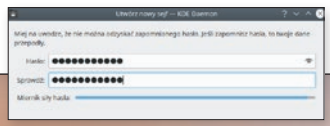

5 Potwierdzamy lokalizację naszego sejfu i klikamy na **Utwórz**.

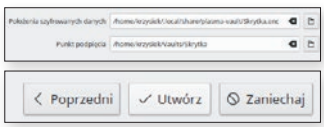

6 Nasz sejf pojawi się w menedżerze plików i będziemy mogli z niego korzystać tak jak z normalnego nośnika – z tą różnicą, że przy kończeniu pracy z komputerem zawartość sejfu zostanie zaszyfrowana.

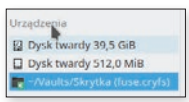

7 Możemy również wymusić odmontowanie i zaszyfrowanie sejfu w dowolnej chwili, korzystając z apletu **Sejfy** na pasku zadań – wystarczy kliknąć na symbol odmontowania przy konkretnym sejfie.

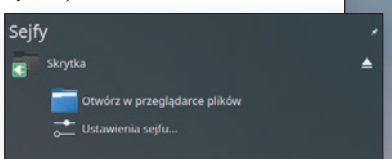

NAJNOWSZE WYDANIA

KŚ+ NA **ksplus.pl** E-WYDANIA ZAWSZE NAJTANIEJ!

NOWE WYDANIE
KOMPUTER ŚWIAT SPECIAL 2/2021
JUŻ W SPRZEDAŻY

NAJLEPSZE PORADNIKI 2021

- Ulepszanie Windows, samodzielny serwis laptopa, kryptowaluty, bezpieczeństwo i fotografia
- W KŚ+: bonus do kopania kryptowalut i WinOptimizer
- Na DVD: 50 najlepszych narzędzi do Windows

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 3/2021
JUŻ W SPRZEDAŻY

C++ ZACZNIJ PROGRAMOWAĆ

- Kurs C++ od podstaw: jak pisać własne programy krok po kroku, stosować ważne konstrukcje programistyczne i programowanie obiektowe
- Na DVD: pliki szkoleniowe, narzędzia dla programistów

JAK KUPIĆ **POPRZEDNIE WYDANIA**

W sprzedaży są także poprzednie numery Twojego Niezbędnika.
Można je zamówić, wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**
infolinia **801 000 869**
Czasopisma są także dostępne w sklepie online na stronie **literia.pl**
oraz jako e-wydania w KŚ+ (**ksplus.pl**).

Niezbędnik 2/2021

Niezbędnik 1/2021

Niezbędnik 6/2020

Komputer Świat
Twój Niezbędnik
od 2000 roku

Adres redakcji: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
internet: www.komputerswiat.pl, forum.komputerswiat.pl
e-mail: redakcja@komputerswiat.pl

Rafał Kamiński
redaktor naczelny

Agnieszka Al-Jawahiri
redaktor prowadzący

Mariusz Michalski
szef programowy

Robert Dobrzyński
dyrektor artystyczny

Mariusz Rybak
redaktor graficzny

Jolanta Rososińska
korekta

Krzysztof Dziedzic
autor

Konrad Jagaciak
autor

Paweł Krzyżanowski
autor

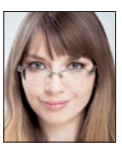
Alicja Żebruń
autor

ringier axel springer

Wydawca: RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
Adres: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 49
tel. (12) 2600200

Prezes Zarządu: Mark Dekan
Prezes Honorowy: Wiesław Podkański
Dyrektor Generalny: Marcin Biegluk
Dyrektor Finansowy: Krzysztof Stopa
Dyrektor Sprzedaży: Mariusz Wąsiński
Dyrektor Marketingu: Olga Korolec

media impact

Biuro reklamy: Media Impact
reklama.warszawa@mediaimpact.pl
tel. (12) 2600200 (BOK)

Business Project Manager: Paweł Bulwan
Dział personalny: Monika Remiszewska
Księgowość: Katarzyna Fita (dyrektor)
Kolportaż: Rafał Kamiński (dyrektor)
Produkcja: Mariusz Gajda
Druk: Walstead Kraków Sp. z o.o.

Prenumerata i egzemplarze archiwalne: www.literia.pl
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

Sprzedaż internetowa: www.literia.pl
Prenumerata zagraniczna: www.literia.pl
E-wydania: ksplus.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

PRENUMERATA

2 opcje do wyboru!

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

1 ROCZNA PRENUMERATA

25% TANIEJ NIŻ W KIOSKU

TYLKO 58 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ Z DVD
KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **Na DVD** pakiety najlepszych aplikacji do konkretnych zastosowań
- **Pełne wersje programów** w każdym numerze
- Praktyczne porady do programów na DVD
- **E-wydanie zawsze gratis**
- Atrakcyjne bonusy tylko dla Czytelników
- **Usługa KŚ+**: nowatorski i wygodny dostęp do artykułów i programów z dowolnego komputera

2 ROCZNA E-PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!
AKTYWACJA E-WYDAŃ W DNIU PREMIERY BEZ CZEKANIA NA PRZESYŁKĘ!

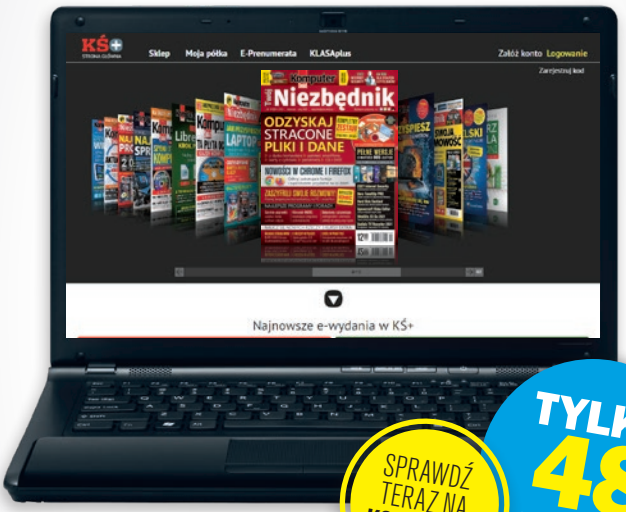

SPRAWDŹ TERAZ NA KSPLUS.PL

TYLKO 48 ZŁOTYCH

6 E-WYDAŃ
KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **E-wydania dostępne już w dniu premiery** – co drugi miesiąc w KŚ+ (na stronie ksplus.pl) otrzymujesz najnowsze e-wydanie
- **Zawsze i wszędzie** – z e-wydań, programów i bonusów możesz korzystać na każdym komputerze i tablecie z dostępem do internetu
- **Programy, ISO płyty i bonusy** – wraz z dostępem do e-wydań otrzymujesz dostęp do wszystkich bonusów, programów i zawartości płyty, tak jak Czytelnicy papierowego wydania

ZAMÓW PRENUMERATĘ JUŻ DZIŚ

INTERNET: kup na:
literia.pl/czasopisma/dwumiesieczniki/twoj-niezbednik
E-MAIL: napisz na adres **prenumerata.axel@qg.com**
TELEFON: zadzwoń pod **22 349 90 71** lub **801 000 869**

OFERTY WAŻNE NA TERENIE POLSKI

WYDANIE SPECJALNE!

DOWIEDZ SIĘ, JAK

- usprawnić działanie Windows
- samodzielnie serwisować laptop
- zarabiać na kryptowalutach

POZNAJ

- ciekawe fotograficzne triki
- skuteczne sposoby na ochronę prywatności

NA DVD I W KŚ+

- 50 najlepszych narzędzi do Windows
- bonus: program do kopania kryptowalut

WYDANIE KUPISZ W PUNKTACH Z PRASĄ ORAZ NA **LITERIA.PL**
E-WYDANIE DO NABYCIA W KŚ+ – **KSPLUS.PL**